DR. SALGA ATTILA

ORIGÓ ÍRÁSBELI ESZPERANTÓ VIZSGA

ALAP-, KÖZÉP- ÉS FELSŐFOKON

DEBRECEN 2017

A jó teljesítmény feltételei

1. Szóbeli vizsgára csak azt a tudást vihetjük be, ami a fejünkben van.

2. Írásbeli vizsgára nemcsak a szótárakat kell bevinnünk, hanem a fejünkben lévő tudást is.

3. Nemcsak azt kell tudnunk, amit megtanultunk, hanem azt is, amit nem. Az eszperantó szóképzésének ismeretében szavakat találhatunk ki, a mondatból kikövetkeztethetjük az ismeretlen részeket.

© Dr. Salga Attila

Tizedik, átdolgozott kiadás 2017

Készült az Origó Nyelvi Centrum 2016. novemberi követelmény-módosítása után

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

Az eszperantó élő nyelv. Államilag elismert szóbeli, írásbeli vagy komplex nyelvvizsgát lehet tenni. A felsőoktatási intézmények a 6/1996. (I. 18.) számú kormányrendelet alapján önállóan dönthetnek arról, hogy a záróvizsgára bocsátás, illetve a diploma átadásának feltételeként milyen típusú nyelvvizsgát határoznak meg. A kormányrendelet egy (két) idegen nyelvből alap-, közép- vagy felsőfokú, államilag elismert nyelvvizsgát ír elő.

A KÉTNYELVŰ NYELVVIZSGA NEVE

MAGYAR NÉV	NEMZETKÖZI NÉV
A) ALAPFOKÚ SZÓBELI	**B 1 SZÓBELI**
B) ALAPFOKÚ ÍRÁSBELI	**B 1 ÍRÁSBELI**
C) ALAPFOKÚ KOMPLEX	**B 1 KOMPLEX**
A) KÖZÉPFOKÚ SZÓBELI	**B 2 SZÓBELI**
B) KÖZÉPFOKÚ ÍRÁSBELI	**B 2 ÍRÁSBELI**
C) KÖZÉPFOKÚ KOMPLEX	**B 2 KOMPLEX**
A) FELSŐFOKÚ SZÓBELI	**C 1 SZÓBELI**
B) FELSŐFOKÚ ÍRÁSBELI	**C 1 ÍRÁSBELI**
C) FELSŐFOKÚ KOMPLEX	**C 1 KOMPLEX**
SZAKMAILAG BŐVÍTETT FELSŐFOKÚ (Eszperantóból nincs kidolgozva)	**C 2 -------**

VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

ALAPFOKÚ SZÓBELI

ALAPFOK (B1) **PONTOK**

1. Kötetlen beszélgetés	**2. Képleírás**	**3. Szituáció**	**Összesen**
a) Kommunikatív érték 10	5	5	20
b) Szókincs	(Az 1., 2., 3. pont alapján)		10
c) Nyelvhelyesség	(Az 1., 2., 3. pont alapján)		10

B E S Z É D K É S Z S É G MINIMUMA (40 %) 16 pont

a), b), c) pontok alapján

---

d), e) Beszédértés (gépi hang, magnófeladat) 10 + 10 pont 20

B E S Z É D É R T É S MINIMUMA (40 %) 8 pont

Összesen: 60

Megfelelt 60 százalékos teljesítmény esetén: 36 pont

****

KÖZÉPFOKÚ SZÓBELI

KÖZÉPFOK (B2) **PONTOK**

1. Kötetlen beszélgetés	**2. Képleírás**	**3. Szituáció**	**Összesen**
a) Kommunikatív érték 10	5	10	25
b) Szókincs	(Az 1., 2., 3. pont alapján)		15
c) Nyelvhelyesség	(Az 1., 2., 3. pont alapján)		10

B E S Z É D K É S Z S É G MINIMUMA (40 %) 20 pont

a), b), c) pontok alapján

---

d), e) Beszédértés (gépi hang, magnófeladat) 20 + 5 pont 25

B E S Z É D É R T É S MINIMUMA (40 %) 10 pont

Összesen: 75

Megfelelt 60 százalékos teljesítmény esetén: 45 pont

****

FELSŐFOKÚ SZÓBELI

FELSŐFOK (C1) PONTOK

	1. Kötetlen beszélgetés	2. Képleírás	3. Szituáció	Összesen
a) Kommunikatív érték	10	10	10	30
b) Szókincs			(Az 1., 2., 3. pont alapján)	15
c) Nyelvhelyesség			(Az 1., 2., 3. pont alapján)	15

B E S Z É D K É S Z S É G MINIMUMA (40 %) 24 pont

a), b), c) pontok alapján

---

d), e) Beszédértés (gépi hang, magnófeladat, labor) 20 + 5 pont 25

B E S Z É D É R T É S MINIMUMA (40 %) 10 pont

Összesen: 85

Megfelelt 60 százalékos teljesítmény esetén: 51 pont

****

ALAPFOKÚ ÍRÁSBELI

ALAPFOK (B1) PONTOK

Szótár használható. Idő: 90 perc

a) Közvetítés eszperantóról magyarra (összefoglalás) 10
KÖZVETÍTÉSI KÉSZSÉG (500-1500 leütés)
MINIMUM (40 %) 4 pont

b) Levélírás 15 pont 20
ÍRÁSKÉSZSÉG (8-10 sor)

c) Véleményírás 5 pont
ÍRÁSKÉSZSÉG (3-5 sor)
MINIMUM (40 %) 8 pont

d) Szövegértés magyar kérdésekkel 15 pont 20
OLVASÁSI KÉSZSÉG (1000-1500 leütés)

e) Szöveg kiegészítése 5 pont
OLVASÁSI KÉSZSÉG 1000-1200 leütés)
MINIMUM (40 %) 8 pont

Összesen: 50

Megfelelt 60 százalékos teljesítmény esetén: 30 pont

KÖZÉPFOKÚ ÍRÁSBELI

KÖZÉPFOK (B2) PONTOK

Szótár használható. Idő: 210 perc
a) Fordítás eszperantóról magyarra (1400-1500 leütés) 15
KÖZVETÍTŐI KÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 8 pont

---

b) Levélírás (17-20 sor) 20 pont 20
c) Vélemény írása (8-10 sor) 10 pont 10
ÍRÁSKÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 12 pont

---

d) Szövegértés (magyar kérdések és válaszok -- 3000-3200 leütés) 20
e) Szövegértés kiegészítésekkel (˙2000-2200 leütés) 10
OLVASÁSI KÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 12 pont

Összesen: **75**

Megfelelt 60 százalékos teljesítmény esetén: 45 pont

****

FELSŐFOKÚ ÍRÁSBELI

FELSŐFOK (C1) PONTOK

Szótár használható. Idő: 240 perc
a) Magyar szöveg tömörítése eszperantóul (2000-2200 leütés) 15
b) Fordítás eszperantóról magyarra (1600-2000 leütés) 15
KÖZVETÍTŐI KÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 12 pont

---

c) Levélírás (22-25 sor) 20
d) Vélemény írása (10-15 sor) 10
ÍRÁSKÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 12 pont

---

e) Szövegértés magyar kérdésekkel, válaszokkal (4000-4200 leütés) 20
f) Szövegértés kiegészítéssel (1700-1800 leütés) 10
OLVASÁSI KÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 12 PONT

Összesen: **90**

Megfelelt 60 százalékos teljesítmény esetén: 54 pont

NÉV: ……..

Írásbeli erősítő (1. rész)

Salga Attila Eszperantó nyelv című jegyzetéhez
1-5. lecke, 5-50. old.
Traduku en Esperanton (en Esperantan lingvon)!
Esperantigu la frazojn!

1. Milyen a kávé?
2. A kávé fekete, erős és édes.
3. Vannak szüleid?
4. Igen, van édesapám és édesanyám.
5. Tegnap Éva csokoládétortát evett.
6. Este jó zenét fogok hallgatni.
7. Szeretsz filmet nézni?
8. Szeretek paradicsomlevest enni.
9. Télen hideg van, nyáron meleg van.
10. Hol ülsz most?
11. Most a barna széken ülök.
12. Holnap szeretnék kirándulni a hegyekbe.
13. Beszélj hangosabban eszperantóul!
14. Éjszaka sötét van.
15. Általában nyáron szoktam üdülni.
16. A fiúk és a lányok szorgalmasan tanulják az eszperantót.
17. Hány eszperantista van itt?
18. Itt tíz eszperantista van.
19. Nem ismerem Péter lányát, Máriát.
20. Hány éves vagy?
21. 28 éves vagyok.
22. Péter a szobában hangosan olvas egy könyvet.
23. Holnap is sokat kell dolgoznom.
24. Holnapután Mária lerajzolja Pétert.
25. Mutasd meg nekem, ki Péter?
26. Mutasd meg nekem, hol van Péter!
27. Mutasd meg nekem, milyen Péter!
28. A képen három szép virágot látok.
29. Mária sokat dolgozik a gyárban.
30. Ők Mónika szorgalmas fiai.
31. Péter hűséges férj, Mária hűséges feleség.
32. Egy évben 12 hónap van.
33. Milyen nap van ma?
34. Ma szerda van.
35. Hányadika van ma?
36. Ma 2014. július 23-a van.
37. Hány óra van most?
38. Tizenkét óra tizennégy perc.

39. Tegnap egy órakor találkoztam Annával.

40. A folyóban sok víz van.

41. Kevés pénzem van.

42. Holnapután Máriának adok egy csokoládétortát, mert születésnapja lesz.

43. Sokat kell tanulnunk és olvasnunk eszperantóul.

44. Hová utazol? *(A vonaton kérdezik.)*

45. Budapestre utazom. *(A vonaton válaszolom.)*

46. Most hová utazol? *(A pályaudvaron kérdezik.)*

47. Most Egerbe utazom. *(A pályaudvaron válaszolom.)*

48. Hogyan számolunk eszperantóul?

49. Az eszperantó nyelvtana könnyű, mégis szorgalmasan kell tanulni azt.

50. Van egy kis (valamennyi) szabadidőm.

51. Vajas kenyeret ettem.

52. Három kétliteres üveg van itt.

53. A lányomnak intelligens barátai vannak.

54. Van két nagy kutyám.

55. Nagyon szeretek úszni.

56. Barátaim legyenek diszkrétek és vidámak!

57. Szeptember 25-én lesz a születésnapom.

58. Nem tudom, hány éves vagy.

59. Éva édesanyja könyvelőként dolgozik a városházán.

60. Márta leült a padra.

61. Márta a padon ül, és egy könyvet olvas.

62. Nyáron a kertünkben fogok dolgozni.

63. Ez a busz lassan megy.

64. Van egy fekete macskám, amelyik sokat eszik.

65. Van egy fehér kutyám, amelyik keveset eszik.

NÉV: ……..

Írásbeli erősítő (2. rész)

Salga Attila Eszperantó nyelv című jegyzetéhez
6-7. lecke, 51-67. old.
Traduku en Esperanton (en Esperantan lingvon)!
Esperantigu la frazojn!

1. Tegnapelőtt július 10-e volt.
2. Tegnap utaztam Budapestre, ma jöttem vissza.
3. Amikor megérkeztem, metróval utaztam tovább.
4. Étteremben ebédeltem.
5. Gulyáslevest és sertéshúst ettem krumplival.
6. Meglátogattam a barátomat.
7. Holnap csütörtök lesz.
8. Holnap nem kell dolgoznom.
9. Pihenni fogok a kertünkben: könyvet, újságokat olvasok.
10. Feleségem nem lesz itthon, mert az egyetemen vizsgázik.
11. Rá gondolok majd.
12. Holnapután, pénteken, az anyósom meglátogat minket.
13. 60 éves, szimpatikus, energikus, sovány, magas asszony.
14. Szeret sokat beszélni (mesélni) a problémáiról.
15. Megvárom a gyerekeimet, akik négykor jönnek haza az iskolából.
16. Utána moziba megyünk.
17. Szeretek érdekes témákról beszélgetni.
18. Beszéljünk a holnapi napról!
19. Emlékezzünk vissza a rokonainkra!
20. Gondoskodj a madarakról, ha szereted a természetet!
21. Szeretek dolgozni a konyhánkban.
22. Naplementekor nagyon szép a kertünk.
23. Tegnap sokat tanultam.
24. Holnap megérkeznek a rokonaink a szomszéd városból.
25. Holnap csak nyolctól kettőig fogok dolgozni.

26. Ne menj be a gépek és a szekrények közé!
27. Egy magas fa és egy sárga pad között állok.
28. Találkozzunk ma este hat és hét között!
29. Nem szeretem az almafőzeléket.
30. Milyen ételeket szeretsz enni?
31. Szeretek beszélgetni különböző érdekes témákról.
32. Mit csinálsz holnap?
33. Tegnap a kertünkben dolgoztam.
34. Május 10-én vendégeink lesznek.
35. Tegnap meglátogattam a fiam magyartanárát, aki Péter barátja.
36. Azt mondják, holnap meleg lesz.
37. A kislányom a barátnőjével 3-tól 5-ig fog sétálni.
38. Ne gondold, hogy holnap elutazhatsz!
39. Ma a hét napjait tanultuk.
40. Az egyetemeken és a főiskolákon sok hallgató tanul.
41. Hamarosan új szavakat tanulok.
42. Mivel utazzunk holnap Budapestre?
43. Találkozzunk délután négykor a klubban!
44. Debrecen nagy város.
45. Debrecen nevezetességei: a Nagyerdő, csónakázótó, állatkert, vidámpark, botanikus kert, Debreceni Egyetem, Nagytemplom, gyógyfürdő, Református Kollégium, Kölcsey Ferenc Református Főiskola, Déri Múzeum, Csokonai Színház, régi és új városháza, modern városközpont szökőkutakkal, Arany Bika Szálló stb.
46. A magyarok általában étteremben vagy otthon ebédelnek.
47. Sokan a névnapokat étteremben ünneplik.
48. A fiatalok szeretnek diszkóba járni.
49. Hétvégén általában kirándulok a barátaimmal.
50. Nemcsak diszkókban, hanem éttermekben is lehet táncolni.
51. Néhány perc múlva felszállok a villamosra.
52. Ma tíz órakor fekszem le aludni.

53. Látod, ez a kislány egyedül szállt le a buszról.
54. Szeretnék fürödni ma a Balatonban.
55. Vannak az ön városában lovaglási lehetőségek?
56. Köszönöm (neked) az érdekes könyveket.
57. Kérem, mondja meg a barátnőjének, hogy hat órakor várni fogom.
58. Csodálatra méltó, hogy gyorsan megtanultad a leckét.
59. Mikor lesz holnap az óra?
60. Este egy koncertet fogok meghallgatni.
61. Szeretnék körülnézni a városban *(csak tárgyeset kell!)*.
62. Mária kinevette Pétert. *(pro)*
63. Jóságod dicséretre méltó.
64. Városunkban kb. 220 ezer ember lakik.
65. Szabadság, egyenlőség, testvériség – nagyon szép eszmék.
66. Nem lehet mindenki gazdag ember.
67. A falusi lakosok többet vannak a szabadban.
68. Ez a festmény nagyon értékes.
69. Hétvégén minden embernek van szabadideje.
70. Te is velem jössz?
71. Szeretnék egy szobát rendelni az ön szállodájában.
72. Sajnos nincs szabad szobánk.
73. Megengedi, hogy telefonáljak?
74. Tegnap kaptam a barátomtól két érdekes könyvet.
75. Holnapután Miskolcra utazom, mert szeretném elintézni hivatalos ügyeimet.
76. Van egy nagy problémám: sokat kell tanulnom ma estig.
77. Szeretném, ha meglátogatnál (engem).
78. Miért késtél el?
79. Kertes házunk van.
80. Holnap délután ötkor találkozom Péterrel, aztán együtt nézünk meg egy érdekes magyar filmet.

NÉV: ……..

Írásbeli erősítő (3. rész)

Salga Attila Eszperantó nyelv című jegyzetéhez
8. lecke, 68-84. old.
Traduku en Esperanton (en Esperantan lingvon)!
Esperantigu la frazojn!

1. 1975. szeptember 12-én születtem.
2. Édesanyám háztartásbeli, édesapám korábban kőművesként dolgozott, most nyugdíjas.
3. Van két testvérem: Ilona és Lajos.
4. Érettségi után az egri tanárképző főiskolán kezdtem el tanulni.
5. Tanár lettem, majd továbbtanultam a debreceni egyetemen, ahol elvégeztem a matematika–fizika szakot.
6. Visegrád meseszép város.
7. Tegnap Visegrádra kirándultunk. Megnéztük a királyi várat.
8. Jobban szeretem a várakat, mint a modern épületeket.
9. Jobban szeretem a sertéshúst, mint a marhahúst.
10. Mennyibe kerül ez a könyv?
11. 1800 forintba.
12. Magyarország az Európai Unió tagja, ezért a magyarok sok országba útlevél nélkül utazhatnak.
13. A magyarok szeretnek magyaros ételeket enni.
14. A magyaros ételek károsak az egészségre, mert sok fűszert (főleg piros paprikát), zsírt tartalmaznak.
15. Jellegzetes magyar étel a gulyásleves és a halászlé.
16. A magyarok szeretik a töltött káposztát és a túrós csuszát.
17. Jobban szeretem a paprikás csirkét, mint a rántott húst.
18. Miből főzik a gulyást?
19. A gulyást zöldségfélékből, marhahúsból, fűszerekből és vízből főzik.
20. Milyen ruha van rajtad? *(Milyen ruhát viselsz? – Tb.sz.)*

21. Kék pulóverben vagyok, van rajtam egy fehér ing, barna nadrág, barna zokni és barna szandál *(porti, surhavi + t.e.).*

22. Szeretsz nagykabátot hordani?

23. Télen kénytelen vagyok nagykabátot hordani. Egyébként nem szeretem, mert nehéz benne mozognom.

24. Szeretek segíteni szüleimnek a házi munkában.

25. Sütök, főzök, kirántom a húst.

26. Gyakran takarítom a lakásunkat.

27. A kertben is szoktam segíteni édesapámnak.

28. Kóstold meg ezt az ételt, és mondd meg, ízlik-e.

29. Sajnos az utóbbi időben fokozatosan romlik az idő.

30. Három hónappal ezelőtt kezdtem el eszperantót tanulni.

31. Legjobban a saját kocsimmal szeretek utazni.

32. Kedvelem a Barátok közt című tv-filmsorozatot.

33. Azt mondják, hogy az eszperantó könnyű nyelv; igazuk van, de nagyon sokat kell tanulni (azt).

34. A cirkuszban az oroszlánok kezdték a műsort.

35. Édesanyám, hány órakor érkezel?

36. Köszönöm a meghívást, de nem tudok elmenni, mert négy óráig dolgozom.

37. Megmondtam Károly barátomnak, hogy holnap négykor találkozzunk.

38. Elkéstem, mert sokat kellett várnom az ebédlőben.

39. Órák alatt az első sorban ülök.

40. Tegnap sokáig néztem a tévét.

41. Tamásnak három nagy fia van.

42. Kérek egy kiló sertéshúst.

43. Most nincs szabadidőm, de holnap el tudok menni veled teniszezni.

44. Meg kell beszélnem a dolgot vele.

45. A Nagytemplom Debrecenben a városközpontban található.

46. Sajnálom, de holnap nem tudok veled menni a hegyekbe, mert dolgoznom kell.

47. A Debreceni Egyetem szociális munkás szakán tanulok. Harmadéves vagyok.
48. Autónkat a szabadban tartjuk *(csillaggarázsban – 'ég alatt'; áll)*
49. Jobban szeretek enni, mint inni.
50. Jobban kedvelem a teát, mint a kávét.
51. Ne állj a szekrény elé!
52. Házunk előtt nincs virágoskert.
53. Milyen tantárgyakat szeretsz?
54. Mit szoktál csinálni délután?
55. Családtagjaink rendszeresen kirándulnak a közeli hegyekbe.
56. Ez az alma a legnagyobb az asztalon.
57. Ez a fiú a legmagasabb az osztályunkban.
58. Ez a labda nagyobb, mint a kék labda.
59. Ez a labda ugyanolyan kék, mint a másik.
60. Szeretek süteményt enni.
61. Miattatok nem tudtam moziba menni.
62. Érted dolgozom.
63. Az asztalon sok étel és ital volt.
64. Szeretném megkönnyíteni a munkádat.
65. A munkám fárasztó, de érdekes.
66. Langyos vízben szeretek fürödni.
67. A barátnőm leültetett egy barna székre.
68. Városunkban sok látnivaló van.
69. Az USA távoli ország.
70. Milyen magyaros ételeket ajánlanál külföldi barátaidnak?
71. Meséld el, hogyan készül a gulyás!
72. Ne egyél túl sokat! Egyél többször *(néhányszor)* keveset!
73. Pettyes szoknyát hord a menyasszonyom.
74. Szeretek pólót hordani.
75. Margit ugyanolyan jól felelt, mint Pál.
76. Ez a könyv Péteré.
77. Éva elkérte Pétertől a füzetét, hogy írni tudjon.
78. Egy jó programot ajánlok neked.
79. Szükségem van a segítségedre.
80. Egészségedre!

NÉV: ……..

Írásbeli erősítő (4. rész)

Salga Attila Eszperantó nyelv című jegyzetéhez
9. lecke, 85-96. old.
Traduku en Esperanton (en Esperantan lingvon)!
Esperantigu la frazojn!

1. Tegnap Péter egész délután kézilabdázott.
2. Mártának a barátnője segített kitakarítani a lakást.
3. Szerinted a nők többet dolgoznak, mint a férfiak?
4. Mit lehet csinálni nyáron?
5. Nyáron lehet fürödni, úszni, napozni, üdülni, dolgozni a kertben.
6. Mit lehet csinálni télen?
7. Télen lehet síelni, korcsolyázni, szánkózni, kirándulni a hegyekbe.
8. Kertes házban lakom.
9. Ez a ház valamikor a dédnagymamámé volt.
10. Nyissuk ki házunk ajtaját!
11. Lakcímem: Debrecen, Péterfia utca 8.
12. Egy folyosót látunk, amely végén a nappali található.
13. A folyosón kívül a házunkban a következő helyiségek vannak: két hálószoba, két WC, fürdőszoba, konyha, étkező és éléskamra.
14. Házunk előtt van egy kis virágoskert, ahol orgona, ibolya, jácint és jázmin nő.
15. A nappalinkban van két asztal, hat szék, két fotel, szőnyegek, tévé, virágok, a falakon híres festők képei.
16. Kertünkben különböző gyümölcsfák nőnek: körtefák, almafák, cseresznyefák, meggyfák.
17. Legjobban szeretem a meggyet.
18. Van még három diófánk, négy szilvafánk és két őszibarackfánk.
19. Szeretek kapálni, ásni, gereblyézni.
20. Kertünk végén van egy gémeskút *(baskulputo)*.
21. Szeretem locsolni a növényeket.

22. A szalonnasütőhely a kedvenc helyünk.
23. Házunk mögött van egy terasz, azon egy hosszú asztal, körülötte székek.
24. Családtagjaink gyakran ülik körül az asztalt: étkezünk, beszélgetünk, társasjátékot játszunk.
25. Nem tudom, hány forint van a pénztárcámban.
26. A turisták a part mentén haladtak.
27. Véleményem szerint holnap esni fog.
28. Rajtatok kívül a szobában nincs senki.
29. Leültem Péter mellé.
30. Péter mellett ülök.
31. Péter elment az iskola mellett.
32. Kóstold meg ezt a levest! Nagyon finom.
33. Az egyik fiú azt mondta, hogy nem jön velünk.
34. Péter és Éva egymás mellett ül.
35. Egymás mellett ültek.
36. Szeretném, ha holnap együtt kirándulhatnánk a hegyekbe.
37. Hány szobás a lakásotok?
38. Mit szoktál csinálni a dolgozószobádban?
39. Szlovákia Magyarországtól északra fekszik *(situi)*.
40. Szlovénia hazánktól dél-nyugatra terül el.
41. Érdekes, hogy az utóbbi időben sokat gondolok arra a kellemetlen kirándulásunkra, amelyen te is részt vettél.
42. Délelőtt véletlenül találkoztam Károllyal.
43. A hetedik és a nyolcadik osztályban egymás mellett ültünk.
44. Sajnos nem tudok visszaemlékezni a nevedre.
45. Hallgattam a rádiót, és azt mondták, hogy ma már fűteni fognak.
46. Ellenőrizd le, jól mondta-e Miklós, hogy elmúlt két óra.
47. Nem szeretem a kínai ételeket.
48. Nem tudom, igaz-e, de állítólag csak három ízt ismernek, az erőset, a savanyút és az édeset.
49. Ez a három íz keveredik.

50. Éjszaka rosszul aludtam, mert azt álmodtam, hogy üldöztek.
51. Szellőztetnem kell a szobát.
52. A toll az én munkaeszközöm.
53. Rajtatok kívül senki nem volt a gyűlésen.
54. A képen három magas fát látok.
55. Tudod ki áll melletted?
56. Hol laksz?
57. Kérlek, mondd meg a telefonszámodat!
58. Meghívlak vacsorára.
59. Vacsorázzunk ma este hétkor!
60. A városközpontban van egy elegáns étterem.
61. Ott nemcsak magyaros ételeket lehet enni, hanem bőven van kínai, olasz, görög és török étel is.
62. Hol van a közelben olasz étterem?
63. Lakásunk három szobából áll.
64. A nappalinkban tévét nézünk, és különböző érdekes témákról beszélgetünk.
65. Szüleim hálószobája az enyémmel szemben található.
66. Barbara szereti a telet, mert akkor síelhet, szánkózhat és korcsolyázhat.
67. Nyáron szeretek fa alatt feküdni és hideg sört inni.
68. Lakásunkban elromlott a központi fűtés.
69. Telefonáltam az ügyeletesnek, és megígérte, hogy küld egy szerelőt.
70. Ez három órával ezelőtt történt.
71. Azt ígérte, hogy azonnal küldi.
72. Sajnos még most sem érkezett meg.
73. Fázom, mert a lakásunkban csak 15 fok van.
74. Az igazgató megkért, hogy maradjak a munkahelyemen este hétig, mert sok a munka.
75. Elment mellettem egy fehér kutya.

Szeretek veled találkozni, mert mindig érdekes dolgokról *(afero)* beszélgetünk. Délelőtt és délután otthon leszek, de este moziba megyünk. Melegem van, mert forró teát ittam.

NÉV: ……..

Írásbeli erősítő (5. rész)

Salga Attila Eszperantó nyelv című jegyzetéhez
10. lecke, 97-110. old.
Traduku en Esperanton (en Esperantan lingvon)!
Esperantigu la frazojn!

1. Kérlek, segíts nekem!
2. Telefonálj a barátodnak, hogy jöjjön el, és javítsa meg a vízcsapot!
3. Nagyon hálás vagyok neked, mert hoztál a boltból egy kiló szalámit.
4. Körülbelül kettőkor jövök vissza.
5. Vennél nekem két üveg Borsodi sört?
6. Sajnos elromlott a karórám.
7. Félreértetted a válaszomat.
8. Séta közben (sétálva) tanultam.
9. Hol szeretne leszállni (a buszról)?
10. Menjen gyalog a múzeumig! Nincs messze.
11. Németországból érkeztem. Eszperantista vagyok.
12. Tegnap az erdőben voltam, és láttam, hogy a favágó éppen vágja a fát.
13. Dörög az ég.
14. Villámlik.
15. 185 cm magas és 78 kilogramm vagyok.
16. Sajnos ellopták a pénztárcámat.
17. Egy rabló elrabolt tőlem 60 ezer forintot.
18. Hogy nézett ki a rabló?
19. Barna hajú volt, fekete cipőt és kék nadrágot viselt.
20. Tudnál-e velem holnap kirándulni a hegyekbe?
21. Sajnos beteg vagyok. Magas lázam van.
22. Dohányzol?
23. A dohányzás káros az egészségre.
24. Azt mondják, hogy holnap hűvös lesz, de ennek ellenére elutazhatunk Tokajba.

25. Azt mondta az orvosom, hogy lázcsillapítót kell szednem.
26. Torokgyulladásom van, és influenzás vagyok.
27. A zöldségfélék sok vasat tartalmaznak.
28. Egy kis adag levest kérek *(porcio)*.
29. Kérlek, add vissza a könyveimet!
30. Szeretném megnézni a lillafüredi Palota Szállót.
31. Beteg vagyok, két napot feküdnöm kell.
32. Ha siettél volna, előbb ideértél volna.
33. Ha több időm lett volna, többet tudtam volna foglalkozni veled.
34. Miután sétáltam egyet, két órát tanultam.
35. Mi a véleményed az elolvasott könyvről?
36. Írtam volna neked levelet, ha lett volna szabadidőm.
37. Holnap havazni fog.
38. Nagyon örülök, hogy találkoztunk.
39. Szerintem a fűszeres ételek károsak az egészségre.
40. Szeretnék veled levelezni különböző témákról.
41. Az utóbbi időben sokat gondolok a nyaralásunkra.
42. Az időjárás-előrejelzés szerint holnap esni fog.
43. Jobban kedvelem a főzelékeket és a paradicsomlevest, mint a töltött káposztát.
44. Még nem olvastam ezt a könyvet. Miről szól?
45. Az uszoda tele van nyaralókkal.
46. Kérek egy pohár ásványvizet!
47. Tudod bizonyítani, hogy ma délután Máriával sétáltál?
48. Kivel játszott tegnap a fiad az iskolában?
49. Te vagy a legjobb színházigazgató az egész világon!
50. A főtt hús ízlett neki.
51. Beteg vagyok, ezért ma Gábor fog helyettesíteni az iskolában.

52. Igyál sok teát, vegyél be sokféle vitamint! Gyógyulj meg!
53. Mikor találkoztál a volt osztálytársaiddal utoljára?
54. Nem tudom, (hogy) mikor találkozunk legközelebb.
55. Láttam, hogy Péter majd dolgozni fog a kertben.
56. Fúj a szél, esik a hó.
57. Megkérdeztem, mikor kirándul az osztályuk.
58. Nem tudom, hogy kivel voltál moziban.
59. Dohányozni tilos!
60. Alvás helyett dolgoznom kellene.
61. Péter most nincs jelen.
62. Só nélkül főzte a levest.
63. Magdolna helyett te fogsz felelni matematikából.
64. Az eszperantisták szimbóluma a zöld csillag és a zöld zászló.
65. Ne menjünk vissza busszal, inkább sétáljunk egy kicsit!

Nagyon kérlek, holnap gyere el a rendezvényre! Fellép egyik kedvenc színészed is. A közelmúltban egy filmsorozatban láttuk, amelynek ő volt a főhőse. Ha foglalt leszel, halaszd el a teendődet! Beszéld meg a dolgot a barátoddal! Ő is jöjjön veled! Utána együtt vacsorázhatunk a közeli étteremben. Holnap nem kell korán kelned, mert vasárnap lesz. Ha ma este későn érsz haza, akkor is hívj fel! Szeretném tudni, jöttök-e. Nyárra egy külföldi utat tervezünk. Szeretnénk Olaszországba menni. Gyakran képzelem el, hogy fürdöm a tengerben a gyerekeimmel. Sohasem láttam a tengert. Hozzánk legközelebb a Földközi- és az Adriai-tenger van.

NÉV: ……..

Írásbeli erősítő (6. rész)

Salga Attila Eszperantó nyelv című jegyzetéhez
11. lecke, 111-125. old.
Traduku en Esperanton (en Esperantan lingvon)!
Esperantigu la frazojn!

1. Falun különböző háziállatokat tartanak *(bredi+tárgyeset):* például tyúkot, disznót, kutyát, macskát.
2. Gratulálok. Láttam, hogy van vagy húsz galambod.
3. A rossz idő ellenére holnap kirándulunk a hegyekbe.
4. Anyuci, mikor jön haza apuci?
5. A vadállatok közül a fókákat szeretem legjobban.
6. A kenguruk Ausztráliában élnek.
7. Nem tudtam, hogy ilyen buta vagy. Ne olvass erkölcstelen könyveket!
8. Hány órát tanulsz naponta eszperantóul?
9. Bármilyen könnyűnek tűnik az eszperantó, mégis sokat kell tanulni.
10. Bárki mondta, hogy István nem jön el, nincs igaza.
11. Rokonaim értékes festményeket vásároltak.
12. Az eszperantó mindenki tulajdona – mondta Zamenhof.
13. A váróteremben sok utas várta a vonat indulását.
14. Semmiképpen nem tudok rajtad segíteni.
15. Semmilyen politikai regényt nem szeretek olvasni.
16. Ma nincs kedvem tanulni.
17. Ez az étel nem ehető.
18. Patakból folyó lesz, a folyóból folyam.
19. Mindenütt kerestelek, de nem találtalak. Hol voltál?
20. Ne csúnyítsd el magad!
21. István kért Pétertől egy érdekes könyvet, hogy tudjon olvasni, ne unatkozzon.
22. Ilona ugyanolyan jól válaszolt, mint Rita.
23. Ilona jobban felelt, mint Sándor.

24. Szeretnék holnapra telefonon két színházjegyet rendelni.
25. Természetesen egyetértek veled.
26. Meg tudnád oldani a problémámat?
27. Valahogyan meg kell találnom Péterék házát.
28. Szüleim ebben a házban laktak a második világháborúig.
29. Sohasem mondtam neked, hogy a Balatonnál fogunk nyaralni.
30. Az eszperantó nyelvvizsga szükséges az egyetemi diplomámhoz.
31. A házhoz szállítás a megvásárolt áruk összegétől függ.
32. Szeretem nézegetni a fényképalbumunkat, amelyben utazásaink élményeit örökítettük meg.
33. Érdekes, süt a nap, mégis hűvös van.
34. Mindent megteszek érted, ha hagyod.
35. Elveszett a bőröndöm. Ki találja meg?
36. Berlinből repültem hazafelé, amikor megismerkedtem egy csinos nővel.
37. Nem igaz, hogy a szőke nők buták.
38. Azt mondják, itt lehet olcsón éjszakázni.
39. Egy fejjel vagyok magasabb nálad.
40. Te is olyan magas vagy, mint én.
41. Az anya megcsókolta volna a fiát, ha az nem szaladt volna el.
42. Érdekelne engem is ez a könyv, de sajnos nincs időm elolvasni.
43. Ezt bárkinek elmesélheted.
44. Semmiképpen nem akarok találkozni vele.
45. Bárkivel sétálnék, ha lenne egy kis szabadidőm.
46. Az italboltban sokan voltak, ezért nem maradtam sokáig.
47. A fák lombja ősszel lehull, és csak néhány száraz levél marad rajtuk.
48. Otthon felejtettem a cigarettatárcámat.
49. Jóságod csodálatra méltó.
50. A lovardában nem gebéket, hanem szép, erős lovakat tartanak
51. Mit pityeregsz? Menj haza az anyukádhoz!

52. A rendőrfőnök sokáig mesélt arról, hogy a városban nagy baleset történt.
53. Ezen az oldalon van a megtanulandó rész?
54. Hol fogsz nyaralni július végén?
55. Rántottát készítettem öt tojásból.
56. Milyen hangszeren játszol?
57. Eszperantó tudásom új távlatokat nyit az eszperantó mozgalomban.
58. Milyen benyomásaid vannak Szabó tanár úr legújabb verseiről és fordításairól?
59. Gyakran használom a számítógépemet levelezésre.
60. Csodálatos, hogy szinte másodpercek alatt el lehet érni a legtávolabbi barátokat az internet segítségével.
61. Ha a vizsgán megkérdezik, van-e otthon egerem, azt válaszolom, hogy csak számítógépes egerem van.
62. Nagyon örülök, hogy az internet segítségével megismerkedhettünk.
63. Vannak olyanok, akiknek az anyanyelve az eszperantó.
64. Előfordul, ha két idegen országbeli eszperantista összeházasodik, és nem ismerik egymás anyanyelvét.
65. Kénytelenek egymással és gyermekükkel eszperantóul beszélni.
66. Az asztalon csak néhány kenyérmorzsa volt.
67. Nem tudom, mikor utazhatok veled.

Az utóbbi időben keveset tudok dolgozni a kertünkben. Tegnap például abszolút nem volt időm kapálni. Megbetegedett a fivérem kislánya, ezért náluk voltam, és segítettem főzni, mosogatni, mosni. Szerencsére nincs magas láza. Remélem, hogy néhány nap múlva meggyógyul. Utána a két család együtt kirándul a Bükkbe, ahol megnézzük a Szalajka-völgyet. Ti megnéztétek már Eger nevezetességeit?

NÉV: ……..

Írásbeli erősítő (7. rész)

Salga Attila Eszperantó nyelv című jegyzetéhez
12. lecke, 126-141. old.
Traduku en Esperanton (en Esperantan lingvon)!
Esperantigu la frazojn!

1. Szeretnék Debrecenben lakni, mert sok látnivaló van ott.
2. Debrecen Magyarország keleti részén terül el, az ország második legnagyobb városa.
3. Kérem, mutassa meg a személyi igazolványát!
4. Van jogosítványa?
5. Szeret vezetni?
6. Amikor vezetek, csak a forgalomra koncentrálok, amely állandóan változik.
7. Ismerősömnek van egy cége Berlinben.
8. István munkanélküli volt két évig, de tegnap talált munkát.
9. Van egy vacak fényképezőgépem, újat és jobbat kell vennem.
10. Fényképezd le azt a templomot! Nagyon tetszik mind a két tornya.
11. Ezüst gyertyatartó helyett jobb lett volna, ha egy aranygyűrűt veszel.
12. Felejthetetlen élményeimről sokáig mesélek majd az unokáimnak.
13. Különböző sportágak vannak: foci, kézilabda, kosárlabda, atlétika, síelés, asztaltenisz, tenisz, ökölvívás stb.
14. Rendszeresen futok a szomszéd parkban, hogy egészséges maradjak.
15. Átdobta a falon a labdát.
16. A hegyeken túl laknak.
17. Minden héten lottózom, de nem szoktam nyerni.
18. Menj át a téren!
19. A füzetet a könyv fölé teszem.
20. Fölöttünk laknak Erdeiék.
21. Lakást cseréltünk, és rá kellett fizetnünk kétmillió forintot.
22. Sajnos tapétáztatnunk kell mindkét szobát.

23. Mennyiért vállalná egy új garázs felépítését?
24. Halló! Baleset történt. Két sérült van. Kérem, jöjjenek azonnal!
25. Kétszer többet fizetnék, ha gyorsabban dolgozna.
26. A levesemben egy hajszálat találtam. Kérem, cserélje ki!
27. Ne a hajszálat, hanem a levest cserélje ki!
28. Nem azért élünk, hogy együnk, hanem azért eszünk, hogy éljünk.
29. Sajnos nem jut eszembe az „internet” szó.
30. Jobban szeretem a rántott húst, mint a túrós palacsintát.
31. Hogyan jutok el a Petőfi térre?
32. János feleségül vette Évát.
33. Nagyon kíváncsi vagyok, hogyan sikerül az eszperantó vizsgám.
34. Kérem, adja át üdvözletem szüleinek és nagyszüleinek.
35. Menjen egyenesen vagy 200 métert, aztán annak a sárga háznak a sarkánál forduljon jobbra.
36. Engedje meg, hogy bemutatkozzam.
37. Az idegenvezető hosszasan mesélt a város nevezetességeiről.
38. Ebben a házban életveszélyes lakni.
39. A mentőállomásról elindult egy kocsi a baleset színhelyére.
40. Bocsánat, félreértettem önt.
41. Holnap kicsempézem a fürdőszobánkat.
42. Az egészséges életmód nagyon fontos minden ember életében.
43. Kedden szeretnék Debrecenbe látogatni, mert a barátaim megígérték, hogy elmegyünk a gyógyfürdőbe.
44. Az ikrek hasonlítanak egymásra.
45. Nagy örömömre Gábor is eljött a találkozóra.
46. Kimegyek a sötét folyosóra, mert zajt hallottam.
47. Számíthatok a segítségedre?
48. Sokáig táncoltak a jó diszkózenére.
49. Szerdára meg kell csinálnod.
50. A hideg idő ellenére vágyom egy fagylaltra.

51. Nagy örömmel emlékszem vissza a veled együtt eltöltött napokra.
52. Kérek két jegyet a hétórás előadásra.
53. Meghívlak a holnapi vacsoránkra, de szeszes italokat nem fogyasztunk.
54. Elégedett vagy a hűsítő italokkal?
55. Évről évre idősebbnek érzem magam, te pedig egyre jobban fiatalodsz. Mondd, hogy csinálod?
56. Darabokra törted a szívem.
57. Jól emlékszem Istvánra. Megígérte, hogy ötre jön.
58. Történelemórán az 1848-as forradalomról tanultunk.
59. Napról napra hidegebb lesz, de nem fázom, mert téliesen öltözködöm.
60. Én mindenre képes vagyok.
61. A gyűlésen Erzsébetre szavaztam.
62. Villamosról vonatra szállt.
63. Büszke vagyok a gyerekeimre. Nem félnek az állatoktól, szorgalmasan tanulnak, és sokat segítenek nekem.
64. Holnapra megírnám a cikket, ha lenne időm.
65. Ülj mellém a padra, és beszélgessünk a problémádról!
66. Ha te is akarod, holnap kirándulhatunk. Igaz, az időjárás-jelentés szerint nem lesz túlságosan jó idő.
67. Nem szeretek táncolni, viszont szívesen nézem, hogyan táncolnak a fiatalok.
68. "Az ész a fontos, nem a haj" – énekelik egy régi magyar slágerben.
69. Ha nem szóltál volna, bölcs maradtál volna.
70. Néhány hét múlva lesz az eszperantó írásbeli vizsgám.
71. Jobban kedvelem a palacsintát, mint a töltött káposztát.
72. Kimegyek az udvarra, mert ott friss a levegő.
73. Telefonálj Évának!
74. Két felejthetetlen hetet töltöttünk Olaszországban.
75. Amikor hideg van, nem szeretek sétálni a parkban.

A TÁRGYESET HASZNÁLATÁRÓL

(A MAGYARBAN A TÁRGY RAGJA: -T)
AZ INDOEURÓPAI NYELVEKBEN AZ ESZPERANTÓN KÍVÜL ALIGHA VAN OLYAN NYELV, AMELYBEN MINDIG UGYANAZON VÉGZŐDÉSSEL FEJEZŐDIK KI A JELZETT SZÓ ÉS A JELZŐ TÁRGYESETE. A MAG*Y*ARBAN (NÉHÁNY KIVÉTELTŐL ELTEKINTVE (PL. *ENGEM, TÉGED*) TÁRGYAS IGÉK UTÁN MINDIG HASZNÁLJUK A *–T* RAGOT. (IGAZ, A JELZŐT JELZŐS KIFEJEZÉSBEN NEM RAGOZZUK: *ZÖLD* KÖNYVE*T.)*
ÓRÁIMON ÉS VIZSGÁKON AZT TAPASZTALTAM, HOGY A HALLGATÓK NYELVTANI HIBÁINAK LEGNAGYOBB RÉSZE A TÁRGYESET HELYTELEN HASZNÁLATÁBÓL ADÓDIK. TANULJA MEG AZ ALÁBBI MAGYARÁZATOKAT, PÉLDÁKAT.

A létige után (ESTI) sem a magyarban, sem az eszperantóban nem használunk tárgyesetet!
Mi estas librotenisto. Könyvelő vagyok.

Mindig tárgyesetet használunk

1. ***Tárgyas igék után (mint a magyarban):***
   labori, studi, lerni, manĝi, aĉeti, respondi, peti, trinki ktp.
   Mi aĉetis du interesajN librojN. Vettem két érdekes könyveT.
   HAVI ige után (szintén tárgyas ige)
   Mi havas dudek du jarojN. Huszonkét éves vagyok. Mi havas brunaN hundoN. Van egy barna kutyám.
2. ***Dátum kifejezésére*** (*hányadikán?* kérdésre)
   Ni ekskursos la duaN de Februaro. Február másodikán kirándulunk.
3. ***Fok- és mértékhatározó kifejezésére***
   Mi estas 170 centimetrojN alta kaj 66 kilogramojN peza.
4. ***Időhatározó kifejezésére***
   Ni pasigis du neforgeseblajN tagojN en urbo Debrecen. Két felejthetetlen napot töltöttünk Debrecenben. Mi laboris eksterlande la tutaN jaroN. Egész évben (egész évet) külföldön dolgoztam.
5. ***A magyartól eltérő tárgyas igék után***
   Mi *bezonas* viaN helpoN. Szükségem van a segítségedre. Hieraŭ ni *ĉasis* fazanojN. Tegnap fácánra vadásztunk. Mi *divenis* viaN sekretoN. Rájöttem a titkodra. Reĝoj *regis* la tutaN landoN. A királyok az egész ország fölött uralkodtak. Mi *entreprenis* tiuN laboroN. Vállalkoztam erre a munkára. Mi *gratulas* viN. Gratulálok neked. Mi *dankas* viN pro (por) viaj libroj. Köszönöm a könyveidet. Tio ne *koncernas* miN. Ez nem vonatkozik rám. Mi *renkontis* PetroN. Találkoztam Péterrel. Ili *timas* hundojN. Félnek a kutyá(k)tól. Tio *kostas* dumil forintojN. Kétezer forintba kerül. Mia kapo *doloras* miN. Fáj a fejem. Ni *vizitis* fabrikoN. Ellátogattunk egy gyárba. Mi *partoprenis* konferen-

coN (en konferenco). Részt vettem egy konferencián. Ĉe tiu strato *ŝanĝu* la tramoN! Annál az utcánál szállj át a villamosra!

6. A *hol?* (kie?) kérdésre felelő határozószók tárgyesetbe tehetők *hová?* (kien?) jelentésű irány kifejezésére: dekstre jobbra (hol?) – dekstreN jobbra (hová?); supre fenn (hol?) – supreN fel (hová?); eksterlande külföldön (hol?) – eksterlandeN külföldre (hová?); hejme otthon (hol?) – hejmeN haza (hová?). Mi estas hejme. Itthon vagyok. Mi iros hejmeN. Haza megyek. Ugyanígy használható: Mi iros en la ĉambroN. = Mi eniros la ĉambroN. A szobába megyek.
7. ***Tíz elöljárószó után állhat alany- és tárgyeset. (A többi után csak alanyeset!)*** malantaŭ, antaŭ, apud, ĉirkaŭ, en, inter, sub, super, sur, trans = ezek két esettel álló elöljárószók.

KÉT ESETTEL ÁLLÓ ELÖLJÁRÓSZÓK

ALANYESET **HOL? (KIE?)** **-A, -O; -AJ, -OJ**	**Elöljárószó**	**TÁRGYESET** **HOVÁ? (KIEN?)** **-AN, -ON; -AJN, -OJN**
mögött malantaŭ la granda domo	**malantaŭ**	**mögé** malantaŭ la granda**n** domo**n**
előtt antaŭ la granda domo	**antaŭ**	**elé** antaŭ la granda**n** domo**n**
mellett apud la granda domo	**apud**	**mellé** apud la granda**n** domo**n**
körül ĉirkaŭ la granda domo	**ĉirkaŭ**	**köré** ĉirkaŭ la granda**n** domo**n**
-ban, -ben en la granda domo	**en**	**-ba, -be** en la granda**n** domo**n**
között inter la grandaj domoj	**inter**	**közé** inter la grandaj**n** domoj**n**
alatt sub la granda domo	**sub**	**alá** sub la granda**n** domo**n**
fölött super la granda domo	**super**	**fölé** super la granda**n** domo**n**
-on, -en, -ön sur la granda domo	**sur**	**-ra, -re** sur la granda**n** domo**n**
túl trans la granda domo	**trans**	**túlra** trans la granda**n** domo**n**

CSAK ALANYESETTEL ÁLLÓ ELÖLJÁRÓSZÓK

Elöljárószók	Jelentések	Példák
al	-nak, -nek, (részeseset); -hoz, -hez, -höz, felé; -ba, -be, -ra, -re (csak földrajzi nevek esetén)	Mi donis libron al Petro. Mi veturos al urbo Debrecen.
anstataŭ	helyett	Anstataŭ vi mi vizitos la muzeon.
ĉe	-nál, -nél; -kor idején, közben (idő)	Ni sidis ĉe la fenestro. „Saluton!" – oni diras ĉe renkontiĝo.
da	-ból, -ből (csak mennyiség esetén; nem fordítjuk magyarra)	Ni aĉetis du kiogramojn da porkviando.
de	-nak, -nek (birtokviszony), -tól, -től (hely, idő), által (szenvedő szerkezetben), óta	La amikino de Petro ne alvenis. Ni laboris de la oka horo. La domo estis konstruita de mi.
dum	alatt, közben (időtartam)	Dum tagmanĝo ni interparolis tre gaje.
ekster	kívül	Ekster urbo estas agrable.
el	-ból, -ből (hely)	Mi venas el la lernejo.
ĝis	-ig (hely és idő kifejezésére)	Ili iris ĝis la ĝardeno. Ĝis revido!
je	(óra)kor; fok- és mértékhat.	Ni renkontiĝis je la dua horo posttagmeze. Li estas je kapo pli alta ol mi.
kontraŭ	ellen, szemben	Ne batalu kontraŭ mi! Ili loĝis kontraŭ ni.
krom	kívül (felsoroláskor)	Krom porkviando mi aĉetis salamon kaj tranĉaĵon.
kun	-val, -vel (társhatározó)	Hieraŭ mi promenis kun Petro.
laŭ	szerint, alapján, mentén	Laŭ mia opinio estos bona vetero. Ni iru laŭ la bordo!

Elöljárószók	Jelentések	Példák
malgraŭ	ellenére	Malgraŭ la malbona vetero ni ekskursos morgaŭ.
per	-val, -vel (eszközhatározó)	Petro skribis la leteron per plumo.
po	azonos mennyiség, felosztó jelentés	Ili trinkis po du glasoj(n) da biero.
por	számára, részére, céljából, -ért (célhatározó); -ra, -re (idő)	Mi laboras por vi. Mi lernas Esperanton por havi diplomon. Ni aĉetis biletojn por la morgaŭa prezentado.
post	után, múlva (időhatározó)	Mi revenos post du horoj.
preter	mellett (mozgásban)	Ni iris preter la granda arbo.
pri	-ról, -ről (nem hely)	Ni interparolis pri interesaj temoj.
pro	-ért, miatt (okhatározó)	Pro kio ili malfruiĝas?
sen	nélkül	Mi ne iros sen vi!
tra	keresztül, át	Ili iris tra la placo.

Kettős elöljárószók (alanyesettel)

de sur -ról, - ről (helyhatározó): de sur la tablo (az asztalról)
el sub alól: el sub la ŝranko (a szekrény alól)
de post (vmi vége) óta: de post du semajnoj (két hét óta)
de antaŭ elől: Iru for de antaŭ mi! (Menj előlem!)
el trans valamin túlról: el trans la oceano (az óceánon túlról)
tra inter között át (valamilyen akadályon): La sunbriloj radiis tra inter la foliaro.
(A lomb között átsugárzott a napfény.)

A magyar -RA, -RE, -N, -ON, -EN, -ÖN ragok fordítása

Gyakran tapasztalom, hogy néhány hallgatóm a magyar nyelvtan alapvető szabályait sem ismeri. Minden szót, ragot, képzőt lefordít. Olykor ilyen mondatra is „képes”: *Ili legi al.* (Ők olvasNAK; AL = -nak, -nek; a magyar–eszperantó szótár szócikkében a szótári alak: *olvas legi.* A mondat helyesen: *Ili legas.*) A címben megjelölt ragok helyes eszperantó fordítására (eddig) 13 lehetőséget találtam.

1. SUR

a) Alanyesettel: csak akkor, ha konkrét, kézzel fogható felszínen helyezkedik el valami (-N, -ON, -EN, -ÖN). La bruna libro estas SUR la flavA tablO. A barna könyv a sárga asztalON van. Mi sidas SUR komfortA seĝO. Egy kényelmes székEN ülök. (HOL? KIE?)

b) Tárgyesettel: csak akkor, ha valaminek (kézzel foghatóan) a tetejére, felszínére teszünk valamit (-RA, -RE). Mi metas la brunan libron SUR la flavaN tabloN. A barna könyvet a sárga asztalRA teszem. Mi sidiĝis SUR la brunaN seĝoN. Leültem a barna székRE. (HOVÁ? KIEN?).

2. EN

a) Alanyesettel: valamilyen épületben, helyen, belül, eseményen. EN la longA koridorO a hosszú folyosóN, EN la pedagogiA altlernejO a tanárképző főiskoláN, EN DebrecenA UniversitatO a Debreceni EgyetemEN, EN vilaĝO faluN, EN la aŭtobusO az autóbuszON, EN la kongreso a kongresszusON (HOL? KIE?).

b) Tárgyesettel: valamilyen épületbe, helyre, belülre. Mi iras EN la universitatoN. Az egyetemRE megyek. Mi eliros EN la mallumaN koridoroN. Kimegyek a sötét folyosóRA (HOVÁ? KIEN?).

c) Alanyesettel: időhatározói jelentésben. EN la lastA semajnO a múlt hétEN, EN la studhorO de historio történelemóráN, EN la lundA, gajA vesperO a hétfői vidám estéN (MIKOR? KIAM?)

3. VONZATKÉNT ÉS IRÁNY JELÖLÉSÉRE

a) Tárgyesettel: vonzatként. Traduki EN EsperantoN eszperantóRA fordítani, viziti la urbon Miskolc MiskolcRA látogatni. Mi atendis StefanoN longe. Sokáig vártam IstvánRA. Mi memoras StefanoN bone. Jól emlékszem IstvánRA. Mi emas laboroN. Képes (hajlamos) vagyok a munkáRA.

b) Tárgyesettel: irány kifejezésére. Iru maldekstreN. Menj balRA! Iru rekteN! Menj egyenesEN! Ni vojaĝis eksterlandeN. KölföldRE utaztunk. (HOVÁ? KIEN?)

4. AL

a) Alanyesettel: földrajzi nevek előtt -RA, -RE, -BA, -BE jelentésben; ha hosszabb távolságra (rendezvényre) megyünk. Morgaŭ mi veturos AL BudapeŝtO (Debrecen). Holnap BudapestRE (DebrecenBE) utazom. Mi iros Al la universitatO. Az egyetemRE megyek. Mi iros AL la kunvenO (la konferencO). A gyűlésRE (a konferenciáRA) megyek (HOVÁ? KIEN?)

b) Alanyesettel: bizonyos igék után, kifejezésekben (vonzatként): Ĝemeloj estas similaj unu AL la aliA. Az ikrek hasonlítanak egymásRA. De tago AL tagO napról napRA, de tempo AL

tempO időről időRE, de jaro AL jarO évről évRE; Tio ne rilatas AL MariA. Ez nem vonatkozik MáriáRA. Li ŝanĝis la tramon AL la trajnO. Villamosról vonatRA szállt.

5. JE

Alanyesettel: bizonyos kifejezésekben. JE dek kilometrA distancO tíz kilométer távolságRA, JE viA sanO egészségedRE, JE miA ĝojO örömömRE, JE miA feliĉO szerencsémRE, disrompi JE specoJ darabokRA törni; Mi estas JE viA disponO. RendelkezéséRE állok. Mi kalkulas JE viA helpO. Számítok a segítségedRE.

6. POR

a) Alanyesettel: valamilyen időpontra. Mi faros tion POR morgaŭ. HolnapRA megcsinálom. Donu al mi tiun libron POR du tagoJ. Add ide ezt a könyvet két napRA. Vi devos tion fari POR merkredO. SzerdáRA meg kell csinálnod. Mi petas bileton POR la sepA horO. A hétórási (előadásra) kérek egy jegyet. Mi diris tion POR la honorO de Maria. Mária dicséretéRE mondtam. POR ĉiam mindörökRE.
b) Alanyesettel: vonzatként. Mi estas kapabla POR ĉio. MindenRE képes vagyok. Helena kaj Petro voĉdonis POR Elizabeta. Ilona és Péter ErzsébetRE szavazott.

7. -E

Időhatározó: lundE hétfőN, mardE keddEN, merkredE szerdáN, somerE nyárON.

8. DUM

Alanyesettel: időtartam kifejezésére (gyakran EN helyett): DUM la koncertO a hangverseny, DUM la konferencO a konferenciáN, DUM la tutA somerO egész nyárON.

9. PRI

Alanyesettel. Mi memoras PRI tiuJ belegaJ tagoJ. Emlékszem azokRA a gyönyörű napokRA. Mi sopiras PRI glaciaĵO. Vágyom egy fagylaltRA. Ofte mi pensas PRI viA vojaĝO. Gyakran gondolok az utazásodRA. Li fieras PRI siaJ gefiloJ. Büszke gyerekeiRE.

10. DÁTUM KIFEJEZÉSÉRE

Tárgyesettel: la duaN de Februaro február másodikáN, la triaN de Julio július harmadikáN (MIKOR? KIAM?)

11. GYŰJTŐSZÁMNÉV + -E

Határozószóként: duOPE kettEN, triOPE hármAN, kvarOPE négyEN, kvinOPE ötEN

12. SUB

Alanyesettel: Ni dancis longe SUB la bonA muzikO. Sokáig táncoltunk a jó zenéRE. Ili faris tion SUB la komandO. ParancsRA tették. Li vojaĝas SUB la nomO de Februaro. Február álnévEN utazik. Ĉio estas SUB viA disponO. Minden rendelkezéséRE áll.

13. TRA

Ili iris TRA longA stratO. Egy hosszú utcáN mentek. Mi vidis TRA la malpurA fenestrO nenion. Semmit sem láttam a koszos ablakON ÁT *(keresztül)*.
****

© **Dr. Salga Attila: Origó írásbeli eszperantó vizsga. Debrecen 2017**

Készült az Origó Nyelvi Centrum 2016. novemberi követelmény-módosítása után

Név:.....

A magyar -RA, -RE, -N, -ON, -EN, -ÖN ragok fordítása

1. Nagy örömmel gondolok vissza rád *(pri)*.

2. Emlékszel még az együtt töltött gyönyörű napokra?

3. Köszönöm jó kívánságaidat.

4. Télen lehet szánkózni, nyáron a gyerekek fürdenek a folyóban, mert melegük van.

5. Szerdára el tudnád hozni azt a kék pulóvert, amivel meg akarsz ajándékozni?

6. Imre bement a szobába, és sokáig olvasott egy könyvet.

7. Vigyázz a ruháidra!

8. Előre megmondtam, hogy meg tudod csinálni!

9. A folyosón már sötét van.

10. Egyetemre járok.

11. Mikor indulsz a gyűlésre?

12. Válaszolj a kérdéseimre!

13. Karácsonyra veszünk neked egy biciklit.

14. Névnapodra milyen ajándékot szeretnél kapni?

15. Születésnapomon legalább tízen voltunk.

16. A buszmegállóban sokáig vártam szüleimre és barátaimra.

17. Nyáron a gyerekek nem járnak iskolába.

18. Meghívlak augusztus 20-ára.

19. Minden rendelkezésedre áll.

20. Kölcsön tudnád adni két napra ezt a könyvet?

21. Szerencsére már nem kell félned!

22. Szerdán nem tudok veled menni a főiskolára.

23. Emlékezz rám!

24. Gyere el az eszperantó tanfolyamra!

25. Holnapra megcsinálom.

26. A buszon sokan voltak.

27. Pénteken be kell mennem az egyetemre.

28. A könyvespolcon nemcsak könyvek, hanem fényképalbumok is vannak.

29. Kire vársz?

30. Gyere haza hat órára!

31. A vadászok fácánra vadásztak.

32. Hirtelen jutott eszembe, hogy Miskolcon már két éve nem jártam.

33. Fokhagymára van szükséged, ha húslevest akarsz főzni.

34. Kívánságodra megjelentem.

35. Ötleteidre jellemző, hogy nem lehet megvalósítani őket.

36. Tedd be a húst a hűtőbe!

37. Meglocsoltad már ezt a virágot?

38. Erre a könyvre nincs szükségem.

39. Vigyáznál a fiamra néhány percig?

40. Ezen a dolgon *(afero)* már én is sokat gondolkoztam.

41. Milyen ruha van rajta?

42. A repülőgépen sokat beszélgettem Máriával.

43. Ebédre gyere haza!

44. Mit együnk vacsorára?

45. Végre! Örülök, hogy megjöttél!

46. Erre a feladatra sok időt kell fordítani.

47. Melegre vágyom! Hideg van!

48. Éva jelesre vizsgázott.

49. Irodalomórákon a tanárunk sokat mesélt Ady magánéletéről.

50. Az asztalon öt sorban kettesével helyezték el a könyveket.

51. Holnap utazol Kecskemétre?

52. Vasárnapra meggyógyulsz.

53. Te vagy a legszebb az egész világon.

54. Levelező tagozatra járok.

55. A vonaton egy érdekes könyvet olvastam.

56. Húsz perce várunk a buszra!

57. Nappali tagozaton tanultam.

58. Ezen a szakon sokat kell tanulni.

59. Már tízéves korában felfigyeltem rá.

60. A tanár felírta a táblára az ismeretlen szavakat.

61. Egy kis zöldségre vágyom!

62. Menj egyenesen! Fordulj balra!

63. Jobbra van a Szent István utca.

64. A harmadik emeleten lakom.

65. Nevetnem kell naivitásodon!

66. Telefonon beszéltem vele.

67. Munkahelyemen nem szeretik, ha valaki dohányzik.

68. Napról napra többet tudok eszperantóul.

69. Évről évre több külföldi turista érkezik Magyarországra.

70. Merre mégy? Balra?

71. Télre ezt a munkát be kell fejezned!

72. Az új városházán még nem jártam.

73. Ne tegyél semmit az asztalra!

74. Már húsz perce várunk a fiamra.

75. Négyen sétáltak az erdőben.

76. Sokáig táncoltak a jó zenére.

77. Büszke vagyok gyerekeimre!

78. A múlt héten adtam neki pénzt.

79. Ellátogattunk Miskolcra.

80. Képes vagyok a munkára.

81. A kongresszuson sok orvos vett részt.

82. Egészségedre!

83. A váza darabokra tört.

84. Gyakran utazom külföldre.

85. Gyakran panaszkodott betegségére.

AZ ESZPERANTISTÁK 12 PONTJA

LEGFONTOSABB SZABÁLYOK, AMELYEK FIGYELMEN KÍVÜL HAGYÁSA SÚLYOS HIBÁKAT OKOZ

1. Ha a birtokos névmás melléknévhez és/vagy főnévhez kapcsolódik, előtte nem használhatunk határozott névelőt:

az én könyvem MIA libro

2. Ha a mondatban nincs másik ige, a létigét **(esti)** mindig kitesszük:

Ez (egy) asztal. Tio ESTAS tablo.

3. Ha a mondatban van ige, a létigét **(esti)** nem használjuk:

Dolgozom a kertünkben. Mi LABORAS en nia ĝardeno.

4. Tárgyas ige után mindig tárgyesetet használunk:

Tárgyas igék: fari, manĝi, lerni, viziti, vidi, aŭdi, aŭskulti, respondi, skribi, studi, legi, voli, ŝati, ami, diri, kanti, trinki, peti, desegni ktp.

Egy nagy képet fest. Li PENTRAS grandAN bildON.
Matematikát tanulok. Mi LERNAS matematikON.
Egy érdekes könyvet olvasok. Mi LEGAS interesAN librON.

5. A létige **(esti)** után mindig alanyesetet használunk, vagyis nem ragozzuk a szót:

Ez egy szép kép. Tio ESTAS belA bildO.

6. A főnevet, melléknevet, birtokos névmást, határozatlan számnevet (az -O és -A végű szavakat) egyformán ragozzuk, tehát számban és esetben egyeztetjük:

Egy érdekes könyvet olvasok. Mi legas interesAN librON.
Érdekes könyveket fogok olvasni. Mi legos interesAJN librOJN.
Olvasd el az eszperantó könyvem. Legu miAN EsperantAN librON!
Sok érdekes könyvem van. Mi havas multAJN interesAJN libroJN.

7. Kettő után és annál nagyobb mennyiség esetén többes számot használunk:

Itt van három érdekes könyv. Jen estas TRI interesAJ librOJ.

8. Sorszámnév után mindig egyes számot használunk:

Ez a tizedik érdekes könyv. Tio estas LA dekA interesA librO.

9. Az elöljárószó mindig az előtt a szócsoport előtt áll, amelyikre vonatkozik:

Abban a nagy házban lakunk. Ni loĝas EN TIU GRANDA DOMO.

10. Az igeidőket **(-AS, -IS, -OS)** nem szabad összekeverni!

Most egy érdekes könyvet olvasok. Nun mi legAS interesan libron.
Tegnap egy érdekes könyvet olvastam. Hieraŭ mi legIS interesan libron.
Holnap egy érdekes könyvet fogok olvasni. Morgaŭ mi legOS interesan libron.

11. A táblázati szavak mindegyike a megértés kulcsa. Ha valamelyiket nem értjük meg, nem tudunk a kérdésre válaszolni. A ragozott alakjait is tudni kell **(kien, kion, kiun, kiujn, kiajn, kian** ktp.**)**

12. Segédigék után **(povi, devi, ŝati, deziri, voli, kutimi, rajti** ktp.**)** ugyanúgy főnévi igenevet használunk, mint a magyarban:

Holnap nem tudunk kirándulni. Morgaŭ ni ne POVOS ekskursI.
Sokat kell tanulnom. Mi DEVAS lernI multe.

B 1

ALAPFOK

ALAPFOK (B1)	PONTOK
Szótár használható. Idő: 90 perc	
a) Közvetítés e-ról m-ra (összefoglalás) 10 pont	10
KÖZVETÍTÉSI KÉSZSÉG (500-1500 leütés)	
MINIMUM (40 %) 4 pont	
b) Levélírás 15 pont	20
ÍRÁSKÉSZSÉG (8-10 sor)	
c) Véleményírás 5 pont	
ÍRÁSKÉSZSÉG (3-5 sor)	
MINIMUM (40 %) 8 pont	
d) Szövegértés magyar kérdésekkel 15 pont	20
OLVASÁSI KÉSZSÉG (1000-1500 leütés)	
e) Szöveg kiegészítése 5 pont	
OLVASÁSI KÉSZSÉG 1000-1200 leütés)	
MINIMUM (40 %) 8 pont	
Összesen:	**50**

Megfelelt 60 százalékos teljesítmény esetén: 30 pont

****

****

KOMPLETT FELADATSOR

****

I. Olvasáskészség

Maximális pontszám: 15

Olvasáskészség 1

Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, majd annak alapján válaszoljon magyarul a kérdésekre!

Esperantista mondvojaĝanto estis haltigita en Irano

La itala esperantisto *Marino Curnis* de pli ol unu jaro marŝas piede el Italio orienten. Laŭ lia plano, lia perpieda vojaĝo daŭros kvin jarojn al Japanio kaj reen al Italio. Li ekiris al tiu longa vojo kun la celo atingi orientan Azion kun sia paco-mesaĝo. Post kiam li faris sesmil kilometrojn kaj li trapasis naŭ landojn, li tamen devas konsideri ĉu li interrompu sian vojaĝon en Irano.

„Mi alvenis ĉi-tien per buso pro la mallonga irana vizo, por ricevi vizojn por la landoj sekvantaj Iranon laŭ mia projekto. Sed burokratoj ne konas la vojaĝ-manieron "piede". Ili antaŭvidas nur mallongajn vizitojn per rapidaj veturiloj. Ekzistas nur traveturaj vizoj por malmultaj tagoj, aŭ turismaj vizoj maksimume por tridek tagoj, kaj specialaj pli longaj vizoj estas nur por tiuj, kiuj okupiĝas pri komerco."

Marino Curnis malgraŭ multaj provoj ne sukcesis ricevi la vizojn por la sekvaj landoj laŭ sia vojaĝplano, li nun serioze pripensas interrompi la vojaĝon, aŭ eventuale reiri jam nun al Italio piede, laŭ la sama vojo. Antaŭ tio li tamen faras alvokon al ĉiuj siaj amikoj en la mondo, por ke ili intervenu ĉe la ministerio de eksterlandaj aferoj de Italio. Li esperas, ke pli aktiva subteno de la itala ambasado en Teherano povus helpi lin finfine ricevi la vizojn kaj daŭrigi la vojaĝon laŭ la pli fruaj planoj.

1.	Mióta gyalogol Marino Curnis?	1 pont
2.	Honnan hova akart eljutni, mennyi idő alatt?	4 pont
3.	Mekkora távot tett már meg eddig?	1 pont
4.	Mi a célja a vándorlásának?	2 pont
5.	Hogyan érkezett meg Iránba, miért?	2 pont
6.	Csak kik kaphatnak hosszabb vízumot?	1 pont
7.	A kudarc után hogyan változott meg a világjáró terve?	4 pont

Olvasáskészség 1 **Maximális pontszám: 15**

MEGOLDÁS

1. Mióta gyalogol *Marino Curnis?* **1 pont**

1. több mint egy éve

2. Honnan hova akart eljutni, mennyi idő alatt? **4 pont**

2. Olaszországból
3. Kelet-Ázsiáig / Japánig és
4. vissza
5. 5 év

3. Mekkora távot tett már meg eddig? **1 pont**

6. hatezer km-t

4. Mi a célja a vándorlásának? **2 pont**

7. béke
8. üzenetet visz

5. Hogyan érkezett meg Iránba, miért? **2 pont**

9. busszal
10. a rövid iráni vízum miatt

6. Kik kaphatnak csak hosszabb vízumot? **1 pont**

11. a kereskedők

7. A kudarc után hogyan változott meg a világjáró terve? **4 pont**

12. komolyan fontolgatja, hogy
13. megszakítja az utazást vagy
14. gyalog
15. visszatér Olaszországba

Olvasáskészség 2 **Maximális pontszám: 5**

Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, majd egészítse ki értelemszerűen a megadott szavakkal / szókapcsolatokkal! A megfelelő szó /szókapcsolat betűjelét írja a táblázatba a példa (0) szerint!
Egy szó vagy kifejezés csak egyszer használható fel.
Felhívjuk figyelmét, hogy a megadott szavak és kifejezések közül kettőre nincs szükség.

Birbal, la ministro de la reĝo *Akbar* en Hindujo, iris al Irano pro invito. La irana reĝo ....*0*.... lin per luksaj festenoj kaj donis al li valorajn donacojn. *Birbal* fartis tre bone en la gastama palaco, sed post kelkaj tagoj li ....1.... al sia lando. Antaŭ lia foriro, irana nobelo petis lin, kompari la iranan reĝon kun sia reĝo. *Birbal* respondis jene:
„Via reĝo estas kiel plena luno, dum la mia ....2.... al kvarona luno." Tio ege ....3.... al la irananoj, ili estis tre kontentaj kaj fieraj. Sed la reĝo, *Akbar* akceptis lin hejme kolere:
Birbal ne ....4...., sed klarigis tute trankvile:
„Ni ĉiuj scias, ke la plena luno iom post iom malkreskas kaj fine ĝi tute ....5..... . Sed kontraŭe, la kvarona luno tagon post tago kreskas. Mi nur volis sciigi al la tuta mondo, ke via potenco kreskas de tago al tago, dum tiu de la irana reĝo malpliiĝas."
Post tiaj saĝaj klarigaj vortoj *Akbar* iom honteme ĉirkaŭbrakis kaj varme bonvenigis sian fidelan amikon *Birbal*.

~~*A) akceptis*~~
B) alvenis
C) devis reveturi
D) ektimis
E) malaperas
F) montras
G) plaĉis
H) ´similas

0	1	2	3	4	5
A)					

Olvasáskészség 2 **Maximális pontszám: 5**

MEGOLDÁS

0	1	2	3	4	5
A)	**C)**	**H)**	**G)**	**D)**	**E)**

II. Íráskészség

Maximális pontszám: 15

Íráskészség 1

Valamilyen alkalomból nagyszabású összejövetelt tervez a lakásában, amelyre szeretné meghívni külföldi barátját/barátnőjét is. Ezért most levelezőlapot ír neki.

- Érdeklődik a hogyléte felől.
- Megírja, hogy mit tervez és milyen alkalomból.
- Közli a buli időpontját és azt, hogy milyen társaság lesz ott.
- Meghívja ismerősét.
- Megkéri, hogy valamit hozzon magával (pl. ital, kazetta, esetleg jelmez, játék stb.).

Mintamegoldás

Kara Beata!

Mi esperas, ke vi fartas bone, jam delonge mi ne aŭdis pri vi. Imagu, mi planas organizi grandan feston, ĉar mi havos naskiĝtagon. Mi estos jam tridek jara. La festo okazos la sesan de aŭgusto, sabate en mia loĝejo. Ni babilos, trinkos kaj manĝos, eble ni dancos. Venos miaj geamikoj el la altlernejo. Ankaŭ ili lernas kaj parolas Esperante. Mi deziras inviti ankaŭ vin. Bonvolu porti al mi Esperantan romanon, se vi povas.

Dankon. Mi atendas vian respondon. Ĉu vi povos veni?

Salutas vin: Roberta

Budapeŝto, la 3an de majo 2016

Íráskészség 2 **Maximális pontszám: 5**

Ön nem tudja az állomáson várni külföldi barátját. Mentse ki magát, és írja meg neki, hogyan jut el az Ön lakcímére a pályaidvarról.

Mintamegoldás

Kara Amiko!

Bedaŭrinde mi ne povos atendi vin ĉe la trajno, ĉar mi laboros. Veturu per la kvara metroo ĝis placo Rákóczi. Serĉu la dudekan numeron en strato Német. Sonorigu! Mia edzino estos hejme.

Ĝis!
Petro

****

III. Közvetítés

Közvetítés **Maximális pontszám: 10**

Az Ön évfolyamtársai még nem tudnak jól eszperantóul, de szeretnék a nyár egy részét nemzetközi társaságban, kirándulással tölteni. Az alábbi hirdetés tartalmát összegezze számukra magyarul.
(A szövegben a zárójelben lévő számok azt jelzik, hogy a várt információ a szám után lévő szövegrészben található. A kisebb számok az értékelési egységekre utalnak. 20 értékelési egység = 10 pont)

NI INVITAS VIN AL UKRAINIAJ KARPATOJ

(1.) (1-5) Tie vi povos enspiri puran montaran aeron, vi povos trinki freŝan akvon el fonto, ekskursi kaj dormi sub la ĉielo.
(2.) (6-10) Ni organizas Esperanto-tendaron ĉe vilaĝo *Dovhe*, en la montaro *Velikij Dil*. Nia unusemajna aranĝo komenciĝos la 8an de aŭgusto.
(3.) (11-15) Ni dormos en tendoj aŭ dormosakoj apud fajro, ni povos rigardi la belegajn falantajn stelojn dum la nokto kaj aŭskulti fabelojn de diversaj nacioj.
Pliaj programoj: piedmarŝoj en la montaro, ekskurso al la kastelo en *Mukaĉeve*.
(4) (16-20) Vi povos lerni pri la ukraina mitologio, estos Esperanto-kursoj, instruado de la ukraina lingvo por eksterlandanoj. Manĝado estas memstara. Aliĝkotizo: 5 EUR
Bonvolu kontakti: stultulo@gmail.com

---

1. Az ukrán Kárpátokban lehet (1-5 értékelési egység)	5 ée
2. Milyen rendezvényről van szó, hol, mikor (6-10 értékelési egység)	5 ée
3. A tűz mellett (11-15 értékelési egység)	5 ée
4. Tanulhatunk (16-20 értékelési egység)	5 ée

Közvetítés **Maximális pontszám: 10**

MEGOLDÁS

1. Az ukrán Kárpátokban lehet: **5 ée**

1. tiszta hegyi
2. levegőt beszívni,
3. friss forrásvizet inni,
4. kirándulni,
5. a szabadban/az ég alatt aludni

2. Milyen rendezvényről van szó, hol, mikor: **5 ée**

6. eszperantó-tábor vagy sátortábor
7. Dohve falunál,
8. Velikij Dil Hegységnél
9. augusztus 8-án kezdődik/augusztus 8-tól
10. egy hetes

3. A tűz mellett: **5 ée**

11. sátorban/hálózsákban alhatunk,
12. hulló-
13. csillagokat láthatunk,
14. különböző nemzetek
15. meséit hallgathatjuk

4. Tanulhatunk: **5 ée**

16. az ukrán
17. mitológiáról,
18. eszperantó nyelvet,
19. a külföldiek
20. ukrán nyelvet

Szövegértés (1.)

Pri orientiĝo kaj okcidentiĝo

Mia patro decidis resti en Hungario post la revolucio de 1956, malsame al pli juna frato, kiu elmigris kelkajn jarojn poste, iĝonte germana civitano. Dume kuzino ekloĝis en Bruselo, kaj ŝi estas de tiam entuziasma belgo. Aliaj familianoj restis en Rumanio. Infanaĝe mi neniel komprenis, kial ne eblas, ke ni ĉiuj simple loĝu en Hungario. En tiu tempo Raymond Schwartz verkis la frazon: „okcidentanoj ne povis orientiĝi, kaj orientanoj ne rajtis okcidentiĝi."

Nuntempe la landlimoj estas pli-malpli traireblaj, sed ni – orientanoj same kiel okcidentanoj – foje sentas mankon de orientiĝo. Ĉu tuj post la efektiva aliĝo milionoj da potenciale subpagitaj laboristoj slovakaj, latvaj aŭ polaj invados la laborejojn eŭrop-uniajn, aŭ ĉu ili preferos resti hejme? Estas malsamaj opinioj pri tio.

EU kun sia pli kaj pli aĝa loĝantaro sendube bezonas enmigradon, kaj estus aktuale solvi la problemon ene de la eŭropa familio. Eĉ se Britio, Danio, Hispanio, Irlando kaj Svedio deklaris, ke ili komplete malfermos sian labormerkaton, temas pri esceptoj al la regulo. La ceteraj EU-ŝtatoj, ŝajne, intencas plu rifuzi al „nov-landaj" laborprenantoj liberan aliron al ilia labormerkato.

Ni povas demandi, per la vortoj de okcidentanino kiu „orientiĝis": „Se oni senigas la civitanojn de certaj membroŝtatoj je la plej bazaj elementoj de la eŭrop-unia civitaneco, ĉu oni ne komplete sensencigas ĉi tiun koncepton mem?" Katrin Nyman-Metcalf, katedrestro pri EU-juro en altlernejo de Rigo, aldonas: „Se la ŝtatanoj de aliĝontaj landoj ne ĝuos la veran enhavon de la eŭropunia civitaneco, tio plej verŝajne forprenos de ĉi tiuj homoj ajnan senton aparteni al unio, esti parto ĝia."

****

Válaszoljon magyarul az alábbi kérdésekre!

1. A cikk írójának édesapja az 1956-os forradalom után miért nem emigrált? (4)
2. Mi volt Raymond Schwartz híres mondata? (1)
3. Az EU-hoz való csatlakozás után mi a legnagyobb kérdés? (2)
4. Mi Katrin Nyman-Metcalf véleménye az emigrációról? (8)

Szövegértés (2.)

Sur propra tereno propra preĝejo

La 42-jara litovo Pijus Stulginskis el la malgranda urbeto Vaiguva en la regiono de Kelme mirigis familianojn, najbarojn kaj ĉiujn loĝantojn, konstruante apud sia propra domo veran preĝejon.

La ideo de propra sanktejo naskiĝis antaŭ ses jaroj. Pijus rakontas: „Ĉiam mi admiris la belecon de kapeloj, kaj hazarde eĉ mem ekpensis konstrui unu apud mia domo" – memoras la viro. Kelkfoje dum sonĝo li aŭdis la voĉon de Sankta Maria, demandanta, kial li ne realigas tion.

Post unu jaro ĉi tie jam estis preta la kapelo. Pijus instaligis en ĝi malgrandan altaron kun statuo de Sankta Maria. Fojfoje venadis pastro, kunvenis najbaroj kaj ĉiuj preĝis. Dek personoj povis libere eniri la kapelon. Dum ĝia inaŭguro kunvenis eĉ cent interesitoj.

Kiam la ideo estis realigita, li detruis unu muron de la kapelo kaj komencis alkonstrulaborojn. Ĝia areo estas 100 kvadrataj metroj. Preskaŭ ĉiujn laborojn Pijus faras mem, kelkfoje helpas najbaroj. Dum preskaŭ tri jaroj li jam faris ĉiujn plej gravajn laborojn, restis nur plibeligaj kaj ornamaj taskoj. Eksciinte pri la planoj de la viro el fora litova urbeto, pluraj personoj ekdeziris subteni la projekton: proponis senkoste konstrui pordegon, skulpti sonorilon, donacis monon.

Demandinte, kiel reagis la edzino kaj aliaj familianoj al tio, kio okazis apuddome, Pijus ne klare respondas: „Ili scias, ke mi estas mi". En la urbeto la viro estis tuj titolita kiel strangulo. Neniu el la familianoj, nek la najbaroj laŭdis lin pro la ideo. Por ili ne estas kompreneble, kial viro ekkonstruis ne profitodonan restoracion aŭ diskotekon, sed preĝejon, kiu alportos neniun monon kaj eĉ elĉerpos la tutan familian buĝeton. Pijus konfesis, ke li eĉ timas kalkuli, kiom da mono li jam investis al la konstrulaboroj. Li ne volas tion scii por ne malfaciligi la vivon.

****

Válaszoljon az alábbi kérdésekre magyarul!

1. Mit épített, és ki építkezett saját háza mellett? (2)
2. Kik és miben segítettek neki? (7)
3. Minek tartják őt a városban? (1)
4. Hogyan vélekednek a családtagok és a szomszédok a templom építéséről? Miért? (5)

****

Olvasási készség ellenőrzése kiegészítéssel

A gyakorlatokat ld. a 102-108. oldalon!

****

LEVÉLÍRÁS

Írjon 8-10 soros levelet eszperantóul úgy, hogy minden irányítási szempontra térjen ki. (Ezek sorrendjét felcserélheti.) Fontos, hogy a fogalmazás összefüggő szöveget alkosson. A terjedelembe nem számít bele a dátum, a megszólítás, a búcsúzó sor(ok) és az aláírás. Csak keresztnevet írjon. Ha a szöveg teljes nevet kíván, ne a saját nevét és lakcímét írja be. Ügyeljen arra, hogy ne lépje túl az előírt terjedelmet. Írjon olvashatóan, egyértelműen. A levél formai előírásait tartsa be.

Levél (1.)

Külföldi eszperantista barátja/barátnője Magyarországon szeretne tanítani.

- Fejezze ki örömét.
- Írjon a magyar középiskolai tanulásról, tantárgyakról, érettségiről.
- Hogyan osztályoznak Magyarországon?
- Milyenek a magyar diákok és tanárok?

Kara Helena!

Koran dankon por via letero. Mi tre ĝojas, ke vi ŝatus labori en Hungario.

En Hungario la lernantoj lernas en mezlernejoj dum kvar jaroj. Ili lernas fremdajn lingvojn, ekzemple la anglan, francan kaj germanan. Ili ricevas kvalifikojn de unu ĝis kvin. La unu poento estas la plej malbona noto.Kiam la lernantoj finas sian lernadon, ili devas abiturientiĝi. Ĝenerale ili ekzameniĝas pri la hungara lingvo kaj literaturo, historio, matematiko, fremda lingvo kaj elektita lernobjekto.

Laŭ mia opinio la hungaraj lernantoj estas ĝentilaj kaj lernemaj. Se vi alvenos, kaj instruos ilin, vi fartos bone, ĉar viaj hungaraj kolegoj estos helpemaj, karaj, atentemaj.

Nun mi finos mian leteron. Skribu viajn demandojn!

Debrecen, la 1-an de novembro 2016

Ĝis revido!

Viktoria

Levél (2.)

Tájékoztassa külföldi barátját/barátnőjét a következőkről:

- házukat kertes házra cserélték;
- mutassa be a házat;
- mutassa be a kertet;
- hívja meg vendégségbe;
- köszöntse közelgő születésnapja alkalmából.

Debrecen, la 7-an de septembro 2016

Kara Gabriela!

Mi skribis al vi antaŭlonge. Estas grava novaĵo, ke ni interŝanĝis nian loĝejon. Nun ni havas grandan domon kun ĝardeno.

Vi scias, ke mi sopiris domon longe. Nia domo estas malnova, sed ĝia ĉirkaŭaĵo estas tre bela.

En nia domo troviĝas granda loĝoĉambro, kies fenestroj rigardas al la korto. Maldekstre estas la dormoĉambro. Krome ni havas grandan kuirejon kaj du gastĉambrojn. En nia ĝardeno kreskas pomarboj, cidoniarboj, hiacintoj, rozoj, fragoj, riboj kaj diversaj legomoj.

Ni devas peti murfarbiston, ke li refarbu la tutan internon. Verŝajne tio kostos multe.

Mi invitas vin. Mi ŝatus, ke vi pasigus semajnon ĉe ni. Mi esperas, ke vi akceptos mian inviton.

Kun koraj salutoj

Viktoria

Levél (3.)

Tájékoztassa eszperantista ismerősét a következőkről:

– állást változtatott;

– milyenek az új körülmények (munkaidő, beosztás, konkrét munka, fizetés);

– jellemezze főnökét;

– milyen előrelépési lehetősége lesz?

Kara Elizabeta!

La afero estas, ke mi interŝanĝis mian postenon. Vi scias, ke mi ne ŝatis mian malnovan postenon, ĉar mi devis labori de la oka ĝis la sesa, kaj mia salajro estis malalta.

Nun mi laboras en la urba tribunala ofico, kaj mi helpas juriston. Ĝustadire mi estas sekretariino. Mi aranĝas telefonadojn, alpoŝtigas leterojn kaj ordigas dokumentojn.

Mia ĉefo estas ĉarma, ĝentila, komprenema kaj talenta. Krome miaj kolegoj estas helpemaj. Imagu! Se mi laboras ĝuste, diligente, poste mi povas esti ĉefsekretariino. Eble mi povos komenci mian studon en universitato.

Kion vi pensas pri mia decido? Mi petas vin, bonvolu skribi vian opinion.

Debrecen, la 6-an de aprilo 2016

Kun esperantistaj salutoj

Imre

****

Levél (4.)

A közelmúltban volt az eljegyzése. Tájékoztassa ismerősét.

– Mutassa be vőlegényét!

– Hogyan ismerkedtek meg?

– Hogyan zajlott le az eljegyzés?

– Mikor lesz az esküvőjük?

– Hívja meg ismerősét az esküvőre!

Kara Regina!

Mi ne skribis al vi longe, ĉar mi havis multe da laboro.
Imagu, mi havis gefianĉiĝon!

Mia fianĉo estas Davido. Li estas juristo. Mi renkontiĝis kun li en restoracio antaŭ kvin monatoj. Li alparolis min, kaj ni ekbabiladis pri diversaj temoj.

Li estas talenta, ŝaga, bonhumora kaj ĝentila. Li ŝatas la naturon kaj la bestojn. Semajnfine ni kutimas ekskursi al la montoj. Estas interese kaj alloge, ke li ŝatas kuiri, do ofte li kuiras ekzotikajn (ĉinajn, afrikajn) manĝaĵojn.

Mi invitas vin al nia geedziĝfesto, kiu okazos la 2-an de majo 2017. Mi esperas, ke vi povos alveni. Mi sendos al vi nian invitbildkarton ĝustatempe!

Debrecen, la 6an de februaro 2017
Kun koraj salutoj

Ibolya

****

Levél (5.)

Levelezőpartnere szabó(nő). Ennek megfelelően írjon neki érettségijéről, ballagásáról.

– Milyen ruhát viseltek ballagáskor?
– Általában hogyan öltözködtek fel a szóbeli érettségi vizsgára?
– Ünnepélyes alkalmakkor mi a divat a magyar fiatalok körében?
– Szokott-e ön szabónál varratni?
– Hol tanul tovább?

Miskolc, la 23an de julio 2016

Kara Elizabeta!

Mi informas vin, ke mi finis mian studadon en la gimnazio, kaj mi abiturientiĝis sukcese. Miaj klasanoj aĉetis belajn vestaĵojn por nia adiaŭa festo. Mi kaj miaj amikinoj surhavis blankajn, striajn bluzojn, longajn, malhelbluajn jupojn, nigrajn pinglo-ŝuojn. Miaj samklasanoj portis malhelbluajn kompletojn kun nigraj kravatoj kaj ŝuoj.

Dum la abiturienta ekzameno mi portis nigran pantalonon, nigrajn ŝuojn kaj blankan bluzon.

Dum la adiaŭa balo junulinoj surhavis belegajn robojn kaj junuloj portis kompletojn. Nuntempe gejunuloj ŝatas strietajn vestaĵojn kaj malhelajn kolorojn. Mi ŝatas aĉeti konfekcion, ĉar mi havas tute precizan mezuron. Tamen kelkfoje mia tajlorino stebas vestaĵojn al mi.

Mi deziras al vi ĉion bonan.
Ĝis revido! Anita

LEVELEZÉSI TÉMÁK

1. Írja meg afrikai (egyiptomi) eszperantista barátjának, hogy nagyon szereti a kerti munkát. Érdeklődjön az ottani éghajlatról, munkalehetőségekről, életszínvonalról egy 8-10 soros levélben.

2. Számoljon be barátjának nyári élményeiről (családjával utazott, külföldön járt, milyen élményekben volt része stb.)

3. Köszöntse távoli ismerősét egy 8-10 soros levélben. Tájékoztassa, hogy most a Balatonnál nyaral, és nagyon jól érzi magát.

4. Írjon egy 8-10 soros levelet külföldi barátjának budapesti élményeiről.

5. Küldjön egy képeslapot a távolban élő nagymamájának 90. születésnapja alkalmából.

6. Hívja meg ismerőseit nyaralójukba, ahol együtt fognak készülni az eszperantó nyelvvizsgára.

7. Köszöntse sógornőjét születésnapja alkalmából. Jelezze, hogy július 29-én egész családjával meglátogatja. Két napot töltenek náluk.

8. Köszöntse ismerőse szüleit, akik 25. házassági évfordulójukat ünneplik. Jókívánságai mellett fejezze ki: ön is szeretne ilyen boldog, békés, harmonikus családban élni. Ezt tapasztalta legutóbbi látogatása alkalmával.

9. Most éppen Olaszországban jár. Maximum 10 sorban írjon levelet barátjának azokról a csodálatos érzésekről, amelyeket e gyönyörű ország iránt érez.

10. Írjon egy képeslapot a közelgő karácsonyi ünnepek alkalmából. Fejezze ki barátjának és családjának a jókívánságait. Köszöntse őket az új esztendő alkalmából is. Minél több jókívánságot ír, annál jobb.

11. Írja meg barátjának, miért nem tud vele utazni a korábban eltervezett spanyol eszperantó rendezvényre.

12. Ön most kapott egy kiskutyát. A kutyát ábrázoló fényképen 8-10 sorban írja meg barátnőjének, mennyire szereti az állatokat.

13. Írjon egy 8-10 soros levelet édesanyjának, amelyben közli, mikor érkezik haza, mikor utazik vissza. Kérje meg, hogy töltött káposztát főzzön. Részletezze, mit szeretne otthon csinálni.

14. Tudassa ismerősével, hogy hamarosan Görögországba, Korfu szigetére utazik. Írja meg tervezett utazása legfontosabb részleteit.

15. Ismerőse most fejezte be az egyetemet. Építészmérnöki diplomát szerzett. Köszöntse őt ebből az alkalomból.

16. Ismerősei házasságot kötöttek. Írjon nekik egy 8-10 soros levelet. Gratuláljon, és tegyen célzást arra, hogy reméli, az olaszországi nászúttól számított egy éven belül új taggal bővül a családjuk.

17. Írja meg barátnőjének, hogyan készült az eszperantó alapfokú államilag elismert nyelvvizsgájára.

18. Külföldi barátjának mutassa be azt a várost/községet, ahol él.

19. Miért kell egészségesen élni? Ön mit tesz egészsége érdekében? Írjon erről levelet külföldi barátjának.

20. Írja meg barátjának, hogy véleménye szerint miért nem sikerült az eddig tanult idegen nyelvekből nyelvvizsgát tennie.

21. Milyen életcélt tűzött maga elé? Miért választotta? Hogyan akarja elérni? Részletezze egy levélben.

22. A múlt nyáron szeretett volna Görögországba utazni, de valamilyen rendkívüli dolog történt. Írja meg ezzel kapcsolatos problémáját barátjának.

23. Hogyan vélekedik a sport szükségességéről és hasznosságáról? Részletezze véleményét egy levélben.

24. A közelmúltban kapta meg jogosítványát. A 200 kilométerre élő unokatestvérét szeretné meglátogatni. Írja meg ezt a két információt. Kérdezze meg, milyen ajándékot vigyen.

25. Svájci barátja Magyarországra készül. Tájékoztassa, hogy rekord meleg lesz. Halassza el az utazást a jövő hét végére, mert akkor már hűvösebb lesz, igaz eső is várható, ezért feltétlenül hozzon magával esernyőt és esőkabátot. Ígérje meg, hogy bemutatja majd a környéket, és meghívja egy magyaros ebédre.

26. Német ismerőse lakást szeretne bérelni az ön lakóhelyén. Ajánlja fel segítségét (hirdetést ad fel, ingatlanközvetítőt keres fel barátja nevében). Tájékoztassa arról, mit kell fizetnie a bérlőnek (gáz, fűtés, adó, villany, telefon, közös költség), ha valami elromlik, a javításokat is.

27. Angol barátja augusztus 20-án Budapesten tartózkodik majd. Írjon neki nemzeti ünnepünkről! (Rendezvények, szokások, tűzijáték, István király és államalapításunk ünnepe, minden üzlet és hivatal zárva lesz. Javasoljon egy-két programot, és ezekre hívja meg.

28. Német barátjával közös külföldi nyaralást szerveznek. Írja meg ezzel kapcsolatos ötleteit! (Például ön kocsival szeretne utazni. Érveljen mellette! stb.)

29. Írja meg, mi történt egy héttel ezelőtt. Este gyermeke belázasodott. Kihívta az orvost. Mesélje el a betegség tüneteit (pl. 39 fokos láz, hányinger, szédülés, erős köhögés, étvágytalanság, fejfájás stb.). Az orvos kivizsgálást javasolt. Gyermeke már meggyógyult.

30. Barátja nem szeret olvasni, inkább tévét néz. Győzze meg arról, hogy az olvasás nagyon hasznos: nem készítenek minden jó könyvből filmet; szakkönyveket is kell olvasni; a könyvet magunkkal vihetjük, bárhol elérhető; a könyv másféle esztétikai élményt nyújt, mint a tv.

VÉLEMÉNY, INFORMÁCIÓ KÖZLÉSE

1. Írja meg barátjának, hogy a korábban közöltekkel ellentétben május 20-án, szombaton 18:20-kor érkezik Berlinbe. Kérje meg, hogy várja Önt a főpályaudvarom a főbejáratnál. Legyen a kezében egy zöld eszperantó zászló.

2. Hogyan vélekedik azokról, akik nem ismernek egyetlen idegen nyelvet sem? Írja meg barátjának.

3. Barátja szerint nem kell sportolni, mert fárasztó. Ön szerint ez nem jó érv. Írjon neki egy üzenetet, amelyben meghívja a parkba futni.

4. Hogyan vélekedik a szomszédjáról, aki alkoholista. Írja meg német barátjának.

5. Mentse ki magát egy rövid emailben, mert a csúcsforgalom miatt legalább fél órát fog késni az értekezletről. Ön nélkül ne kezdjék el.

****

KÖZVETÍTÉSI KÉSZSÉG

Szöveg (1.)

Ismerős nem tud eszperantóul. Levelet kapott külföldi rokonától. Foglalja össze a levél tartalmát magyarul a megadott szempontok alapján!

Preskaŭ ĉiuj viroj pensas, ke virinoj devas purigi loĝejon, ŝuojn, polvosuĉi tapiŝojn, lavi vestaĵojn, telerojn, kuiri, varti gefilojn, kudri kaj rideti.
Viraj „taskoj" estas rigardo de futbalmatĉoj, trinkado de biero kaj fiŝhokado.

Vi devas dividi la laboron, ĉar tiam vi havos pli multe da tempo, kiun vi povas pasigi kune. Vi povas ekskursi, vojaĝi al eksterlando, rigardi ekspoziciojn, rosti lardon en romantika etoso, karesi unu la alian.
Tiel via vivo iĝos pli sentoriĉa, tolerebla.

En nia familio ekzistas labordivido dum dek jaroj.

****

1. Említsen meg egy olyan munkát, amelyet a férfiak szerint a nők kötelesek elvégezni? (1)
2. A férfiak „férfias feladatnak" tartják (3): ….
3. Közösen kell elvégezni a házimunkát, mert akkor lehet (5): ….
4. A mi családunkban tíz éve van (1): …

****

MEGOLDÁS

1. lakástakarítás (porszívózás, gyermeknevelés)
2. …a futbalmeccsek nézését (1), a sörivást (1) és a pecázást/horgászást (1) = 3
3. …kirándulni (1), külföldre utazni (1), kiállításokat nézni (1), szalonnát sütni (1), simogatni egymást (1) = 5
4. munkamegosztás (1).

KÖZVETÍTÉSI KÉSZSÉG
Szöveg (2.)

Maria Wiener gépkocsit vásárolt. (Vagy mégsem?) Most erről ír magyar ismerősének, aki nem tud eszperantóul. Foglalja össze barátjának a levél tartalmát magyarul.

Oni diras, ke virinoj ne interesiĝas pri teknikaĵoj. Ĉu mi estas escepto? Kiam mi havis kvin jarojn, mi jam sciis, kio estas bremso, retrospegulo, radiatoro, stirilo.

Post kelkaj jaroj mi kaj mia patro vizitis aŭtosalonojn. Komence ni informiĝis pri la tipoj, konsumado kaj rabatoj. Estis grave, ke la aŭto havu kvin pordojn kaj ne konsumu multe. Mian unuan aŭton mi aĉetis kredite. Proksimume kvaronon de mia salajro nun mi elspezas por mia aŭtomobilo (banka repago, asekuro kaj benzino). Nun mi havas la sesan aŭton.

Ĝenerale mi ne rimarkis agresemon aŭ malĝentilecon de aliaj ŝoforoj. Tamen de tempo al tempo mi vidas kelkajn, kiuj ne respektas trafiklumojn, vojaĝtumulton, rapidecon.

Ĉar ankaŭ vi stiras aŭton, ne forgesu uzi ekster komunumoj malintensan lumon. Ne forgesu hejme vian startigan ŝlosilon!

**********.

1. Fizetésének kb. egynegyedét a következőkre költi: (3)

2. Akadnak olyan gépkocsivezetők, akik nem veszik figyelembe be a következőket: (3)

3. Maria nem tapasztalta, hogy a gépkocsivezetők (ilyenek): (2)

4. Javasolja: ne felejtsd el használni: (2)

****

MEGOLDÁS

1. hiteltörlesztés, biztosítás, benzin/üzemanyag (3)
2. közlekedési lámpákat, csúcsforgalmat, sebességet (3)
3. agresszívek, udvariatlanok (2)
4. lakott területen kívül (1)
   a tompított világítást (1)

KÖZVETÍTÉSI KÉSZSÉG
Szöveg (3.)

Az alábbi történet alapján egészítse ki a végén található mondatokat!

Okazis bonfara festo, dum kiu ĉeestis multaj infanoj. Post la festo oni konstatis, ke sur la tablo mankis unu el la arĝentaj kuleroj, kiujn uzis la infanoj por manĝi.

La sinjorino, kiu organizis la feston demandis la ĉeestantajn infanojn: „Kiu prenis la mankantan kuleron?”

Neniu respondis. Kelkaj infanoj, kiuj havis bonan konsciencon, montris siajn poŝojn. Sed la organizantino de la festo ne volis fari esploron. Ŝi diris simple: „Karaj infanoj! Mi konas efikan rimedon por retrovi la kuleron, kiu malaperis: ĉiuj vi metu siajn manojn sur la tablon!”

Ĉiuj infanoj faris tiel. Tiam la sinjoro demandis per laŭta voĉo: „Ĉu ciuj nun havas manojn sur la tablo”?

La infanoj respondis kune? „Jes.”

Post tio la sinjoro pludemandis: „Ĉu ankaŭ tiu, kiu prenis la kuleron?

Sen pripenso iu infano respondis: „Jes.”

Nun oni konis tiun, kiu ŝtelis la arĝentan kuleron.

****

1. Az asztalról hiányzott (1):

2. A szervező megkérdezte (2):

3. Néhány gyerek biztosította, hogy ő nem volt *(hogyan?)* (2).

4. Kiderült, ki lopta el, mert (5)

****

MEGOLDÁS

1. …egy ezüst kanál. (1)
2. „Ki vitte /vette el a hiányzó kanalat?” (2)
3. megmutatta a zsebeit. (2)
4. Mindenki az asztalra tette a kezét. „Az is az asztalra tette mind a két kezét, aki elvitte a kanalat?”− kérdezte a szervező. Az egyik gyermek igennel válaszolt.

KÖZVETÍTÉSI KÉSZSÉG
Szöveg (4.)

Ismerőse eszperantó nyelvű levelet kapott Londonból. Megkéri Önt, foglalja össze a levél tartalmát magyarul.

La familianoj de John ŝatas manĝi kokinaĵojn, fiŝaĵojn, bakaĵojn. Ofte John kun sia filo fiŝhokas, promenas en la proksima arbaro. Krome ili havas aliajn okupojn. Ili ŝatas legi librojn pri historiaj temoj, kuri en la parko, aŭskulti blovorkestron, kiu rolas ĉiusemajne sur la scenejo de la parko.

La edzino de John ŝatas resti hejme. Ŝi trikas, stebas kaj lavas per lavmaŝino.

Cetere John devas labori multe en sia laborejo: li organizas aranĝojn, planas programojn kaj renkontiĝas kun klientoj. Vespere li estas laca

John havas grandajn planojn por la somero. Li volus partopreni konferencon en Varsovio. Li volus finlegi la romanon de Lev Tolstoj „Milito kaj paco". Eĉ liaj najbaroj ne pensis, ke li pentras belegajn bildojn. Li volus pentradi ĉe la maro. Fine de la somero li volus ekspozicii siajn pentraĵojn.

****

1. John és családja húsételeket kívül szeret enni (1) …

2. Szabad idejében John a a közeli erdőben fiával szeret (1) …

3. John felesége szeret (4)…..

4. John nyári tervei (4): …

****

MEGOLDÁS

1. (pék)süteményt (1)
2. sétálni (1)
3. otthon maradni (tartózkodni), kötni, (varrógéppel) varrni, (mosógéppel) mosni (4)
4. részt venni egy (varsói) konferencián, elolvasni Tolsztoj Háború és béke című regényét, feste(get)ni a tengernél, kiállítást rendezni festményeiből (4)

KÖZVETÍTÉSI KÉSZSÉG
Szöveg (5.)

Készítsen tematikai összefoglalót a következő történet alapján magyarul.

En iu nederlanda urbo en la klaso de okjaraj knaboj la instruisto klopodis instrui la lernantojn pri la kalkulado per la nombroj dek, dudek, tridek, kvardek ktp. ĝis cent. Por kontroli, ĉu la klasanoj bone komprenis la kalkulon per la dekoj, li diris al la lernanto Dirk:

„Dirk! Atentu bone pri la jena kalkulekzemplo. Supozu, ke mi pruntedonas al via frato Jan cent guldenojn, li promesas repagi al mi dek guldenojn ĉiumonate. Kiom da mono li ankoraŭ ŝuldos al mi post ok monatoj?”

La lernanto respondis: „Cent guldenojn, sinjoro instruisto.”

„Vi diris stultaĵon!” – ekkoleris la instruisto. – „Vi estas la plej granda stultulo en nia klaso. Estas nekredeble, ke vi ne konas eĉ la dekojn inter nulo kaj cent.”

„Pardonu, sinjoro instruisto!” – replikis trankvile la okjarulo Dirk. – „Mi konas bone la dekojn inter nulo kaj cent. Sed vi ne konas bone mian fraton Jan!”

****

1. A történet helyszíne: (ország) (1)

2. Mit tanultak éppen? (1)

3. A tanár milyen feladatot adott Dirknek? (7)

4. Dirk válasza (1):

****

MEGOLDÁS

1. Hollandia (1)
2. A tizesekkel való szorzást. (1)
3. „Ha kölcsönadok a testvérednek (1), Jannak (1) száz guldent/forintot (1), aki megígéri, hogy minden hónapban (1) visszafizet nekem 10 guldent (1), nyolc hónap múlva (1) hány guldennel fog tartozni? ” (1) (=7)
4. „Én ismerem a számokat, de Ön nem ismeri a testvéremet/Jant! (1)”

KÖZVETÍTÉSI KÉSZSÉG
Szöveg (6.)

Az alábbi történetet foglalja össze a szöveg alatt olvasható szempontok alapján!

Grupo de ekskursantaj skoltoj atingis belan lagon, post plurhora marŝado. Ili decidis halti tie por ripozi kaj pikniki.

La kuiristo de la grupo prenis sian fiŝkaptilon por provi kapti kelkajn fiŝetojn. Li havis bonan ŝancon. Jam post kelkaj minutoj li kaptis sufiĉe grandan fiŝon. Kritike li rigardis ĝin, kaj fine li reĵetis ĝin en la akvon. Jam post du minutoj alia pli granda fiŝo estis hokita. La kuiristo deprenis ĝin, kaj ankaŭ ĝin li ĵetis en la akvon. Post du minutoj li tiris gigantan fiŝon el la lago, sed eĉ tiun belan kaptaĵon li reĵetis al la lago.

La malsataj grupanoj pli kaj pli murmuris, kaj unu el ili demandis senpacience. "Kial vi reĵetas tiujn belajn fiŝojn unu post la alia en la lagon?."

"Ĉar – grumblis la kuiristo – mi ne havas tiel grandan kaserolon."

****

1. A csoport szakács elment *(miért?)* (1) ….
2. Néhány perc múlva… *(mi történt?)* (1) ….
3. *(hogyan?)* ……..…. vizsgálta a halat. (1)
4. Aztán *(mit csinált vele?)* (1)
5. Két perc múlva (1) …..
6. Aztán… (1)
7. Újabb két perc múlva (1) ….
8. Aztán (1) …..
9. Egyikük megkérdezte (1): ….
10. A szakács válaszolta (1): ….

****

MEGOLDÁS

1. horgászni/halászni (1)
2. elég nagy halat fogott. (1)
3. kritikus szemmel (1)
4. visszadobja/visszadobta a vízbe (1)
5. nagyobb halat fogott (1)
6. visszadobta/bedobta a vízbe (1).
7. Nagyobb halat fogott. (1)
8. Bedobta/visszadobta a vízbe (1).
9. "Miért dobtad vissza ezeket a szép halakat a vízbe?" (1)
10. "Mert nincs ilyen nagy fazekam." (1)

B 2

KÖZÉPFOK

KÖZÉPFOK (B2)	PONTOK
Szótár használható. Idő: 210 perc	
A) Fordítás eszperantóról magyarra (1400-1500 leütés)	**15**
KÖZVETÍTŐI KÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 6 pont	
B) Levélírás (17-20 sor)	**20**
C) Vélemény írása (8-10 sor)	**10**
ÍRÁSKÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 12 pont	
D) Szövegértés (magyar kérdések és válaszok -- 3000-3200 leütés)	**20**
E) Szövegértés kiegészítéssel (2000-2200 leütés)	**10**
OLVASÁSI KÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 12 pont	
Összesen:	**75**

Megfelelt 60 százalékos teljesítmény esetén: 45 pont

****

****

KOMPLETT FELADATSOR

****

I. Olvasáskészség

Olvasáskészség 1 Maximális pontszám: 20

Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, majd annak alapján válaszoljon *magyarul* a kérdésekre!

Danzeng kaj lia gastejo

Aspekte la pli ol sesdek jara Danzeng estas ordinara tibetano, tamen li kaj lia gastejo estas tre famaj en Xigaze, la dua granda urbo de Tibeto. Vizitgrupoj de 3-5 alilandanoj ofte tranoktas en lia gastejo. La gastejo troviĝas ĉe la bazaro, ĝi estas nova tibetstila domo kun blankaj muroj kaj buntaj fenestroj. Sur la muro ekster la pordo legiĝas la vortoj en la lingvoj tibeta, han- a kaj angla: „Gastejo Danzeng". En la dekkelkaj jaroj en ĝi tranoktis pli ol dek mil homoj el pli ol dudek landoj kaj regionoj.
Per kio ĝi allogis tiel multajn gastojn? Pri tio Danzeng ĉiam konigas la jenan historion: Iun vesperon kelkaj alilandaj turistoj, ĵus atingintaj Tibeton, embarasiĝis pro tio, ke ili ne trovis konvenan lokon por manĝi. Danzeng gastigis ilin per tibetaj manĝaĵoj, kiujn li mem preparis. Tio ege ĝojigis la turistojn, kiuj gaje diris kun viglaj gestoj, ke ili vidis ĉi tie la veran Tibeton.
Tio havigis al Danzeng la ideon funkciigi gastejon kaj donis al li administran metodon. Li komprenis, ke alilandanoj venis al Tibeto ne por loĝi en luksa domo, sed por sperti la vivon sur la altebenaĵo. Eblas, ke ili bezonas ne luksan hotelon, sed bezonas tranoktejon kun tibetnacia koloro. Danzeng diris, ke la prezo por tranoktado en lia gastejo ne altas, tiu por unu ĉambro estas respektive kvindek juanoj, dek kvin juanoj kaj pli malkara por amasloĝejo. Kia ajn la prezo por unu nokto, la ĉambro kaj litkovriloj estas absolute puraj. Li dungis tibetan kuiristinon kaj liveras al la gastoj tibetajn kaj eŭropajn manĝaĵojn, dum bolinta akvo kaj teo estas liverataj tage kaj nokte. Sur la balkono de la dua etaĝo troviĝas tibetstilaj tendoj, tabloj kaj seĝoj. Tie oni povas ne nur trinki kafon, hordean vinon, buteran kaj dolĉan teon, sed ankaŭ manĝi fromaĝon.
La gastejo Danzeng renomas ankaŭ pro la zorgema servo. Danzeng diris, ke alilandaj turistoj vojaĝantaj en Tibeto ne bone konas la lokon kaj havas malfacilaĵon aranĝi siajn aferojn, do li multe helpas ilin en tio. Li helpas ilin ankaŭ en la mendo de turismaj kaleŝo kaj ĉevaloj. Se iu malsaniĝas, li tuj kondukas lin al hospitalo. Por oportuni al la gastoj, li ekipis la ĉambrojn per televidilo, telefono, ĵurnaloj kaj gazetoj en fremdaj lingvoj.
Antaŭ ol funkciigi la gastejon, Danzeng iam administris butikon, laboris kiel koĉero kaj kuiristo, sed neniam lernis fremdan lingvon. En la komenco, kiam li akceptis alilandajn turistojn en sia gastejo, li parolis kun ili per gestoj. Iom post iom li lernis fremdan lingvon kaj nun li scipovas paroli en tia lingvo pri ĉiutagaj aferoj. Por disvolviĝo de sia kariero, li sendis sian nepinon eksterlanden por lerni lingvon. Nuntempe ŝi estas bona helpantino.
Xigaze, unu el la plej riĉaj lokoj de Tibeto, estas tre bela urbo. Tie troviĝas la templo Zhashi Lunbu, unu el la plej grandaj lamaismaj temploj kaj en ĝi iam loĝis majstro Banĉen la Deka. Post lia nirvano, ĝi fariĝis lia ripozejo por eterne. Pro tio, tiuj, kiuj vojaĝas al Tibeto, nepre vizitas ĝin. Se vi, karaj legantoj, vizitos Xigaze en la estonteco, nepre vizitu la gastejon Danzeng.

1. Hogy néz ki a Danzeng fogadó?	**3 pont**
2. Milyen esemény adta az ötletet Danzengnek a fogadónyitáshoz?	**4 pont**
3. Mire jött rá Danzeng?	**3 pont**
4. Milyen ételekkel várja a fogadó a vendégeket?	**2 pont**
5. Miben segíti Danzeng a turistákat az étkezésen és szálláson kívül?	**4 pont**
6. Mit tett Danzeng, hogy jobban megértse a külföldieket?	**4 pont**

Olvasáskészség 1 Maximális pontszám: 20

MEGOLDÁS

1. Hogy néz ki a Danzeng fogadó? 3 pont

1. új, tibeti stílusú ház
2. fehér fala van
3. színes ablakai

2. Milyen esemény adta az ötletet Danzengnek a fogadónyitáshoz? 4 pont

4. külföldiek nem találtak megfelelő éttermet
5. Danzeng vendégül látta őket
6. saját készítésű tibeti ételekkel
7. a turisták nagyon örültek ennek

3. Mire jött rá Danzeng? 3 pont

8. a turisták nem azért jönnek, hogy luxus szálláson lakjanak
9. meg akarják tapasztalni a fennsík életét
10. tibeties szállásra van szükségük

4. Milyen ételekkel várja a fogadó a vendégeket? 2 pont

11. tibeti és
12. európai ételekkel

5. Miben segíti Danzeng a turistákat az étkezésen és szálláson kívül? 4 pont

13. segíti elintézni az ügyeiket
14. hintók és lovak rendelése
15. kórházba kíséri őket, ha betegek
16. a szobákat felszerelték televízióval, telefonnal/idegen nyelvű újságokkal, hírlapokkal

6. Mit tett Danzeng, hogy jobban megértse a külföldieket? 4 pont

17. lassan megtanult idegen nyelven
18. mindennapi dolgokról tud beszélni
19. unokáját külföldre küldte nyelvet tanulni
20. most ő/unokája segíti Danzenget

Olvasáskészség 2 Maximális pontszám: 10

Olvassa el a hiányos szöveget figyelmesen, majd egészítse ki értelemszerűen a szöveg alatt található szavakkal / szóösszetételekkel! A megfelelő szó / szóösszetétel betűjelét írja a lap alján található táblázatba a számok alá! Felhívjuk figyelmét, hogy két betű fölösleges.

Eble vi demandas vin, kio estas la diferenco inter la Tutmonda Esperantista Junulara Organizo (TEJO), kaj ĉiu alia internacia organizo, kiu ___0___ plurajn naciajn organizojn. Kial ne sufiĉas via aktiveco en la loka grupo, kaj kion pli povas ___1___ TEJO al vi?
La respondo estas: multon! TEJO ne nur arigas plurajn landajn sekciojn, ĝi estas io esence alia: TEJO estas por la junularo tio, kio UEA estas por la ĝenerala movado. Esti individua membro de TEJO signifas ___2___ ĉe la centro de la internacia junulara movado.
TEJO donas al vi servojn en granda nombro kaj varieco: Pasporta Servo de TEJO – la unika maniero por malmultkoste vojaĝi kaj samtempe ___3___ kun personoj kaj tradicioj sen helpo de vojaĝagentejoj. Vi trovos senpagan gastigadon en multaj landoj kaj duonmilon da adresoj el la tuta mondo. Ankaŭ vi povas ___4___ gastiganto.
La kunvenoj de TEJO jam estas konataj en la tuta Esperanto-movado. Se vi unufoje partoprenos ekzemple la Internacian Junularan Kongreson de TEJO – vi deziros denove ___5___ ĝin: tiuj kunvenoj havas internacian amikan etoson, kian vi verŝajne nenie alie povos ___6___. Individua membro de TEJO ĝuas signifan rabaton por la aliĝkotizo!
Inter la eldonaĵoj de TEJO elstaras Kontakto – unu el la plej bonaj Esperanto-gazetoj, kaj lingve kaj enhave. Kiel membro vi ___7___ ĝin senpage.
TEJO estas saltejo al la Internacia Esperanto-socio. Vi rapide ___8___, ke vi havas multajn geamikojn en la tuta mondo. Vi ___9___ al tre varia internacia rondo, kiu tamen restas malfermita al la ekstera mondo. TEJO kontaktas kun ne-Esperantaj junularaj organizoj, kaj serioze ___10___ en internaciaj kadroj, kiel la junulara centro de la Eŭropa Konsilio, Unesko kaj aliaj.

A) aspektas
B) apartenos
C) doni
D) esperi
E) fariĝi
F) kunlaboras
~~G) kunligas~~
H) konatiĝi
I) partopreni
J) rimarkos
K) ricevos
L) sperti
M) sufiĉas
N) troviĝi

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
G										

MEGOLDÁS

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
G	C	N	H	E	I	L	K	J	B	F

II. Íráskészség

Íráskészség 1 Maximális pontszám: 20

Írja le gondolatait idegen nyelven az <u>egyik témáról</u> úgy, hogy minden irányítási szempontra térjen ki! (Az irányítási szempontok sorrendjét nem kell betartania.) Fontos, hogy összefüggő szöveget hozzon létre. Tartsa be a levél formai előírásait (dátum, megszólítás, üdvözlő formula, aláírás)!
Terjedelem: 17-20 sor.

Kérjük, hogy a feladat megoldása során – a titkos kezelés érdekében – ne használja saját adatait!

I.

Külföldi barátnője idén érettségizik. Jövőre pedig egy igen rangos felsőoktatási intézménybe szeretne bejutni: most, a felkészülés időszakában azonban elég ideges, nyomasztja a gondolat, hogy megbukik az érettségin. Ráadásul nagyon nehéz felvételt nyerni az általa választott intézménybe: óriási a verseny a diákok között. Az illető már arra gondol, hogy felhagy a tanulással, és inkább megvalósítja gyerekkori álmát: manöken lesz. Ön most levelet ír neki, amelyben

-- tanácsokat ad neki arra vonatkozóan, hogyan lehet sikeresen leérettségizni, illetve
-- hogyan lehet leküzdeni az idegességet;
-- utal arra, hogy milyen előnyökkel jár majd, ha felveszik egyetemre, főiskolára;
-- elmeséli egy ismerőse esetét, aki hirtelen félbeszakította a tanulmányait, és most
-- sajnálja a ballépését;
-- lebeszéli őt arról, hogy manöken legyen;
-- elmondja neki saját tapasztalatát / elképzelését: hogyan vészelte át / hogyan fogja átvészelni ezt a nehéz időszakot.

II.

Ön a nyári szünetben au pair állást szeretne vállalni egy külföldi családnál. Tavaly nyáron már vigyázott gyerekekre, és nagy örömét lelte ebben a munkában. Olyannyira, hogy elhatározta: olyan hivatást fog választani, ahol gyerekekkel foglalkozhat. Most levélben jelentkezik a bébiszittereket közvetítő ügynökségnél.

-- Leírja, ki Ön, mivel foglalkozik, és milyen tulajdonságai teszik alkalmassá erre a munkára. Beszámol korábbi tapasztalatáról és arról, hogyan kapta ezt a munkát.
-- Elmagyarázza, miért szerette ezt a feladatot és azt is, hogy milyen nehézségei adódtak munkája során.
-- Írja meg, hogy melyik országban szeretne dolgozni, és miért éppen ott.
-- Leírja, hogy a jövőben milyen formában szeretne gyerekekkel foglalkozni, és mi vonzza Önt ebben a hivatásban.

Íráskészség 1 Maximális pontszám: 20

MEGOLDÁS

I.

Budapeŝto, la 14an de februaro 2017

Kara Ana!

Mi legis vian leteron kun granda intereso.

Vi ne devas timi la abiturientan ekzamenon. Prave, ankaŭ mi timis, sed fine mia ekzameno sukcesis bone.

Ankoraŭ vi havas tempon, lernu diligente. Eble lernu kun via samklasano, aŭ petu helpon de viaj instruistoj. Se vi estas nervoza, spiru profunde, provu trankviliĝi, trinku limonadon, manĝu ĉokoladon.

Se via abiturienta ekzameno sukcesos bone, vi povos studi en universitato, kaj poste vi ricevos bonan laborlokon. La studenta vivo estas pli gaja kaj pli facila ol la laboro.

Mi havas amikon, kiu ĉesis studi kaj nun li malĝojiĝis. Li trovis nur fizikan laboron, kiu estas tre laciga kaj malinteresa.

La vivo de manokenoj eble estas interesa, sed tre malfacila. Ili devas esti tre maldikaj, kaj vi ne povus nutri normale. Mi scias, ke vi ŝatas viziti restoracion, vi preferas mendi bongustajn manĝaĵojn.

Mi preparis min al mia ekzameno kun mia patro. Eble ankaŭ viaj gepatroj aŭ amikoj povas helpi al vi. Lernu ĉiutage iom, tiel restos tempo ankaŭ por ripozi kaj amuziĝi. Ne lernu nur en la lasta minuto!

Mi esperas, ke mi povis helpi al vi. Mi pensos pri vi dum tiuj malfacilaj tagoj. Skribu, kiel sukcesos via ekzameno.

Estu kuraĝa!

Salutas vin:

Petra

II.

Estimata Sinjoro!

Mi estas Katalin Szabó el Hungario. Mi estas studentino.

Mi ŝatus labori kiel infangardistino en Francio dum la someraj ferioj. Mi ŝatas infanojn, mi kantas bone, kaj volonte mi ludas kun ili. Mi konas multajn rakontojn, fablojn, fabelojn, poemojn en la franca lingvo kaj en Esperanto.

Antaŭ jaro mi estis en Esperanta tendaro kun francaj infanoj. Ni ludis kaj ekskursis kune. Mia instruisto proponis al mi tiun eblecon. La tendaro tre plaĉis al mi. Estis multaj belaj ekskursoj kaj interesaj taskoj. Bedaŭrinde la infanoj ne parolis Esperanton bone, tiel mi povis interparoli malfacile kun ili. Tio estis problemo.

Mi ŝatus labori en Francio, ĉar mi volas perfektigi miajn sciojn en la franca lingvo. En la estonto mi laborus en infanĝardeno, ĉar mi ŝatas okupiĝi pri infanoj.

Miskolc, la 2an de februaro 2017

Sincere salutas vin:

Katalin Szabó

Íráskészség 2 **Maximális pontszám: 10**

Az alábbi rövid gondolatsor alapján fejtse ki véleményét indoklással együtt internetes hozzászólás formájában 10-12 sorban a leírt jelenséggel kapcsolatban! (10 pont)

Miaj gepatroj decidis translokiĝi al urbo je 300 kilometroj. Estas por mi terure lasi ĉion kaj komenci novan vivon tie, kie mi konas neniun. Sed estus same terure resti sen mia familio. Kion vi konsilas, kion mi faru?

MEGOLDÁS

Kara Amiko!

Translokiĝo estas granda ŝanĝo en via vivo. Mi komprenas, ke vi timas. Mi translokiĝis antaŭ kvin jaroj, nun mi fartas tute bone en la nova loko, certe ankaŭ vi alkutimiĝos rapide. Se vi iros kun via familio, vi povos estos en sekureco. Provu rigardi la pozitivajn flankojn de la afero. Eble en la nova urbo vi havos pli grandan loĝejon, aŭ domon, propran ĉambron. Certe vi havos multajn novajn eblecojn. Mi pensas, ke vi trovos novajn geamikojn, ne zorgu pri tio. Mi kredas, ke vi ne perdos viajn malnovajn geamikojn; vi povos facile kontakti ilin tra interreto. Se la nova loko ne plaĉas al vi, vi povos translokiĝi kien vi volas, kiam vi iĝos plenkreska. La translokiĝo estas malfacila ankaŭ por viaj familianoj, helpu ilin, kiel vi povas, kaj ne grumblu.

III. Közvetítés

Közvetítés **Maximális pontszám: 15**

Fordítsa le az alábbi szöveget magyarra!

100 jaroj kun Esperanto-kongresoj

En la jaro 2005 esperantistoj festis la 100 jariĝon de internaciaj Esperanto-kunvenoj. Unue en marto 2005 okazis la renkontiĝo "Boulogne 2005", en la franca apudmara urbo Bulonjo, kie la kreinto de Esperanto, Zamenhof, kun preskaŭ 700 samideanoj, partoprenis la unuan internacian Esperanto-kongreson en aŭgusto 1905. Cent jarojn poste, estis ripetita lia parolado en la sama teatro kiel tiam. Estas kvazaŭ miraklo, ke la teatron evitis la bomboj dum la dua mondmilito, kvankam 85% de la urbo estis detruita.

Citaĵo el la parolado de Zamenhof:

„En la plej malproksimaj tempoj la homa familio disiĝis kaj ĝiaj membroj ne plu komprenis unu la alian. Fratoj iĝis ŝajne por ĉiam malamikaj grupetoj, kaj eterna milito komenciĝis inter ili. Nun en la malgrandan urbon de la franca mar-bordo kunvenis homoj el la plej diversaj landoj kaj nacioj, kaj ili renkontiĝas ne mute kaj surde, sed ili komprenas unu la alian. Ofte kunvenas personoj de malsamaj nacioj kaj komprenas unu la alian; sed kia grandega diferenco estas inter ilia reciproka kompreniĝado kaj la nia! Ni konsciu la gravecon de la hodiaŭa tago, ĉar hodiaŭ kunvenis ne francoj kun angloj, ne rusoj kun poloj, sed homoj kun homoj.”

MEGOLDÁS

1. 100 év eszperantó kongresszusokkal. **1p**
2. 2005-ben az eszperantisták a nemzetközi Eszperantó összejövetelek 100 évessé válását ünnepelték. **3p**
3. Először 2005 márciusában történt a ”Boulogne 2005” találkozó, a francia tengerparti Bulogne városában, ahol az Eszperantó alkotója, Zamenhof, majdnem 700 eszmetárssal részt vett az első nemzetközi Eszperantó kongresszuson 1905 augusztusában. **4p**
4. 100 évvel később megismételték beszédét ugyanabban a színházban, mint akkor. **2p**
5. Szinte csoda, hogy a színházat elkerülték a második világháború bombái, habár a város 85 százaléka romba dőlt. **3p**
6. Részlet Zamenhof beszédéből: **1p**
7. „Távoli időkben az emberi család szétvált, és tagjai többé nem értették egymást. **3p**
8. Testvérek váltak látszólag örökre ellenséges csoportokká, és örök háború kezdődött köztük. **3p**

9. Most, a francia tengerpart kis városában összegyűltek emberek a legkülönbözőbb országokból és nemzetekből, és nem némán és süketen találkoznak, hanem megértik egymást. **4p**
10. Gyakran jönnek össze emberek különböző nemzetekből és értik egymást: de milyen nagy különbség van az ő kölcsönös megértésük és a miénk között! **3p**
11. Legyünk tudatában a mai nap fontosságának, mert ma nem franciák jöttek össze angolokkal, nem oroszok lengyelekkel, hanem emberek emberekkel. **3p**

****

Fordítás eszperantóról magyarra

Rövid szövegek kulccsal

1.

Post kelkaj tagoj estos Kristnasko. Niaj provincaj parencoj invitis nin, ke ni pasigu la festojn kun ili. Ni ĝojis pri la invito, kaj ni komencis prepari nin al la vojaĝo. Ni dividis unu inter la alia la farendaĵojn, ke ne unu homo faru ĉion. Mi kun mia filo iris por la fervojaj biletoj al la stacidomo. Mia edzino iris kun nia filino por aĉeti kelkajn donacojn al niaj gastigontoj. Du niaj filoj entreprenis, ke post la rigardo de la vespera filmo ili enpakos la necesajn aĵojn. Mi diris al ili, ke ili ne plenŝtopu la kofrojn per malnecesaj aĵoj, ĉar ni restos nur dum tri aŭ kvar tagoj.

Néhány nap múlva Karácsony lesz. Vidéki rokonaink meghívtak, hogy töltsük velük az ünnepeket. Örültünk a meghívásnak, és hozzáláttunk az úti előkészületekhez. Elosztottuk egymás között a teendőket, hogy ne kelljen mindent egy embernek csinálnia. Én a fiammal a vasúti jegyekért mentem a pályaudvarra. A feleségem a lányunkkal elment, hogy néhány ajándékot vegyen vendéglátóinknak. Másik két fiunk vállalta, hogy az esti film után becsomagolja a szükséges holmikat. Mondtam nekik, hogy ne tömjék tele fölösleges holmikkal a bőröndöket, mert csak 3-4 napra megyünk.

2.

En la lasta tempo multe da homoj ripetas, ke la vintro alvenos baldaŭ. La meteorologistoj prognozas provizore nur malvarmetan, malserenan veteron, sed ĝustatempe mi devos aĉeti botojn al mi. Rigardante la montrofenestrojn, mi vidas, ke sortimento estas abunda, sed la kostoj de la botoj estas tre altaj. Mi ne havos tiom multe da mono. Ĉu estus bone, se mi mencius al miaj gepatroj, kiujn botojn mi volus aĉeti. Eventuale ni povus iri kune al la magazeno, mi surprovus ilin, mi rigardus min en la spegulo. Kompreneble ankaŭ mi aĉetos al ili kelkajn malgrandajn donacojn.

Az utóbbi időben egyre többen mondogatják, hogy hamarosan beköszönt a tél. A meteorológusok egyelőre csak hűvös, borongós időt jósolnak, de itt az ideje, hogy megvegyem a csizmámat. A kirakatokat nézegetve látom, hogy a választék bőséges, az árak azonban nagyon drágák. Nekem nem lesz ilyen sok pénzem. Mi lenne, ha megsúgnám a szüleimnek, hogy melyik csizmát szeretném megvenni. Esetleg együtt mehetnénk el a boltba, felpróbálnám, megnézném magam a tükörben. Természetesen én is veszek nekik néhány apróbb ajándékot.

3.

Speciala internacia tendaro okazis en urbo Pécs en aŭgusto. La 28-an fojon renkontiĝis tiuj familioj, kies gepatroj estas alinaciaj, sed kono kaj amo de Esperanto kunligis ilin. Ili ekhavis komunan fil(in)on, kaj ili interparoladis kun li/ŝi ekde la komenco en tiu lingvo. En la tendaro sepdek ses partoprenintoj reprezentis dek unu naciojn. La plej multo de la infanoj ekkonis Esperanton dum bebaj jaroj, tial ili taksas la Internacian Lingvon kiel sian gepatran lingvon. Esperantistoj renkontiĝis en aranĝajoj; ili konis unu la alian, kaj ili geedziĝis post iom da tempo.

Különleges nemzetközi tábornak adott otthont augusztusban Pécs. Olyan családok találkoztak 28. alkalommal, amelyekben a szülők más-más nemzet tagjai, de az eszperantó ismerete és szeretete összehozta őket. Közös gyermekük született, és vele kezdettől fogva ezen a nyelven beszéltek. A hetvenhat résztvevő kilenc ország tizenegy nemzetiségét képviselte a táborban. A gyermekek többsége csecsemőként ismerkedett meg az eszperantóval, ezért anyanyelvként tartják számon a nemzetközi nyelvet. Az eszperantisták rendezvényeken találkoztak; megismerték egymást, majd bizonyos idő után házasságot kötöttek.

4.

Multaj volis kompili internacian lingvon. Oni povis nombri la provadojn malfacile. Inter ili estis tiu, kiu volis solvi la problemon per fajf(ad)o, muziko, bildoj aŭ numeroj, kaj aperis multe da artefaritaj lingvoj. En Esperanto estas nur unuspeca deklinacio kaj konjugacio, mankas esceptaj vortoj, kiel en la germana kaj la angla lingvoj. Ne ekzistas gramatikaj genroj. Oni faras vortojn pere de prefiksoj kaj sufiksoj. Meznivela abiturientiĝonta lernanto komprenas pli bone skribitan kaj legitan lingvon (tekston) pos dudek esperantaj lemohoroj, ol la francajn, germanajn, italajn aŭ hispanajn frazojn post la 100-hora studado.

Sokan akartak nemzetközi nyelvet alkotni. A próbálkozásoknak se szeri, se száma. Volt ezek között olyan, aki füttyel, zenével, képekkel vagy számokkal akarták a problémát megoldani, és sok műnyelv született. Az eszperantóban csak egyfajta névszó- és igeragozás van, nincsenek rendhagyó igék, mint a németben vagy angolban. Nincsenek nyelvtani nemek. Szavait elő- és utóképzők segítségével alkotja. Egy átlagos érettségiző diák 20 eszperantó tanóra után jobban megérti az olvasott és írott nyelvet, mint 100 óra után a franciát, németet, olaszt vagy spanyolt.

5.

Kiel mi ekrigardis kuŝante sur la lito, komence mi rimarkis grandegan kristalolustron, pendantan super mi. Sur ĝiaj perloj ek-ekbrilis lumetoj.
Laŭ la movo de enormaj alkroĉitaj, ŝlifitaj vitroaldonaĵoj mi pensis, ke en la ĉambro funkciis klimatizilo. La temperaturo estis agrabla. En duonmallomo mi povis rimarki dekoraĵojn, kiuj memorigis min pri la baroka stilo. Sur la plafono kaj la muroj densiĝis gipsornamaĵoj kun ilustrado de anĝeloj kaj fruktoj.

Ahogy felnéztem az ágyról, legelőször a fölöttem lógó hatalmas kristálycsillárt vettem észre. Gyöngyszemein meg-megcsillant a fény. A ráakasztott rengeteg csiszolt üveg függő mozgásából arra következtettem, hogy a szobában légkondicionáló működött. Kellemes volt a hőmérséklet. A félhomályban ki tudtam venni a barokk stílusra emlékeztető díszeket. A mennyezeten és a falakon angyalokat és gyümölcsöket ábrázoló gipszstukkók sorjáztak.

6.

La kreinto de Esperanto estis Ludwig Zamenhof, la pola okulisto. Li publikis sian libron en 1887 sub la pseŭdonomo Doktoro Esperanto, tio estas hungare „Reménykedő Orvos”. Tiam Esperanto estis nur skizo sur 40 paĝoj. De tiam ĝi fariĝis perfekta, konstante evoluanta, viv(ant)a lingvo. Ĝi havas riĉan kulturon, beletristikon kaj fakliteraturon. Oni parolas ĝin en ĉiu lando de la mondo. La intenco de Zamenhof estis, ke la homaro komprenu unu la alian pere de komuna lingvo, malaperu naciaj, rasaj, religiaj kontraŭaĵoj, ĉesu la militoj.

Az eszperantó megalkotója Ludwig Zamenhof lengyel szemorvos volt. 1887-ben publikálta könyvét Doktoro Esperanto, azaz dr. Reménykedő Orvos álnéven. Az eszperantó ekkor egy 40 oldalas vázlat volt csupán. Azóta egy tökéletes, állandóan fejlődő, élő nyelvvé alakult. Gazdag kultúrával, szép- és szakirodalommal rendelkezik. A világ minden országában beszélik. Zamenhof célja az volt, hogy az emberiség egy közös nyelv segítségével szót értsen egymással, eltűnjenek a nemzeti, faji, vallási ellentétek, megszűnjenek a háborúk.

7.

Pere de Esperanto oni povas estigi interligojn kun esperantistoj, kiuj vivas en kiuj ajn landoj de la mondo. Ĉie oni trovas helpemajn geamikojn. Oni povas korespondi, sendi kaj ricevi pakaĵojn. Oni povas konatiĝi kun la tradicioj, manĝaĵoj, sinteno, kulturo de aliaj popoloj.

Oni povas vojaĝi al renkontiĝoj, kongresoj, kie atendas onin ĉiam unikaj programoj kaj bonaj societoj.
Oni povas akiri restejojn kaj ĝustajn informojn, ĉar en la eldonaĵo Pasporta Servo oni povas trovi adresojn de kelkaj miloj da esperantistoj. Pli kaj pli da fakoj akceptas Esperanton en la internacia ŝanĝo de informoj.

Az eszperantó segítségével kapcsolatot létesíthet a világ bármely országában élő eszperantistákkal. Mindenütt segítőkész barátokra talál. Levelezhet, csomagokat küldhet és kaphat. Megismerkedhet más népek hagyományaival, életével, viselkedésével, kultúrájával. Találkozókra, kongresszusokra utazhat, ahol mindig nagyszerű program és jó társaság várja. Ingyen juthat szálláshoz és pontos információkhoz, mert a Pasporta Servo című kiadványban több ezer eszperantista címét találja meg. Egyre több szakma fogadja el a nemzetközi információcserében az eszperantó nyelvet.

8.

Pli frue Aleksandro muzikis volonte en sia trimembra orkestro. Li ludas ses muzikilojn; lia kantvoĉo plenigas senfortige teatran ĉambregon. Li parolas tri lingvojn, tuj li trovas la konvenajn kontaktojn kun ĉiu, li „pulsadis” en la kultura vivo de la urbo dum kelkaj jardekoj. Li konfesas, ke li povas danki sian amatan edzinon preskaŭ pro ĉio; ŝi montris ekzemplon por uzi devigon de inteligentaro kaj vivi harmonian geedziĝan vivon. Post la morto de lia amatino, kiu okazis la 28-an de septembro 2010, li povis renoviĝi malfacile.

Sándor háromtagú zenekarával korábban szívesen zenélt. Hat hangszeren játszik, énekhangja erősítés nélkül megtölt egy színháztermet. Három nyelven beszél, mindenkivel azonnal megtalálja a megfelelő kontaktust; a város kulturális életében évtizedekig „lüktetett”. Azt vallja, hogy szinte mindent szeretett feleségének köszönhet, aki példát mutatott arra, hogyan lehet a boldog családi életet, az értelmiségi elkötelezettséget és a harmonikus házasságot összeegyeztetni. Kedvesének 2010. szeptember 28-án bekövetkezett halála után nehéz volt ismét talpra állnia.

9.

La trajno ekiros post kelkaj minutoj, ĉiuj lokoj estas okupitaj en la kupeo. Unu el la vojaĝantoj envagoniĝis kun peza kofro, kaj li serĉis liberan lokon. Apud unu el sidantaj vojaĝantoj estas saketoj sur la sidloko. La staranta vojaĝanto de- mandis, ĉu tiu loko estas libera. La sidanta vojaĝanto respondis, ke ĝi apartenas al sia amiko, kiu iris por ĵurnalo. La trajno ekiris, sed la posedanto de la pakaĵoj ne revenis.Ĉiuj ridis en la kupeo, ĉar ili sciis, ke la pakaĵoj apartenas al la si- danta vojaĝanto. Laŭ la sidanta vojaĝanto, certe sia amiko malfruis al la trajno. Tiam la staranta vojaĝanto ekprenis kaj elĵetis la pakaĵojn tra la fenestro, ke la kompatinda amiko ne restu sen pakaĵoj.

A vonat percek múlva indul, a fülkében minden hely foglalt. Az egyik utas nehéz bőrönddel szállt fel, és szabad helyet keresett. Az egyik ülő utas mellett az ülésen táskák vannak. Az álló utas megkérdezte, hogy szabad-e ez a hely. Az ülő utas azt felelte, hogy a barátjáé, aki elment újságért. A fülkében mindenki nevetett, mert tudták, hogy a csomagok az ülő utasé. A vonat elindult, de a csomagok gazdája nem érkezett meg. Az ülő utas szerint barátja bizonyára lekéste a vonatot. Ekkor az álló utas fogta, és kidobta az ablakon a csomagokat, hogy a szegény barát ne maradjon csomag nélkül.

10.

Hodiaŭ jam Jessica Lange povas permesi al si mem, ke ŝi ne entreprenu kian ajn rolon, ĉar ŝi ricevas enormajn proponojn. Se ŝi akceptus ĉion, ŝi ne povus okupiĝi sufiĉe pri siaj tri gefiloj. Dum la prezentado de sia lasta filmo ŝi malkaŝis, ke ŝi entreprenis tiun rolon pro personaj kaŭzoj. Nome antaŭ ol iĝi aktorino, ŝi laboris kiel kelnerino en tiu dancejo, kie oni filmis, do ŝi bone konis tiun simbolitan mondon. Oni demandis, ĉu ŝi ne estas trompiĝinta, ĉar ĉi-foje ŝi rolis nur epizodan rolon. „Absolute ne” – ŝi respondis.– „Malfacile mi toleras longajn filmadojn, mi timas lasi miajn gefilojn solaj longtempe.”

Jessica Lange ma már megengedheti magának, hogy ne vállaljon el akármilyen szerepet, hiszen rengeteg ajánlatot kap. Ha mindet elfogadná, nem tudna eleget foglalkozni három gyermekével. Legutóbbi filmjének bemutatóján elárulta, hogy ezt a szerepet személyes okokból vállalta el. Ugyanis mielőtt színésznő lett, pincérnőként dolgozott abban a bárban, ahol a filmet forgatták, jól ismerte tehát a benne ábrázolt világot. Megkérdezték tőle, nem csalódott-e, amiért ezúttal csak mellékszerepet játszott. „Egyáltalán nem” – felelte. „Nehezen viselem a hosszú forgatásokat, félek sokáig egyedül hagyni a gyerekeimet.”

11.

La baza temo de Masonisto Kelemen estas komuna motivo en pluraj balkanaj popolaj tradicioj. La motivo venis al Hungario el la rumana kultursfero, tial ĝi troveblis plejparte en la regiono Transilvanio, kie ankaŭ Zoltán Kodály registris ĝin dum sia kolekta vojaĝo. Pri tiu temo estis verkita moderna hungara rokopero. En la muzika dramo la masonistoj, kiuj kontraktis pri la konstruo de la fortikaĵo de Déva (entreprenis la konstruadon…), vane laboras jam tutan monaton. La muroj disfalas denove. La masonistoj estas konvinkiĝintaj, ke la malsukceson kaŭzas malbonaj spiritoj, vagabondantaj sur la monto.

A Kőműves Kelemen alaptémája közös néhány balkáni nép hagyományában. A motívum Magyarországra a román kultúrkörből érkezett, ezért főképpen Erdélyben létezett, ahol Kodály Zoltán is számba vette gyűjtő körútja során. Ebben a témában egy modern magyar rockopera született. A zenedrámában a Déva várának felépítésére vállalkozó kőművesek már egy hónapja hiába dolgoznak. A falak ismételten leomlanak. A kőművesek meg vannak győ- ződve arról, hogy a kudarcot a hegyen bolyongó rossz szellemek okozzák.

12.

Kiam NASA komencis flugigi astronaŭtojn al la spaco. Baldaŭ ĝiaj inĝenieroj divenis, ke globkrajono(j) ne funkcias sen gravito. Por ke solvi tiun malfacilegan problemon, la esploristoj de NASA evoluigis tiun globkrajonon, kiu povas skribi sen gravito, kap-al-sube, sub akvo kaj preskaŭ sur ĉiu surfaco, ekzemple sur vitro, tiel same ĉe iom da temperaturo inter glaciiĝpunkto kaj 300 gradoj da Celsio. Ĉi tiu postulis dekon da jaroj kaj 12 miliardoj da dolaroj. Rusoj uzis krajonojn…

Amikor a NASA elkezdett asztronautákat küldeni az űrbe, a mérnökök hamarosan rájöttek, hogy a golyóstoll nem működik gravitáció nélkül. Hogy megküzdjenek ezzel a súlyos problémával, a NASA kutatók kifejlesztettek egy olyan tollat, ami ír gravitáció nélkül, fejjel lefelé, víz alatt, és majdnem minden felületen, mint pl. üvegen, valamint fagypont és 300 °C között bármilyen hőmérsékleten. Mindez egy évtizedbe és 12 milliárd dollárba került. Az oroszok ceruzát használtak...

Fordítás eszperantóról magyarra

1.

La „prienergiaj Oscar-premioj”

Linz, la ĉefurbo de la aŭstra provinco Supra Aŭstrio konscie evoluas por iĝi „energiŝpara” ĉefurbo de Eŭropo kaj de la tuta mondo. Laŭ iniciato de la provinca registaro kaj kun aktiva subteno fare de la aŭstraj federaciaj aŭtoritatoj okazis tie la trian fojon prestiĝa konkurso, kiu strebas trovi la pionirojn en la fako de efika uzo de netradiciaj, alternativaj kaj renovigeblaj energifontoj (suno, vento, biologia brulaĵo) cele al ŝparado de akvaj kaj aliaj energifontoj. Al la plej elstaraj projektoj en la konkurso en kvin kategorioj oni aljuĝas unuan premion en formo de 18 kg peza bronza statueto, kiu estas nomata angle *Energy Globe* [énerĝi gloŭb], plus monsumo de 10 000 eŭroj.

Por ricevi la unuan premion en 2002 konkursis 1294 projektoj el 99 landoj de la mondo en kvin kategorioj. Ili estis atente esploritaj fare de kompetenta ĵurio. La finalon de la konkurso atingis firmaoj, organizaĵoj kaj privataj iniciatgrupoj el Usono, Hispanio, Finnlando, Sud-Afriko, Pollando, Svislando, Germanio, Britio kaj Francio. En la moderna kongreshalo *Design Center* [dizájn senter] en Linz, antaŭ loka eminenta publiko kaj ĵurnalistoj, okazis la enmanigo de premioj en la kategorioj „Entreprenoj”, „Transporto kaj komunumoj”, „Konstruado kaj loĝigado”, „Privataj kaj sociaj iniciatoj” kaj „Akva mastrumo”.

Linz, Ausztria Felső-Ausztria tartományának székhelye, tudatosan fejlődik Európa és az egész világ energiatakarékos fővárosává. A tartományi kormány kezdeményezésére és az osztrák föderációs szervezetek befolyásos szakembereinek aktív támogatásával harmadik alkalommal rendezték meg azt a tekintélyes pályázatot, amely igyekezett megtalálni azon szakma kezdeményezőit, akik természetes, alternatív, megújuló energiaforrásokat (nap, szél, biomassza) hatékonyan használnak fel a vízi és más energiaforrásokkal való takarékosság céljából. A pályázat legkiemelkedőbb terveit öt kategóriában jutalmazzák, az első díj egy 18 kg súlyú bronz szobor (angolul “Energy Globe”), valamint 10.000 euró.
Az első díj megszerzése érdekében 2002-ben öt kategóriában 1294 pályázat érkezett a világ 99 országából. Ezeket hozzáértő zsűri bírálta el. A döntőbe amerikai, spanyol, finn, dél-afrikai, lengyel, svájci, német, angol és francia cégek, szervezetek és civil csoportok jutottak be. A díjak átadása a linzi modern kongresszusi központban, a Design Center-ben történt, a helyi eminens közönség és újságírók előtt a következő kategóriákban: Vállalkozások, Szállítás és közösségek, Építészet és lakhatás, Egyéni és társadalmi kezdeményezések és Vízgazdálkodás.

****

2.

Ekspedicio trovis novajn speciojn de flaŭro kaj faŭno en Nov-Gvineo*

En pasintjara decembro ekspedicio gvidata de aŭstraliaj sciencistoj ĉe monta regiono en okcidenta Nov-Gvineo trovis „la plej similan pejzaĝon al tiu de la Ĝardeno de Edeno troveblan sur la Tero”, kiel diris unu el la partoprenantoj. Temas pri ĝangalo daŭre kovrata de

nebulo, kun preskaŭ unu miliono da hektaroj. La unua birdo, kiun vidis la ekspedicianoj, estis nekonata specio. En la dua tago ili povis rigardi la dancon je amindumo de tiaj paradizbirdoj, kies specion oni kredis jam de kelka tempo estingiĝinta. Inter pliaj trovaĵoj estas specio de rododendro kun eble la plej granda floro sur la tero. La bestoj de tiu regiono, kiuj neniam antaŭe havis kontakton kun homoj, ne timis la ekspedicianojn kaj ne fuĝis. Pro tio la sciencistoj povis observi ilin senprobleme. La eskpedicianoj diris, ke la studado de la trovitaj specioj daŭros multan tempon. Ili taksas ĉi tiun ĝangalon grandega riĉaĵo, kiun oni devas konservi per la kunlaboro de internaciaj organizaĵoj kaj la lokanoj.

** Új-Guinea*

Egy expedíció új növény- és állatfajokat fedezett fel Új-Guineában

Tavaly decemberben egy ausztrál tudósok által vezetett expedíció Új-Guinea nyugati részén, egy hegyborította vidéken az egyik résztvevő szavaival szólva megtalálta "a földi Édenhez legjobban hasonlító tájat". Egy állandóan ködös, majdnem egy millió hektáros dzsungelről van szó. Az első madár, amit az expedíció tagjai megláttak, egy ismeretlen faj volt. A második napon pedig olyan paradicsommadarak násztáncát nézhették, amely fajt bizonyos ideje kihaltnak hittek. A további felfedezések között van egy olyan rododendron, amelynek talán a legnagyobb virága van a Földön. Ennek a vidéknek az állatai, melyek korábban semmilyen kapcsolatban sem voltak az emberekkel, nem féltek az expedíció tagjaitól, és nem menekültek el. Ezért a tudósok gond nélkül vizsgálhatták őket. Az expedíció résztvevői azt mondták, hogy a talált fajok tanulmányozása rengeteg ideig fog tartani. Rendkívüli értéknek tartják ezt a dzsungelt, amelyet nemzetközi szervezetek és a helybéliek együttműködésével kell megőrizni.

****

3.

Adriatika marbordo

Albana Riviero estas konsiderata kiel la lasta ekologie pura marbordo de la Adriatika Maro. Ĝia unua vidindaĵo estas Llogara, kiu estas parto de nacia parko, posedanta riĉan pinarbaron. Ene de ĝi estas pluraj vilaoj, kaj ankaŭ restoracioj, en kiuj oni ofertas freŝkuiritajn ŝafidaĵon kaj kapridaĵon. Vilaĝo Dhermi estas unu el la unue ekestintaj loĝlokoj ĉe la marbordo. Sude de ĝi videblas kasteleto, troviĝanta sur duoninsulo ĉe la golfo. Ĝi iam apartenis al Ali Paŝa, kiu estis unu el la lokaj regantoj dum la otomana periodo. Kiam Ali Paŝa kunigis siajn militfortojn kun kristanaj grekaj ribeluloj, la turka sultano sieĝis la kastelon, kaj li senkapigis la paŝaon.

Vojaĝante suden oni trapasas ankaŭ aliajn belajn vilaĝojn kaj fine atingas urbon Saranda. La ripozejo estas konata pro sia varma mediteranea klimato, kiu ebligas naĝi ankaŭ meze de oktobro en la Adriatika Maro. La urbon vidindigas longa kaj belega promenejo laŭlonge de la marbordo same, kiel domoj en paralelaj stratoj unu super la alia sur monteto.

Vizitindas ankaŭ antikva urbo Bultrint, situanta malpli ol 20 km-ojn sude. Ĝi estas protektata de Unesko-fondaĵo. La amfiteatro de Aesculapius, baptistejo kaj la antikvaj muregoj estas inter la plej gravaj arkeologiaj vidindaĵoj de Butrint.

Norde de Saranda estas majesta akvofontego nomata "Blua okulo". Estante sub la ombro de tre maljunaj kverkoj, al tiu loko estas ligita la legendo pri dekdukapa drako. Oni rakontas, ke la drako kaptis la junedzinojn kaj ne permesis al la vilaĝanoj ĉerpi akvon el la fonto. Post la mortigo de la drako fare de la vilaĝanoj, ekfluis klara akvo el ĝia okulo, kaj tio estigis la riveron Bistrica.

****

4.

La rolo de la germana lingvo en la internacia komunikado

La germana lingvo estas la 12-a mondlingvo. Tio estas la rezulto de statistiko, kompilita por UNESCO. La statistiko limiĝas je la plej ofte parolataj lingvoj de la mondo. Ĝi difinas tiujn lingvojn, kiujn parolas minimume 100 milionoj da homoj aŭ kiuj estas kiel oficiala lingvo minimume en tri ŝtatoj. Al tiuj apartenas (laŭ alfabeta ordo) la angla, araba, bengala, ĉina, franca, germana, hindia, hispana, japana, malaja-indoneza, portugala kaj rusa. La statistiko nenion diras pri ilia uzado en la internacia komunikado.

La germanan kiel gepatran lingvon parolas ĉirkaŭ 90 milionoj da homoj en tiuj sep ŝtatoj, en kiuj ĝi estas tutŝtata aŭ regiona oficiala lingvo (krom Germanio tio estas Aŭstrio, Svislando, Luksemburgio, Liĥtenŝtejno, Belgio, Italio) kaj proksimume de ses ĝis ok milionoj de germanlingvaj minoritatoj en aliaj landoj.

La germana federacia registaro daŭre subtenas la disvastigadon de la germana kiel fremdlingvo. La germana reunuiĝo kaj la malfermiĝo de orienta Eŭropo komence forte vivigis la esperon pri esenca plifortigo de la internacia pozicio de la germana lingvo, kaj oni intensigis ĉirilatan aktivecon.

****

5.

La svisa modelo

Plian fojon la svisa federalismo kaj lingvopolitiko de Svislando estas prezentitaj kiel referencoj indaj por sekvi. Valoras do ekzameni, kiel funkcias la tiurilata svisa modelo, des pli, ĉar tiu lando la 10-an de marto 1999 en sia konstitucio modifis la artikolon pri la lingvoj. Tamen unue ni necesas disponi ĝustan bildon pri la svisa realo, por elimini la misan kliŝon, ke ĉiu sviso parolas tri lingvojn.

Koncerne la federalismon, oni konsciu, ke Svislando konsistas el la centra ŝtato, el 26 regionaj ŝtatoj nomataj kantonoj, kaj el ĉirkaŭ 3000 lokaj teritoriaj komunumoj. La 26 kantonoj disponas pri multrilata suvereneco, jen konkurantaj kun suvereneco de la centra ŝtato, jen ekskluzivaj. Ekzemple, pri kulturo ekskluzive suverenas la kantonoj. La lokaj komunumoj ĝuas aŭtonomecon varian laŭ la kantonoj.

Kiu jam traveturis Svislandon, tiu povis rigardi belegan panoramon, altegajn montojn kun neĝo, kiuj plezurigas la homojn. Ĉu svisanoj povis uzi kaj ĝeneraligi tiun belecon de la lando en siaj leĝoj pri la modelo pri aŭtonomio?

****

6.

Lingva identeco

La lingva identeco de Svislando estas vere kompleksa. Ĝi dependas unuavice de la fakto, ke por sviso pli gravas la kantona identeco ol aparteni al lingva komunumo. Alian gravan influon havas la fakto, ke en Svislando loĝas 1. 250.000 eksterlandanoj, tio estas 18 procentoj de la tuta loĝantaro.

La popolnombrumado en ĉiu jardeko enketas ankaŭ pri la lingva konsisto de Svislando. En 1990 oni enketis unuafoje ne nur pri la ĉeflingvo de la individuoj (t. e. la lingvo en kiu oni pensas kaj kiun oni plej majstras), sed ankaŭ pri la ĉiutaga uzado de aliaj lingvoj kaj dialektoj. Tio ebligas unuafoje nombre taksi la fenomenon jam delonge konatan: lingva identeco ofte manifestiĝas plurnivele. Ankaŭ tiu evidentiĝis, ke intensa enlanda migrado, same kiel enmigrado el multaj eksteraj landoj, relativigas la signifon de la limoj inter la lingvaj teritorioj. Tio instigas la svisan instancon konstati el la statistiko, ke Svislando estas dum transformiĝo al multkultura socio, kie vivas novaj lingvaj minoritatoj.
****

7.

Enmigrado anta kaj inta

Mi loĝas en malgranda kampara urbo en la mezo de Irlando. Antaŭ malmulte da jaroj la tiea etoso estis vilaĝeca. La urbeto situas fore de vojoj, kiuj kondukas al la popularaj turismaj regionoj, do estis malofte vizitata de eksterlandanoj. La plimulto de la junuloj ne restis en la urbo post la studado: preskaŭ ĉiu, kiu havis iom da ambicio, elmigris al pli promesplenaj landoj. Ankaŭ miaj tri filoj devis serĉi novan vivon eksterlande.

Tamen, post la prospero, kiu sekvis la aliĝon de Irlando al la Eŭropa Komunumo (nun Eŭropa Unio), ĉio transformiĝis. Anstataŭ amasa elmigrado, Irlando iĝis fokuso de enmigrado. Miloj da homoj el landoj, kiuj suferis de alta senlaboreco, alvenis por tie labori. La plimulto venis el Pollando, sed en nia urbo plej multnombraj estas litovoj kaj latvoj. Ankaŭ brazilanoj enmigris por labori en la lokaj viandprilaborejoj. Malpli multnombraj, tamen estas afrikaj enmigrintoj.

Vi povas demandi min: kiel mi opinias pri tiuj enmigrantoj? Ili venis por serĉi kaj trovi laboron. Ekzistas tiuj landoj, kie ili vivas malriĉe, ne tiel libere kiel ĉe ni.

****

8.

Kio estas Universala Esperanto-Asocio (UEA)?

Universala Esperanto-Asocio estis fondita en 1908 kiel organizaĵo de individuaj esperantistoj. Nuntempe UEA estas la plej granda internacia organizaĵo por la parolantoj de Esperanto, kaj havas membrojn en 117 landoj. UEA laboras ne nur por disvastigi Esperanton, sed ankaŭ por veki diskuton pri la monda lingvoproblemo kaj atentigi pri la neceso de egaleco inter lingvoj. Ĝia Statuto listigas jenajn kvar celojn:

- disvastigi la uzadon de la internacia lingvo Esperanto;
- agadi por la solvo de la lingva problemo en internaciaj rilatoj kaj faciligi la internacian komunikadon;
- plifaciligi la ĉiuspecajn spiritajn kaj materiajn rilatojn inter la homoj, malgraŭ diferencoj de nacieco, raso, sekso, religio, politiko aŭ lingvo;
- kreskigi inter siaj membroj fortikan senton de solidaro, kaj disvolvi ĉe ili la komprenon kaj estimon por aliaj popoloj.

Specialaj zorgoj de UEA estas la disvastigo de Esperanto en landoj kaj mondopartoj, kie ankoraŭ ne ekzistas memstara movado, kaj la ligado de aktivuloj en tiuj landoj kun la monda movado. Krome ĝi delonge reprezentas la Esperanto-movadon ĉe internaciaj instancoj kiel Unuiĝintaj Nacioj, Unesko, Konsilio de Eŭropo. UEA estas grava eldonejo, la ĉefa perpoŝta vendejo de Esperanto-libroj, kongresa sekretariejo kaj informcentro. Ĝi posedas gravan bibliotekon, kaj ĝia reto de aktivuloj estas la plej vasta kaj internacia en la movado.

Sed UEA estas multe pli ol nura serv-instanco. Ĝi estas ankaŭ movado, kiu strebas al idealo: idealo de interhoma kompreniĝo kaj kunlaboro. Tio signifas, ke multaj el ĝiaj agadoj dependas de la libervola subteno de ĝiaj membroj: ili ne pagas sin mem, sed postulas donacojn kaj oferojn. UEA bezonas aktivajn kaj saĝajn homojn por plenumi tiujn agadojn.

****

Irányított fogalmazás
Levélírás

BEVEZETÉS

1. Koran dankon por via interesa letero kaj du belegaj bildkartoj pri via urbo. Mi esperas, ke iam mi povos akcepti vian inviton vojaĝi al vi.
2. Mi esperas, ke vi fartas bone, vi resaniĝis, kaj nun vi ne havas gripon. Vi devas manĝi vitaminojn, fruktojn, trinki teon.
3. Koran dankon por viaj bondeziroj senditaj okaze de mia naskiĝtago. Mi tre bedaŭras, ke vi ne povis partopreni mian naskiĝtag-feston.
4. Mi petas vian pardonon pro mia longa silento. La afero estas, ke ni vizitis Italion. En mia sekvonta letero mi skribos al vi detale pri nia somerumado.
5. Mi esperas, ke vi ricevis mian lastan leteron, kvankam vi ne respondis longe. Ĉu vi estas malsana? Ĉu vi forveturis?
6. Koran dankon, ke vi skribis tre multe pri viaj familianoj. Ege plaĉis al mi, ke ĉiutage vi helpas al via malsana patrino.
7. Kia novaĵo estas? Vi skribis al mi antaŭlonge. Mi fartas bone.

8. Iomete mi maltrankviliĝis. Ĉu vi estas malsana? Vi ne skribis al mi jam kelkajn monatojn. Kio okazis? Bonvolu respondi!
9. Mi havas feliĉon, ĉar hodiaŭ mi ricevis vian leteron. Vi invitis min al Slovakio. Koran dankon, sed mi devas pripensi la aferon. Poste mi skribos pri tio.
10. Ni renkontiĝis antaŭlonge. Mi esperas, ke vi estas hejme, kaj vi povos legi mian leteron tuj.
11. Pasis du monatoj ekde tiam, ke ni konatiĝis dum la E-a renkontiĝo en Berlin. Mi estas tre feliĉa, ĉar mi ricevis vian leteron.

BEFEJEZÉS

1. Mi finas mian mallongan leteron. Bedaŭrinde mi havas malmulte da libera tempo, ĉar mi devos helpi al mia patrino (ĉar mia amiko atendas min).
2. Mi petas vin skribi detale pri via vojaĝo al Nederlando kaj Belgio.
3. Mi esperas, ke via patrino jam resaniĝis, kaj via familio povos vojaĝi al Hispanio, kie – espereble – vi pasigos belegajn tagojn.
4. Mi deziras al vi ĉion bonan: fortan sanon, multe da feliĉo, ĝojo kaj sukceso. Skribu kiel eble pli rapide!
5. Kun koraj (esperantistaj, amikaj) salutoj…
6. Kisetas vin…

Levél (1.)

Írjon 17-20 soros levelet eszperantóul úgy, hogy minden irányítási szempontra térjen ki. (Ezek sorrendjét felcserélheti.)
Fontos, hogy a fogalmazás összefüggő szöveget alkosson.
A terjedelembe nem számít bele a dátum, a megszólítás, a bevezetõ, a búcsúzó sor(ok) és az aláírás.
Csak keresztnevet írjon. Ha a szöveg teljes nevet kíván, ne a saját nevét és lak- címét írja be.

Számoljon be külföldi barátjának levélben

a) arról, hogy milyen kiállítást látott mostanában,

b) Ön szerint miért kevés a múzeumlátogató,

c) milyen programokat részesítenek előnyben a fiatalok,

d) mi a véleménye a Múzeumok éjszakája rendezvényről,

e) milyen múzeumot tudna ajánlani barátjának lakóhelyén vagy környékén.

Kara mia Amiko!

Mi ricevis vian leteron, pri kiu mi tre ĝojis.
Mi informas vin pri tio, ke pasintsemajne mi vizitis belegan ekspozicion, kiu prezentis la historion de la ŝipo Titanic. Ĝi tre plaĉis al mi, ĉar mi rigardis la filmon, kaj la temo interesas min.

Bedaŭrinde nuntempe nur malmultaj homoj vizitas muzeojn, ĉar la biletoj kostas multe, kaj interesaj ekspozicioj estas nur en pli grandaj urboj kaj en la ĉefurbo Budapeŝto. Oni laboras, laciĝas, dormas, kaj ĝenerale ne havas tempon por amuziĝi, kultiriĝi. Tio estas granda problemo.

Junuloj vizitas popkoncertojn, diskotekon kaj ne interesiĝas pri muzeoj, galerioj.

Ĉe ni nuntempe estas nova aranĝaĵo, kies nomo estas „Nokto de muzeoj". En tiu tago en multaj urboj la muzeoj estis malfermitaj ankaŭ nokte. Mi kaj miaj geamikoj vizitis ekspoziciojn de la 22a horo ĝis la 3a. Tio estis por ni pli interesa ol televidrigardado aŭ dancado.

La "Nokto de Muzeoj" estas tre bona kaj utila iniciato. Oni povas rigardi ekspoziciojn senpage. Mi vizitas muzeojn kutime dum la ferioj, sed ankaŭ en mia urbo estas interesaj vidindaĵoj, kiujn mi volonte montros al vi, kiam vi estos ĉe ni. Nepre rigardu nian lokhistorian muzeon kaj la muzeon sub la ĉielo.

Mi atendas vian respondon. Kiam vi volus veturi al Hungario?

Miskolc, la 2an de novembro 2016

Kun amikaj salutoj:

Ladislao

****

Levél (2.)

Írja meg külföldi barátjának levélben,

a) hogy valamelyik vizsgája sajnos nem sikerült,

b) mi lehetett a sikertelenség oka,

c) amit tesz az eredményesebb felkészülésért,

d) hogyan viseli ön általában a kudarcot,

e) kik és hogyan támogatják önt.

Kara Amikino!

Dankon pro via letero. Mi ĝojas, ke viaj ekzamenoj sukcesis. Bedaŭrinde mi havas malbonan novaĵon. Mia ekzameno pri ekonomiko ne sukcesis en la altlernejo. Mi devos ripeti ĝin en majo.

Mi malsukcesis, ĉar mi ne preparis min sufiĉe. Mi ne havis multe da tempo, ĉar mi devas labori krom mia studado. Estas fakto, ke mi pasigis mian liberan tempon kun mia amiko anstataŭ lernado.

La ekzameno estis tre malfacila. Feliĉe mi havas samgrupanon, kiu estas tre saĝa. Nun li helpas al mi en la lernado.

Ankaŭ mia patrino helpas min. Ŝi kuraĝigas min; ŝi diradas, ke sekvontfoje mi certe sukcesos, se mi studos diligente. Ĝenerale mi estas pesimisto, tial mi bezonas la subtenon de miaj gepatroj kaj geamikoj. Ili ĉiam konsolas min, se io ne sukcesas al mi kaj mi estas malgaja pro tio.

Se mia sekva ekzameno sukcesos, mia patrino helpos al mi finance, ke mi povu veturi al via lando kun mia amiko. Tio estus tre bona afero. Mi promesis lerni diligente.

Miskolc, la 22an de januaro 2017

Mi atendas vian respondon.
Kun esperantistaj salutoj:
Edita

****

Levél (3.)

Meghívta külföldi barátját/barátnőjét!

1. **Mutassa be őt!**
2. **Milyen programot állított össze vendége számára?**
3. **Írja le részletesen azt, ami barátjának/barátnőjének legjobban tetszett!**
4. **Elégedett-e a programmal?**
5. **Önt is meghívta külföldi barátja. Örül-e a meghívásnak? Mik a tervei?**

Kara Elizabeta!

Mi petas pardonon, ke mi ne skribis al vi delonge, sed mi havis malmulte da libera tempo. Mi esperas, ke ĉe vi ĉio estas en ordo. Kiel vi kaj viaj gepatroj fartas?

Imagu! Mi havas anglan amikinon. Ŝi estas Suzana. Ŝi vivas en urbeto Sevenoaks, proksime al Londono. Ŝi estas kara, gaja, simpatia kaj bela. Ŝi havas tridek jarojn. Ŝi havas longan brunan hararon kaj bluajn okulojn. Ankaŭ ŝi ŝatas vojaĝi, kiel mi. Mi invitis ŝin al urbo Debrecen. Ŝi alvenis la 13an de julio. Ni vizitis la strandon en la Granda Arbaro, kie ni sunumis, naĝis, baniĝis, do ni pasigis la tempon tre agrable. Poste ni promenadis en la Granda Arbaro. Ni vidis multajn birdojn kaj belajn, interesajn arbojn. Antaŭe ni vizitis la zoologian parkon.

Tie estas krokodiloj, pingvenoj, elefantoj, ĝirafoj, tigroj, leonoj, antilopoj kaj tiel plu. Ili estis tre interesaj por Suzana. Vespere ni povis danci, gustumi hungarajn manĝaĵojn kaj drinkaĵojn en hungaraj restoracioj. Ni ridis multe. Suzana interesiĝis pri la hungara kuirarto, prefere la recepto de la gulaŝo plaĉis al ŝi. Kompreneble ni manĝis gulaŝon.

Dum la sekvonta tago ni vizitis la Muzeon Déri. Tie ni rigardis la grandiozajn pentraĵojn de Mihály Munkácsi.

Ĉiu posttagmeze ni aĉetadis en magazenoj. Ruĝa papriko por ŝi estis ekzotika spico. Mi ĝojas, ke mi renkontiĝis kun ŝi. Ŝi vojaĝis al Anglio la 20-an de julio.

Mi estas laca, ĉar ni dancis ĉiunokte. Nun mi devas dormi multe.

Ŝi invitis min al Londono. Mi tre ĝojas, ke mi povos koni ŝiajn gepatrojn. Mi volus viziti la vidindaĵojn de urbo London kaj urbeto Sevenoaks.

Jam mi tre atendas la vojaĝon. Nun mi finas mian leteron. Baldaŭ mi skribos al vi pri mia vojaĝo. Mi deziras al vi ĉion bonan.

Hajdúböszörmény, la 15-an de aŭgusto 2016

Kun koraj salutoj

via amikino

Bernadeta

****

Levél (4.)

Külföldi barátja/barátnője a magyar konyha iránt érdeklődik.

- Sorolja fel a hagyományos magyaros ételeket.
- Írja le, hogyan kell elkészíteni a pörköltet (töltött káposztát).
- Önnek mi a kedvenc étele?
- Érdeklődjön az adott ország étkezési szokásairól.

Kara Petra!

Mi petas vian pardonon pro mia longa silento. En via letero vi interesiĝis pri la hungarecaj manĝaĵoj.

Estas kelkaj bongustaj manĝaĵoj. Ekzemple paprikita terpomaĵo, fiŝsupo, paprikita kokinaĵo kun nokoj, farĉita brasiko, patkukoj kun kazeo, patkukoj kun farĉita porkaĵo laŭmaniere Hortobágy, legomaĵo el kukurboj, kazeitaj nudeloj, buljono laŭmaniere Újházi, speciala kolbaso (hungare: hurka).

Bedaŭrinde mi ne ŝatas kuiri, sed mi akiris la recepton de paprikita stufita porkaĵo (hungare: pörkölt).

Vi devas dispecigi kaj friteti (stufeti) distranĉitajn cepetojn en oleo. Poste metu ruĝan pipron sur ĝin. Metu la tranĉitan porkaĵon en ĉi tiun sukon. Aldonu malmulte da akvo, kaj kuiru, ke la la porkviando estu mola.

Dum la kuirado metu malmulte da salo kaj pipro. Laŭ via gusto. Surtabligu la manĝaĵon kun varmaj nokoj.

Alia recepto Farĉitaj
brasikoj
Töltött káposzta

Forró vízben megpuhítom a káposzta leveleit. Megdarálom a disznóhúst, ami ne legyen túl zsíros. Összekeverem a megdarált húst rizzsel, hagymával, fűszerekkel (paprika, só, bors) és teszek hozzá egy kevés olajat. Ezt a keveréket teszem a levelekbe, és becsavarom azokat. Végül a betekert leveleket beleteszem a fazékba, és alacsony tűznél megfőzöm azokat.
Közben paradicsomlevet töltök hozzá.

En varmega akvo mi moligas foliojn de brasiko. Mi muelas porkviadon, kiu ne devas esti tro

grasa. Mi miksas la muelitan viandon kun rizoj, cepoj, spicoj (papriko, pipro, salo), kaj mi metas al ili malmulte da oleo. Tiun miksaĵon mi metas en la foliojn, kaj tordas (becsavarom) ilin. Fine mi metas la torditajn brasikfoliojn en la poton, kaj ĉe malaltigita (malforta) fajro mi kuiras ilin. Intertempe mi verŝas al ili tomatsukon.

Mia patro preferas hungaran paprikitan, stufitan porkaĵon (perkelton), do mia patrino kuiras ĝin ofte. Al mi plaĉas la hungara kuirarto, do mi manĝas ĉion, kion mia patrino kuiras, fritas, bakas, rostas.

Mi finas mian mallongan leteron. Bedaŭrinde mi havas malmulte da libera tempo.

Skribu al mi pri viaj naciaj manĝaĵoj! Mi deziras al vi ĉion bonan.

Debrecen, la 6-an de septembro 2016

Ĝis revido!

Viktoria

****

Levél (5.)

Írjon levelet sokoldalú hobbijáról!

- Hogyan és mire használja a számítógépét?
- Szeret dolgozni a kertükben.
- Érdeklődik a természetgyógyászat iránt.
- Régi kocsikat javít, újít fel.

Kara Petro!

Vi interesiĝis pri miaj hobioj. Neniam mi enuas.

Ekde mia infanaĝo mi interesiĝas pri komputiloj. Tial mi lernas kaj studas komputteknikon. En mia libera tempo mi tre ŝatas konstrui (kompili) komputilojn, pliĝustigi, ripari ilin. Ofte mi tralaboras tutajn noktojn. Kompreneble mi legas faklibrojn kaj gazetojn. Mi uzas interreton, kaj mi legas eĉ Esperantajn novaĵojn.

Krome mi ŝatas labori en nia ĝardeno. Mia hobio estas kultivi ornamkreskaĵojn, flegi ilin, tondi la herbojn, do beligi nian ĝardenon. Nature mi tre ŝatas, eĉ amas bestojn. Mi havas flavan papagon, kiu scipovas paroli. Mi havas hundon kaj kvar katojn (du nigrajn kaj du blankajn). Laŭ mia opinio la bestoj estas fidelaj kaj amindaj.

Mi interesiĝas pri ezoterio, naturkuracado. Mi finis kursojn de reikio, mi konas bone la cerbokontrolon, mi ŝatas horoskopojn, diversajn ŝtonojn kaj kuracherbojn. Laŭ mia opinio oni devas studi kaj koni la naturon, ĝiajn fortojn, kaj uzi ilin por si mem.

Mia plej granda „hobio” estas renovigo de malnovaj (tiel nomataj „old timer”) aŭtomobiloj. Mi tre ŝatas plezuri la belegan rezulton de mia laboro. Mi havas tri malnovajn aŭtojn, kaj ofte mi uzas ilin. Mi partoprenas konkurojn, kaj mi havas jam du orajn medalojn.

Debrecen, la 1-an de februaro 2016

Skribu al mi, pri kio vi interesiĝas!

Kun amikaj salutoj

Lacika

****

Levél (6.)

Barátja vendégségbe hívja meg új lakásába. Írjon erről a látogatásról moszkvai ismerősének.

- Írja meg, hogy régi gyermekkori barátja meghívta önt otthonába!
- Írja le a lakását!
- Emelje ki, hogy barátjának hatalmas könyvtára van!
- Hasonlítsa össze az ön szerényebb, de igényesebben összeállított könyvtárával!
- Ön szerint milyennek kell lennie egy ideális házi könyvtárnak?

Kara Nataŝa!

Mi esperas, ke vi fartas bone en Moskvo fore de via patrujo. Imagu, ankaŭ mi vizitis eksterlandon. Mia malnova amiko, kun kiu mi konatiĝis dum miaj infanaj jaroj, invitis min al la itala urbo Rimini. Mi pasigis ĉe li sep tagojn.

Dume li prezentis al mi sian familian domon kun florĝardeno. Lia domo apartenis al sia praavino, kiu estis itala grafino en la dekoka jarcento. Tiu domo estas ne simpla domo, sed grandioza kastelo. Ĝi konsistas el dudek ejoj; en la konstruaĵo troviĝas eĉ balejo, galerio, kie oni povas rigardi belegajn pejzaĝojn, grandvalorajn portretojn de famaj italaj pentristoj. Li havas bibliotekon kun dumil libroj. Lia libraro troviĝas en la norda parto de la kastelo. Ĝia tereno estas proksimume 70 kvadratmetra. Ĝi estas elegante ornamita kun pompaj lustroj, impozaj kurtenoj kaj ronda tablo farita el vitro kaj marmoro.

Sur la muroj pendas grandegaj bretoj, plenaj de famaj, raraj, malnovaj libroj. Ili estas kaj latinlingvaj, kaj itallingvaj. Ili estas valoraj, sed ne legeblaj. Kiu komprenas la latinan lingvon? Laŭ mia vidpunkto mia hejma biblioteko estas utiligebla. Ĝi enhavas nur famajn romanojn, enciklopediojn, manlibrojn, leksikonojn. Ofte mi uzas ilin dum mia hejma la- boro, ekzemple, kiam mi pretigas min al miaj studhoroj, aŭ mi skribas mian hejman tas- kon.

Debrecen, la 2-an de decembro 2016

Kun amikaj salutoj

Petro

Levél (7.)

Családja külföldi vendégeket vár vacsorára. Az ön feladata a vacsora elkészítése. Ezt és az alábbiakat írja meg ismerősének.

1. Mutassa be a meghívottakat. (Kik jönnek, honnan, hányan stb.) 2. Igazi magyaros ételekkel szeretné megvendégelni őket. 3. Állítsa össze a menüt. 4. Az egyik családtagjának eszébe jut, hogy a vendégek vegetáriánusok. 5. Az utolsó pillanatban a menüt teljesen meg kell változtatni.

Kara Ana!

Mi dankas vin por via longa letero, kiun mi ricevis pasintsemajne. Mi petas vian pardonon pro mia longa silento, sed mi ne povis respondi, ĉar mi estis treege okupita.

Je mia granda surprizo kaj ĝojo miaj geonkloj vizitos nin sekvontsemajne. Ili venos el la Usono, el Novjorko por sep tagoj. Mi dezirus kuiri al ili hungarecajn manĝaĵojn. Ili estas bonhumoraj, modernaj kaj karaj geedzoj, tial mi tre amas ilin. Mi esperas, ke kun ili alvenos Helena, kun kiu mi renkontiĝis antaŭlonge. Ilia filino estas je du jaroj pli aĝa ol mi. Ŝi laboras kiel reĝisorino en granda usona filmfirmao „Universal”. Ekzemple ŝi reĝisoris la filmon, en kiu rolis Julia Roberts kaj Richard Gere. Ĝia titolo estas „Altara virino”. Ege mi atendas ilin. Imagu! Mi aĉetis en la magazeno Plaza bovoviandon, muelitan porkviadon, diversajn legomojn, spicojn kaj fruktojn. Mi estus dezirinta kuiri bovoviandan supon kaj farĉitajn brasikojn. Mi antaŭmendis ruskreman torton. Mia patrino diris nur hieraŭ, ke la tuta familio estas vegetarana! Pro tio mi devis ŝanĝi la tutan manĝaĵaron. Mi kuiros fruktosupon el piroj, prunoj, fragoj, framboj, ĉerizoj, griotoj. Anstataŭ farĉitaj brasikoj mi gratenos fungojn. Ili povos manĝi ilin kun salato el diversaj legomoj.

Mi esperas, ke miaj manĝaĵoj ekplaĉos al ili. En mia sekvonta letero post du semajnoj mi skribos al vi pri tio.

Miskolc, la 2an de majo 2016

Kun esperantistaj salutoj: Enikő

Levél (8.)

Győzze meg barátját (testvérét) arról, hogy ő is vegyen részt a házimunkában!

1. Sorolja fel, milyen házimunkák fordulnak elő általában otthon.
2. Van-e női és férfi munka, vagy ez téves megítélés?
3. Bíztassa barátját (testvérét)! Javasolja, hogy mit és hogyan segítsen feleségének.
4. Érveljen a munkamegosztás fontossága mellett. Hogyan valósul meg ez az ön családi életében?

Kara Teodoro!

Lastfoje en via letero vi plendis pri via edzino, ĉar ŝi postulis vian helpon en la hejma laboro. Mi devas aserti senindulge, ke via ĉarma edzino pravas.

Preskaŭ ĉiuj viroj pensas, ke virinoj devas purigi loĝejon, ŝuojn, polvosuĉi tapiŝojn, lavi vestaĵojn, telerojn, kuiri, friti, baki rosti, varti gefilojn, kudri, stebi. Viraj „taskoj" estas legado de gazetoj, ĵurnaloj, libroj, televidrigardado, trinkado de biero kaj hejma ripozado. Tio estas granda miskompreno!

Ne forgesu, ke via edzino ne estas servistino, kelnerino, hejma ĉambristino, ĝardenistino! Mi supozas, ke ankaŭ vi povas (scipovas, kapablas!) polvosuĉi, lavi telerojn, labori en via ĝardeno (akvumi kreskaĵojn, fosi, rasti, sarki ktp.)

En nia familio ekzistas labordivido ekde multe da jaroj. Mia edzo veturigas niajn gefilojn al la infanĝardeno (kaj matene kaj posttagmeze fine de sia laboro), li havas tempon por aĉetadi, laboreti en nia ĝardeno. Ofte li helpas al mi lavi telerojn, kaj ĉiam li estas kara, tolerema. Niaj gefiloj lavas siajn vestaĵojn memstare, purigas siajn ĉambrojn, du-trifoje semajne ili preparas al ni matenmanĝon.

Tiu labordivido helpas al ni havi pli multe da libera tempo, kiun ni povas pasigi kune. Ni vizitas kinejon, teatron, ekspoziciojn, ofte ni ekskursas. Tiu vorto „labordivido" povas helpi en la solvo de diversaj problemoj, faciligi, dolĉigi nian geedzan vivon.

Mi proponas al vi, ke ankaŭ vi helpu hejme. Tiel via vivo iĝos pli sentoriĉa, agrabla kaj tolerebla. Tion skribas al vi via fratino. Ne forgesu tion!

Transdonu miajn salutojn al viaj familianoj!

Debrecen, la 12-an de novembro 2016

Mi kisetas vin.

Kun koraj salutoj

Krisztina

****

Levélírási témák

1. Ön magyar turista, aki a berlini rendőrségen írásban feljelentést tesz. Írja le, hogy
   - most érkezett Berlinbe, és a vonaton ellopták a bőröndjét;
   - éppen akkor aludt;
   - egy gyanús fiatalember vihette el a bőröndjét, aki ugyanabban a fülkében utazott;
   - adjon róla személyleírást;
   - milyen holmik voltak a bőröndben?
   - kérjen gyors intézkedést;
   - adja meg a szálloda nevét, szobaszámát és az ön mobilszámát.

2. Ausztriában beiratkozott egy német nyelvtanfolyamra. Az első két nap után nincs megelégedve az oktatással. Írásban reklamáljon, és udvariasan kifogásolja a következőket:

- a tanárok halkan és gyorsan beszélnek;
- nem veszik tekintetbe, hogy középhaladó csoportról van szó;
- a teremben csak 18 fok a hőmérséklet, nincs normális fűtés;
- olyan sok házi feladatot adnak, hogy a napi nyolcórás tanulás mellett másnapra
- lehetetlenség mindet megcsinálni;
- a kollégiumi szobában tízen vannak, nem tud rendesen pihenni és tanulni;
- kérje, hogy orvosolják panaszait.

3. Írjon német barátjának levelet.

- Hívja meg szülővárosába két hétre.
- Javasoljon több közös programot (városnézés, orgonahangverseny, séta, kirándulás a környékre stb.)
- Érveljen a hangverseny mellett: óriási az érdeklődés, híres énekesek lépnek fel, ismerősei is ott lesznek.
- Kérjen tőle egy szívességet (ajándékot).
- Írja meg, hogy kellemes meglepetésben lesz része.

4. Önnek már öt éve van jogosítványa. Angol barátja csak most szerezte meg.

- Barátja hosszabb külföldi útra akar indulni.
- Írja meg neki, hogy tapasztalt autóssá csak akkor válik, ha vezet, de nem hegyi szerpentin erre a legjobb lehetőség. Először a városban gyakoroljon.
- Mindig ügyeljen a forgalomra, vigyázzon mások testi épségére, ne lépje át a megengedett sebességhatárt.
- Kérje, hogy fogadja meg tanácsait.

5. Írja meg német barátjának, hogy kéthónapos német ösztöndíjat kapott.

- Hamarosan indul Berlinbe.
- Ismertesse a részleteket (mivel és mikor érkezik, hol fog lakni, mit fog tanulni stb.).
- Sajnos nem lakhat a barátjánál, mert a cége fizeti a szállást egy kollégiumban.
- Javasolja, hogy találkozzanak. Kérje meg, hogy várja önt a pályaudvaron.
- Kérdezze meg, milyen ajándékot szeretne kapni.

6. Hosszú külföldi tartózkodását megszakítva érkezett haza szabadságra. Csak itthon jutott eszébe, hogy elfelejtett elintézni egy fontos dolgot az adott országban. Azonnal ír egy ottani ismerősének.

- Közölje vele, mióta van itthon, hogyan utazott.
- Magyarázza el, mit felejtett el elintézni, milyen következménye lehet mulasztásának.
- Kérje meg ismerősét, segítsen elrendezni a dolgot. Részletezze, mi a teendője.
- Telefonon értesítse önt, sikerült-e eljárni az ügyben.
- Majd viszonozza fáradozását. Tájékoztassa visszautazásának pontos idejéről.

7. Külföldi szomszédja hazautazott szabadságra. Levélben kérte önt meg egy szívességre. Most levélben tájékoztatja arról, mit intézett.

- Érdeklődjön, milyen érzés volt hazatérni hosszas távollét után.
- Részletesen tájékoztassa, hogyan oldotta meg a problémát.
- Mit kell barátjának tennie, ha visszaérkezik? Mikor és mivel érkezik?

8. Panaszkodjon levelezőtársának.

– Az utóbbi néhány napon a szomszédban lakásfelújítást végeznek (fúrnak, korán kezdik a munkát, késő estig dolgoznak).
– Átment szomszédjához, és megnézte, hogyan csempézik a fürdőszobát.
– Megkérte a szomszédját, hogy a munkások reggel héttől este hatig dolgozzanak.
– Megígérte, de már ma sem tartották be az ígéretet.
– Vígasztalásul ön zenét hallgat, bömbölteti a CD-je hangszóróit.

9. Írjon levelet barátjának (saját neve és címe mellőzésével!), melyben beszámol családja mindennapi életéről.

– Mutassa be családja tagjait.
– Ki mivel foglalkozik általában?
– Hol laknak, milyen a lakásuk?
– Milyen közös családi programjaik vannak?
– Milyen gyakran vannak együtt?
– Milyen házimunka az ön feladata?
– Jól van ez így?
– Mit csinálna másképpen?

10. Írjon levelet arról, hogy miért tanulja az olasz nyelvet.

– Az olasz kultúra (irodalom, művészetek) iránti vonzalma miatt döntött így.
– Valaki (ismerőse, barátja) is befolyásolta.
– Véleménye szerint az olasz nyelvtudás Magyarországon idegenforgalmi szempontból fontos.
– Kedveli az olasz zenét (zeneszerzőket, operákat).
– Dallamossága miatt hasonlít az eszperantóra. Szókincsében is vannak azonosságok.

11. Írja meg külföldi barátjának, hogy egy közvélemény-kutató cég megbízásából egy áruházban a vásárlókat fogyasztói szokásairól kérdezi.

– Általában mindenki siet, ezért viszonylag kevesen vállalják a beszélgetést.
– Legtöbben élelmiszert (kenyeret, felvágottat, tejet) vesznek.
– Az utóbbi időben minden árunak emelkedett az ára, de ez nem befolyásolja a fogyasztást.
– Sokan vesznek alkoholt, pedig káros a szervezetre.
– A megkérdezetteknek illatos szappant ad ajándékba.

12. Tanúnak idézik egy esemény kapcsán. Mesélje el levélben külföldi ismerősének, hogy

– mit látott, mikor, milyen körülmények között;
– mi a véleménye az esetről;
– hogyan és miért lett önből tanú;
– a bírósági tárgyalás hogyan zajlott le;
– milyen érzéseket váltott ki önből az eset.

13. Külföldi ismerőse érdeklődik, hogyan osztják be az otthoni munkát. Írja meg, hogy

– családjában milyen feladatokat osztottak meg egymás között;
– mi alapján történt a munkamegosztás;
– elégedett-e ön ezzel a munkamegosztással;
– mennyire szokásos Magyarországon az ilyen felfogás: mindenki segít mindenkinek.

14. Német barátja tízéves kisfiával két napot szeretne Budapesten tölteni.

– Ajánljon nekik valamilyen programot.
– A kisfiút nagyon érdeklik a kocsik (cirkusz, Halászbástya, Margit-sziget).
– Sorolja fel a főváros nevezetességeit!
– Ismertessen néhány éjszakai szórakoztató programot.
– Írja meg, hol szállásolja el őket.

15. Holland vendégénél tett látogatása után hazatért.

– Levélben köszönje meg a szívélyes fogadtatást.
– Véleményét kérték egy dologról. A háziak elmondták, hogy az udvart be akarják ültetni virággal.
– Javasolja, hogy feltétlenül hagyjanak szabad helyet gyermekeik számára, ahol játszhatnak, sportolhatnak. Ön szerint nem sok értelme van a kertes háznak, ha nincs lehetőség mozgásra.
– Ott nem akarta ezt elmondani, nehogy megsértődjenek. Kérjen elnézést őszinte véleményéért.

16. Igen fáradt mostanában. Írja meg ennek lehetséges okait barátjának.

– Munkahelyén sokkal többet kell dolgoznia. Indokolja meg, hogy miért.
– Egyetemre jár, havonta kétszer van konzultáció, folyamatosan vizsgázik.
– Szülei betegesek, rendszeresen gondoskodik róluk.
– Nem eszik rendszeresen, pedig ez káros az egészségére.
– Kérjen jó tanácsokat barátjától. Hogyan változtathatna életmódján?

17. Német ismerőse hosszabb időre az ön városába érkezik dolgozni. Arra kéri, tájékoztassa őt, milyen lakásbérleti lehetőségek vannak.

– Ajánlja fel segítségét (hirdetést ad fel, ingatlanközvetítőt keres fel barátja nevében stb.).
– Tájékoztassa arról, hogy a bérlőnek a rezsit is fizetnie kell (gáz, fűtés, villany, telefon, közös költség), ha valami elromlik, a javításokat is.
– Írja meg a viszonylagos árakat (kétszobás lakás bérleti díja, összes rezsiköltség, fizeté- si szokások – havonta, több hónapot előre kell fizetni stb.)

18. Két hónap múlva lesz az esküvője.

– Mutassa be vőlegényét/menyasszonyát.
– Köszönje meg ismerősének a néhány nappal ezelőtt küldött jókívánságait.
– Írja meg, hogy Velencébe mennek nászútra.
– Utána egy ideig az ön szüleinél fognak lakni, de fél év múlva kész lesz a saját lakásuk.
– Hívja meg ismerősét az esküvőre.

19. Munkahelyet változtatott. Írja meg ismerősének,

– miben különbözik jelenlegi munkája az előzőtől,
– milyenek az új kollégái,
– milyen segítséget kap tőlük munkájához,
– írjon új főnökéről,
– mennyivel keres többet, mint előző munkahelyén,
– milyen előrelépési lehetőségei lesznek,
– szokott-e közös rendezvény (névnap, születésnap) stb. lenni.

20. Írjon barátjának/barátnőjének kedvenc olvasmányáról.

- Miről szól a regény? Kik a főhősei? Jellemezze őket!
- Látta már a regény megfilmesített változatát is. Miben tér el a kettő?
- Kérje meg barátját, hogy írjon hasonló élményeiről.

****

Vélemény, információ írása

1. Vi ricevis reklampakaĵon perpoŝte. Nur via frat(in)o estis hejme, kiam alportis ĝin la poŝtisto. Li/ŝi pagis por ĝi grandan sumon. La pakaĵo estas peza kaj multekosta. Vi ege surpriziĝis, kaj pensas, ke certe okazis iu miskompreno. Vi ne malfermis la pakaĵon, ĉar vi volas resendi ĝin al la sendinta firmao.
Skribu la akompanan leteron, en kiu

a) vi raportas pri la pakaĵo
b) esprimu vian indignon pro la misuzo de via adreso
c) klarigu, kial vi resendas la pakaĵon
d) resendu vian monon
e) indiku viajn pluajn paŝojn, se ili ne repagus ĝin.

2. Via eksterlanda korespondamiko interesiĝis pri la hungara literaturo, teatro kaj kinoarto. En via respondo skribu

a) pri viaj kutimoj de legado
b) pri la teatra vivo de via loĝloko
c) pri via opinio koncerne hungarajn filmojn
d) pri tio, kiun rolon havas nuntempe la libroj, la teatro kaj la kinejo en la ĉiutaga vivo de hungaroj
e) vian proponon pri interesa hungara libro/filmo, donu motivojn de via elekto.

3. Vi promenis hejmen. Subite antaŭ viaj okuloj okazas akcidento. Aŭtomobilo koliziis kun biciklanto.Vi bone vidis ĉion. Laŭ via opinio la ŝoforo de la aŭtomobilo estis la kulpa. Vi estis atestanto antaŭ la polico. Alveninte hejmen vi skribas leteron al via amik(in)o pri la okazintaĵo. Skribu al li/ŝi

a) kio okazis sur la strato
b) kiujn kaŭzojn povas havi trafikakcidentoj, laŭ vi
c) kion oni povus fari por eviti akcidentojn
d) pri avantaĝaj kaj malavantaĝaj trajtoj de biciklo, motoro, aŭtomobilo kompare al la publika transporto
e) kiel vi trafikas en la urbo

4. Via amik(in)o vojaĝos al eksterlando la unuan fojon. Skribu al li/ŝi leteron, en kiu vi donu konsilojn, kiel ŝi preparu sin al la vojaĝo!
Parolu pri la necesaj dokumentoj, pagmanieroj, lingvouzado, kostoj, utilaj informoj pri la lando, kiun li/ŝi vizitos.

5. En esperantlingva gazeto oni aperigas serion de artikoloj pri la eduksistemo de diversaj landoj. Skribu artikolon pri la studeblecoj post la abiturienta ekzameno en Hungario! Informu la legantojn pere de via propra ekzemplo! Skribu pri viaj finitaj lernejaj studoj, via preferata profesio, la studoj, kiujn vi devos fari por atingi viajn celojn, la postabiturienta kurso/instituto, kie vi volas studi, la postuloj por akceptiĝi en tiu kurso/instituto.

6. Imagu, ke vi estas gimnaziano. En via lernejo okazis tago pri profesia orientiĝo, kiu instigis vin skribi pri tiu temo al via korespondamiko. En via letero traktu la sekvajn demandojn:
• kial estis facile/malfacile por vi elekti profesion
• kian helpon vi ricevis de via familio, geamikoj aŭ de via lernejo
• laŭ kiaj kriterioj oni elektas profesion (mono, prestiĝo ktp. ktp)
• kiuj kriterioj estas por vi la plej gravaj, kial
• kiel vi imagas vian laboron post 20 jaroj?

7. Via amik(in)o demandas vin pri via libertempo. En via respondo skribu pri tio,
- kiam, kie vi renkontas geamikojn, kion vi faras kune
- kiajn programojn vi rigardas en la televido, kial
- kiuj estas la plej ĝenaj bagatelaĵoj kiuj forrabas vian tempon
- kiujn gravajn taskojn vi havas, pro kiuj mankas al vi libertempo

8. Via amik(in)o demandis vin pri tio, kiel vi rilatas al lingvolernado. En via respondo skribu pri tio,
- kiujn lingvojn vi lernis ĝis nun, kie, kiel
- kiujn lingvojn vi parolus volonte, kial
- kiajn malfacilaĵojn vi havas dum lingvolernado
- kiuj metodoj estas por vi la plej taŭgaj
- kiam manko de lingvoscio kaŭzis problemon al vi; kion vi faris por solvi tiun problemon
****

9. Ismerőse blog bejegyzésében népszerűsíti a magyar konyha jellegzetes ízeit. Fejtse ki véleményét arról, hogy miért lehetnek ártalmasak a magyaros ételek.

10. Fejtse ki véleményét arról, ön szerint milyen a tartalmas szórakozás, művelődés, kikapcsolódás (színház, mozi, hangverseny, érdekes beszélgetések, utazások stb.).

11. Készítsen feljegyzést arról, miért és hogyan szeretné megvalósítani lakáscseréjét.

12. Érveljen szakmája, foglalkozása mellett.

13. Milyen embereket tart igaz barátjának? Jellemezze őket!

14. Véleményével segítsen megoldani ismerőse családi problémáját, aki kertet szeretne venni. Érveljen a vásárlás mellett.

Szövegértést ellenőrző feladatok magyar kérdésekkel

1.

La fino de Vincent van Gogh

Komence de julio 1890, Vincent van Gogh veturis la lastan fojon al Parizo por viziti sian fraton Theo, kiu jam dum pluraj jaroj finance kaj morale subtenis lin. Sed Theo kun sia edzino havis mem grandajn zorgojn. Lia fileto estis malsana, li bezonis monon kaj alian loĝejon kaj ne sciis, kiel li iros plu en sia profesia pozicio kiel artkomercisto en la entrepreno de Boussot kaj Valadon, kiuj arogante traktis lin kiel domserviston. Tial en la hejmo regis enorma tumulto. Vincent, kiu tie mem akceptis tro da diversaj pentristoj, estis konsternita de la situacio. Li reveturis laca kaj ekscitita al la vilaĝo Auvers-sur-Oise.

Tie li skribas en letero al la frato: „Post mia reveno ĉi tien mi estis ankoraŭ tre malĝoja kaj sentis ankaŭ sur mi mem la tempeston, kiu minacas vin". Kaj en plia letero: „...Kaj tio estas ĉio, aŭ almenaŭ la plej grava, kion mi povas diri al vi en tiu sufiĉe kritika momento. En momento, kiam la rilatoj inter komercistoj kaj bildoj de mortaj artistoj, kaj komercistoj kun bildoj de vivantaj artistoj estas tre streĉaj. Kaj mia propra laboro, nu, mi riskas la vivon ĉe tio kaj mia menso je duono estas ekstermita. Sed vi, kiel mi scias tion, ne apartenas al la homkomercistoj, kaj vi povas, kiel mi scias, defendi konvinkon kaj agi vere humane – sed kion oni faru?"

Spite al sia malespero Vincent laboras plu. Li pentras kvar grandformatajn bildojn, unu el ili estas la „Korvoj super la tritikokampo", kiun li pentris de la 7a ĝis la 10a de julio en 1890. Kion tiu morna bildo kaj multaj aliaj antaŭsignoj jam lasis diveni, okazis je la 27a de julio de la sama jaro; tamen neatendite por ĉiuj, kiuj kontaktis kun Vincent.

Emile Bernard al Albert Aurier: „Efektive li iris dimanĉe vespere al la rando de Auvers, metis sian pentristan stablon apud fojnostako kaj tiam pafis sin. Trenata de la skuiĝo, li falis teren (la kuglo penetris lian koron), sed li tamen stariĝis por reiri al la gastejo, kie li loĝis".
Adeline Ravaux [ravó], posedanto de la gastejo: „Ni staris antaŭ la dompordo por kapti iom da freŝa aero, kiam ni fine vidis lin veni; senvorte, kiel ombro, li preteriris nin. Per grandaj paŝoj li iris tra la gastejo supren, en sian ĉambron. Estis jam sufiĉe malhele, kaj nur mia patrino rimarkis, ke li aspektis kvazaŭ spertanta grandan doloron. Tuj poste ŝi diris al mia patro: "Rigardu, mi supozas, ke sinjoro Vincent fartas malbone." Mia patro iris supren. Li aŭdis ĝemojn. Ĉar la ŝlosilo troviĝis en la seruro, li eniris. Sinjoro Vincent kuŝis sur la lito. Li montris sian vundon kaj diris, ke li esperas, ke ĉi-foje la pafo ne preteriris".

Oni vokis la lokan kuraciston kaj lian amikon, doktoron Gachet [gaŝé]. La kuracisto pansis lin, sed ne povis forigi la kuglon. Vincent sidis la tutan tagon en la lito kaj fumis sian faman pipon. Li mortis en la matenaj horoj de la 29a julio, ĉeeste de sia afliktita frato Theo, al kiu Vincent verŝajne volis helpi per sia memmortigo, ĉar ja la bildoj de *mortintaj artistoj* pli bone vendiĝas, ol tiuj de vivantaj. La bonkora Theo, kiu tre amis sian fraton, tenis lian manon kaj aŭskultis liajn lastajn vortojn: „Mi dezirus, ke mi povu tiel morti!" Vincent van Gogh havis nur 37 jarojn, kiam li mortis. Gachet desegnis lin, kuŝantan en la mortlito.

Ĉar la katolika pastro de Auvers ne volis disponigi la mortulĉaron por memmortiginto, oni prizorgis ĝin el la najbara komunumo. Oni entombigis la pentriston en la tombejo de Auvers, alte super la tritikaj kampoj.

1. Miért nem tudott segíteni testvérén Theo?
Theo feleségével együtt korábban támogatta a festőt, de fiuk beteges volt, ezért Theonak pénzre és másik lakásra volt szüksége. Bizonytalan volt kereskedői vállalkozásának folytatása is.
2. Hogyan vélekedett a Vincent van Gogh kortársainak munkáiról?
Vincent elfogadta a különböző festőművészek megdöbbentő alkotásait.
3. Hogyan folytatta munkáját? Hány képet festett? Melyik a leghíresebb?
Vincent nem esett kértségbe és folytatta munkáját. Négy nagyalakú képet festett, egyik közülük „Varjú a búzamezők felett", melyet 1890. július 7-10. között készített.
4. Írja le a festő öngyilkosságának részleteit!
Elment az Auvers partjára, maga mellé tette festőállványát, és mellbe lőtte magát. A földre esett (a golyó a szívét érte), de mégis felállt, és visszament a vendéglőbe, ahol lakott.
5. Hogyan mesélte el a vendéglő tulajdonosa az esetet?
„Kint álltunk a ház ajtajában friss levegőt szívni. Amikor megláttuk, szótlanul, szinte árnyékként haladt el mellettünk. Nagy léptekkel ment fel a szobájába. Már elég sötét volt, és édesanyám megjegyezte: úgy véli, hogy Vincentnek nagy fájdalmai vannak. Apám felment az emeletre. Nyögéseket hallott. A kulcs a zárban volt. Vincent úr ágyban feküdt. Megmutatta a sebét."
6. Mit mondott a festő a vendéglősnek sebével kapcsolatban?
Azt mondta, reméli a lövést nem vétette el.
7. Mit csinált az orvos a sebbel?
Az orvos bekötözte a sebet, de a golyót nem tudta eltávolítani.
8. Hogyan segített a festő testvérén és családján?
Testvérét elszomorította, hogy Vincent egyedüli megoldásként öngyilkosságával tud segíteni, mert egy halott művész képei jóval többet érnek mint egy élőé.
****

2.

Kalocsay kaj Baghy en Ĉinio

Ekde la 20-aj jaroj ĉinaj esperantistoj ekprezentis alilandajn literaturaĵojn, precipe la orienteŭropajn, al ĉinaj legantoj per Esperanto.
En januaro 1929 Lusin kiel redaktoro de la gazeto Torento ricevis kontribuaĵon kun letero de iu nekonata junulo Sun Yong, kiu samtempe informis Lusin, ke li ĉinigis fabel-epopeon de Petőfi Sándor, Johano la Brava, el la esperanta traduko de Kálmán Kalocsay. Sun Yong petis helpon por eldoni sian tradukon. Lusin tuj respondis: "Se vi povas sendi la tradukitan epopeon, eble mi publikigos ĝin en la gazeto. Eldono nur en libra formo estas tre malfacila, ĉar nun legantoj de poemoj estas nemultaj kaj pro tio eldonejoj ne interesiĝas. Sed mi povas demandi al Beixin-Librejo, kaj se ĝi volos akcepti, tiam mi sciigos vin kaj vi povos rekte trakti kun ĝi."
Lusin mem tre ŝatis Petőfi, kelkfoje verkis pri ties vivo kaj verkado en siaj eseoj, eĉ propramane ĉinigis ses poemojn de Petőfi el la germana lingvo. Ricevinte la tradukojn, Lusin klopodis por ilia eldono. Li deziris, ke la ĉinaj legantoj povu ĝui la belajn versojn en bela prezento, eĉ skribis leteron al amiko studanta en Germanio por aĉeti eldonon kun ilustraĵoj. Dume li ankaŭ proponis al Sun Yong: "Ĉu ĉe via flanko troviĝas ebleco aĉeti tian eldonon kun ilustraĵoj pere de esperantisto en Hungario?" Sun Yung tuj ekkorespondis kun Kalocsay, la esperantiginto, kiu tre ĝojis akcepti la peton. Post serĉada strebo li sendis al la ĉiniginto 12 belajn kolorajn bildojn.
Lusin estis ravita. Li eĉ intencis represi laŭ la originaloj kolore, tamen la tro altan koston neniu eldonejo volis akcepti. Poste li turnis sin al gazeto kun propono de trikolora preso, kies kliŝojn li povus prunti por libroforma eldono; tion la gazeto rifuzis. Tiam eĉ Beixin-Librejo perfidis sian promeson eldoni la epopeon, pro timo de malprofito. Lusin kolere skribis al Sun Yong: "Eldonejoj ĉasas profiton, kio kaŭzas, ke al Ĉinio mankas bonaj libroj."

Lusin decidis per propra financo eldoni la epopeon je mil ekzempleroj kaj ofsete represi la bildojn. Fine malgranda eldonejo Hufeng-Librejo konsentis eldonon de la libro, postulante nur ke Lusin antaŭpagu por kliŝfarado kaj honorario al la tradukinto. Lusin konsentis tion. Post klopodado de jaro kaj duono la fabelo de Petőfi aperis antaŭ la ĉinaj legantoj.
Dum la korespondado kun Kalocsay, Sun Yong akceptis lian peton helpi pri la esperantigo de poemoj de Li Bai, la granda poeto de la Tang-dinastio. Sun detale klarigis al Kalocsay la enhavon kaj propran metrikon de elektitaj poemoj. Tiu kunlaboro trans landlimoj postlasis valoran beletran heredaĵon en la Esperanta kulturo: sep poemoj de Li Bai aperis unue en Literatura Mondo, poste en la poemaro Eterna Bukedo. Aliflanke Sun Yong ĉinigis poemojn de Petőfi el la tradukoj de Kalocsay, kiuj en 1951 en Pekino aperis kiel 40 poemoj de Petőfi. Poste, dank'al du hungaraj studentoj, kiuj studis en Pekina Universitato, Sun Yong ĉinigis pli ol cent poemojn de Petőfi, eldonitajn en la libro Poemoj de Petőfi (Pekino, 1959).
Bakin, fama ĉina verkisto, ekiris sur la literatura vojo per tradukoj el Esperanto. Post sia esperantistiĝo en 1924 li ĉinigis verkojn de E. Amicis, L. Tolstoj kaj Akita Ujaki el Esperanto; nur en 1927 li verkis sian unuan romanon, Pereo. Kiam en 1931 aperis la romano de Julio Baghy Printempo en la aŭtuno, ĝi tuj kaptis la animon de la juna Bakin, kiu publikigis ĉinan tradukon jam en 1932 ĉe Kaiming-Librejo, Shanghai. La koincidoj estas interesaj: Baghy verkis la romanon en unu semajno, Bakin tradukis ĝin en unu semajno, kaj ankaŭ en unu semajno en 1932 li verkis propran romanon sub ĝia influo, Aŭtuno en la printempo.
La romano de Baghy rapide havis fortan eĥon ĉe la ĉina legantaro, precipe la junularo. De 1932 ĝis 1981 tiu romano estis represita 17-foje. Multaj uzis kaj uzas ĝin por ellerni Esperanton kaj la tradukarton.
La granda hungara ĝemelstela paro Baghy kaj Kalocsay multe kunlaboris al nia Esperanta kulturo,sed ankaŭ sur la paĝoj de la ĉina literaturo estas gravurita ilia merito.
****

˘Válaszoljon magyarul a kérdésekre!

1. Ki Lusin? Életművében milyen szerepe volt Petőfinek és mit tett, hogy Kínában megismerjék Petőfit? (8 pont)
2. Mit fordított le Sun Yong? (2 pont)
3. Sun Yong nem tudott magyarul. Hogyan értette meg Petőfi műveit? (4 pont)
4. Mit küldött Kalocsay Sun Yong-nak? (2 pont)
5. Mit kért Kalocsay Sun Yong-tól, mi lett az együttműködés eredménye? (4 pont)

****

MEGOLDÁS

1. Ki Lusin? Életművében milyen szerepe volt Petőfinek és mit tett, hogy Kínában megismerjék Petőfit? (8 pont)
– a Torento c. lap szerkesztője;
– nagyon szerette Petőfit / esszéiben írt Petőfi életéről és műveiről
– néhány versét lefordította németből
– küzdött a János vitéz kiadasáért, saját költségén rendelte meg egy kiadónál
2. Mit fordított le Sun Yong? (2 pont)
– számos Petőfi-verset
– a János vitézt
3. Sun Yong nem tudott magyarul. Hogyan értette meg Petőfi műveit? (4 pont)
– Kalocsay eszperantó nyelvű fordításai alapján
– két Pekingben tanuló magyar diák segítségével
4. Mit küldött Kalocsay Sun Yong-nak? (2 pont)
– 12 színes illusztrációt
5. Mit kért Kalocsay Sun Yong-tól, mi lett az együttműködés eredménye? (4 pont)
– segítsen Li Bai műveinek fordításában / Sun Yong elmagyarázta a kiválasztott versek tartalmát és metrumát
– hét vers megjelent a Literatura Mondo-ban, majd egy gyűjteményes kötetben

3.
Mia profesio estas stenografo

„Ĉu vere stenografo? Ĉu tiu ĉi profesio ankoraŭ ekzistas? Kial oni ne uzas sonbendon?" Multaj homoj ne kredas, ke junuloj hodiaŭ elektas tiun ĉi profesion. Kaj ili eĉ pli miras, kiam ili ekscias, ke stenografoj estas bone pagataj „tajpistaĉoj", kaj bone instruitaj specialistoj, kies ŝancoj sur la labormerkato estas elstaraj.
Nur ĉirkaŭ 200 virinoj kaj viroj en Germanio laboras kiel „parlamentaj kaj debataj stenografoj". Proksimume 25 el ili estas oficistoj de la Germana Federacia Parlamento, kies Stenografa Servo estas la plej laborkapabla kaj rapida en Germanio.
Ĉiam du stenografoj skribas samtempe ĉe sia tablo en la plenkunsidejo, kiu staras rekte antaŭ la oratora pupitro. Tie ili sidas vidalvide al la parlamentanoj kaj notas ne nur la paroladojn, sed ankaŭ elementojn de la debato, pri kiuj sonbendo ne informas: kiu aplaŭdas, kiu – kompreneble sen mikrofono – faras kiujn interrompajn rimarkojn?

La plej gravaj iloj tradicie estas skribilo kaj papero. Stenografi-tajpiloj neniam estis multe uzataj en germanlingvaj landoj. Avantaĝo de la tradicia manskriba stenografio estas, ke oni ne bezonas multekostajn ilojn por lerni ĝin kaj povas uzi ĝin ĉie. Skribilo kaj papero sufiĉas por fari notojn en lernejo aŭ universitato aŭ dum telefonado – aŭ simple por skribi aĉetliston.
Tradicie oni lernas tiun ĉi arton en lokaj stenografaj asocioj. Ankaŭ kelkaj gepatroj instruas ĝin al siaj infanoj. La parlamentoj do ne devas instrui la bazajn sciojn. Por eklabori en la Federacia Parlamento oni jam skribu almenaŭ 200 silabojn po minuto. Dum la trejnado en la parlamento oni plirapidiĝas al pli ol 300 silaboj. Komparu: per normala manskribo oni atingas nur 40 aŭ 50 silabojn.
Kromaj postuloj por tiu ĉi profesio estas bonega regado de la germana lingvo, kapabloj de rapida konceptado kaj intereso pri politiko. La stenografoj de la Federacia Parlamento krome ĉiuj finstudis en universitato en diversaj fakoj.
La stenografado estas nur la komenco de la laboro. La ĉefa parto okazas en la oficejoj, kie ĉiu stenografo surpaperigas helpe de komputilo sian eron de la debato. Li kontrolas la skribmanieron de nomoj, de personoj kaj asocioj, de leĝoj kaj dekretoj. Li korektas lang-erarojn kaj gramatikajn erarojn. Neniu atendas, ke la parlamentanoj, kiuj antaŭe nur notis kelkajn vortojn, faras pres-pretajn paroladojn. Parolado libera malsamas al skriba argumentado. Sed legantoj volas facile legeblan tekston. Tial la stenografo devas atente prilabori ĝin sen ŝanĝi la stilon aŭ eĉ la sencon. Por bone surpaperigi 5-minutan debateron oni bezonas ĉirkaŭ 50 minutojn.
Dua stenografo, nomata „revizoro", kontrolas la tajpitan tekston kaj sendas ĝin al la parolinto, kiu dum du horoj rajtas postuli korektojn, se io malĝustas. Sed veraj eraroj maloftas. Poste la stenografo metas la protokolon en la interreton*. Presita versio pretas je la mateno de la sekva labortago.
Krom la dungitaj stenografoj en la federacia kaj la landaj parlamentoj ekzistas ankaŭ memstaraj stenografoj, kiuj faras protokolojn de partiaj aŭ sindikataj kunvenoj, de kongresoj, procesoj kaj tiel plu.

** interreto: internet*

Válaszoljon magyarul a kérdésekre.

1. A Német Szövetségi Parlamentben hol van a gyorsírók helye, és mit jegyeznek le? (6 pont)

2. Milyen előnyökkel jár használatuk? (2 pont)

3. Milyen követelmények alapján választják ki a Szövetségi Parlament gyorsíróit? (6 pont)

4. A jegyzetelés után mi még a gyorsírók és ellenőrök feladata? (6 pont)

MEGOLDÁS

1. A Német Szövetségi Parlamentben hol van a gyorsírók helye, és mit jegyeznek le? (6 pont)
   - az ülésteremben
   - a szónoki emelvény előtt
   - szemben a képviselőkkel
   - saját asztaluk van
   - (nemcsak) a beszédeket
   - a vita olyan elemeit (is) lejegyzik, amelyekről a hangfelvétel nem ad információt (ki tapsol, ki tesz megjegyzést)

2. Milyen előnyökkel jár használatuk? (2 pont)
   - a tanuláskor nincs szükség drága felszerelésre
   - bárhol lehet használni

3. Milyen követelmények alapján választják ki a Szövetségi Parlament gyorsíróit? (6 pont)
   - percenként (legalább) 200 szótagot kell tudni leírni
   - kiválóan kell tudni németül
   - gyors fogalmazási készség
   - politikai érdeklődés
   - egyetemi végzettség

4. A jegyzetelés után mi még a gyorsírók és ellenőrök feladata? (6 pont)
   - (számítógéppel) leírják a szöveget / átírják jegyzeteiket
   - ellenőrzik a helyesírást (nevek, törvények stb.)
   - javítják a beszélő nyelvtani hibáit, nyelvbotlásait, élvezhető olvasmánnyá alakítják a beszédet
   - elküldik javításra a szónoknak
   - interneten közlik a jegyzőkönyvet

4.

Parolas Pekino

La 19-an de decembro 1964 eksonis voĉo de ĉinaj esperantistoj "Parolas Pekino" – la signalo de la Esperanto-disaŭdigo de Radio Pekino (nun ĈRI: Ĉina Radio Internacia). Komence ĝi okazis unu fojon semajne, nur al Orienta Eŭropo; nun kvar fojojn ĉiutage, respektive al Eŭropo, Orienta Azio, Sudorienta Azio kaj Latinameriko.

ĈRI estas ŝtata radio, kiu sin disaŭdigas al la tuta mondo en kvardek tri lingvoj. La Esperanto- sekcio raportas pri la reformoj kaj grandegaj ŝanĝiĝoj, gravaj atingoj de Ĉinio, konigas pri la longa historio, brila kulturo, riĉa literaturo kaj arto, diversaj moroj kaj kutimoj de Ĉinio. Ili rakontas ankaŭ pri la historio kaj nuna stato de la Esperanto-movado en Ĉinio kaj aliaj landoj. Germana aŭskultanto skribis: "Mi ĉiam fidele kaj plezure aŭskultas vian dissaŭdigon, kiu estas ne nur mia sprita ĝuo, sed ankaŭ grava kurso por lerni la ĉinan historion. Via disaŭdigo ege riĉigis mian scion, tiel ke mi ekhavis la fortan deziron: nepre vojaĝi al via lando…" Tiu aŭskultanto partoprenis la 71-an Universalan Kongreson okazinta en Pekino en 1986 kaj fine realigis sian deziron.

Iama prezidanto de Universala Esperanto-Asocio, Usona profesoro Humphrey Tonkin laŭdis en sia disertacio pri Esperanto-disaŭdigo, ke la fonetika kvalito de Pekina Radio estas bona kaj meritas esti modelo de Esperanto-disaŭdigo por la tuta mondo. Iama ĝenerala sekretariino de UEA, hungara doktorino Flóra Szabó-Felső diris en iu prelego, ke la Esperanto-disaŭdigo de Pekino faris gravan kontribuon por diskonigi informojn pri Ĉinio, por propagandi la ĉinan kulturon, kaj plie, por apliki Esperanton en ĵurnalisma fako.

La Esperanto-disaŭdigo de ĈRI estas ĉiam amata de diverslandaj aŭskultantoj. Iuj el ili eĉ organizas aŭskultantajn grupojn aŭ klubojn, en kiu ili faris multe da laboro por interligi aŭskultantojn. Kelkaj aŭskultantoj okazigis ekspoziciojn; aliaj surbendigis la programerojn, kaj tiel la programoj de ĈRI fariĝis lerno-materialoj de multaj aŭskultantoj. Ankoraŭ pli multaj aŭskultantoj afable sendis gazetojn, ĵurnalojn, librojn, diktafonojn, kasedojn kaj diskojn por riĉigi la disaŭdigojn.

La Esperanto-sekcio de ĈRI estas laŭdata ankaŭ de la estraro kaj kolegoj de la radio pro sia elstara laboro. Ĝi estas honorita plurfoje kiel avangarda sekcio, kaj ĝiaj programeroj multfoje gajnis premiojn.

****

1. Milyen változások történtek a kínai eszperantó nyelvű rádióadásban (nevében, adássűrűségében, sugárzási területében)? (9 pont)

2. Mire késztették az adások egyik hallgatójukat, és hogyan valósult meg kívánsága? (2 pont)

3. A hallgatók milyen tevékenységekkel kapcsolódnak a rádióhoz? (9 pont)

5.

Pri la revuo “Kontakto”

La Esperanta revuo “Kontakto” estas eldonata ĉefe por junulara publiko, kaj enhavas artikolojn pri diveresaj temoj el la tutmonda, socia, kultura kaj arta vivo.
Ĝi aperas sesfoje jare, kaj ĝi estas legata en ĉirkaŭ naŭdek landoj. Individuaj membroj kaj patronoj de Tutmonda Esperantista Junulara Organizo (mallonge TEJO), ricevas "Kontakton" aŭtomate, sed eblas ĝin ankaŭ aboni. "Kontakto" estas aparte celata por instruistoj kaj komencantoj. Ĝuste pro tio parto de la artikoloj aperas en lingvaĵo facila, kaj tre facila; tio signifas kun limigita kvanto de vortoradikoj. Ĝenerale la revuo traktas plej diversajn temojn, ekzemple, politikon, historion, hobiojn, vojaĝojn kaj tiel plu.
Kutime ĉiu numero de "*Kontakto*" havas sian apartan temon aŭ emfazon, sed en ĉiu numero aperas ankaŭ alitemaj materialoj.
Oni notu tamen, ke ĝi ne estas primovada revuo, tial la raportoj pri diversaj Esperanto-aranĝoj, kutime ne estas publikigataj.
Kontakto nun serĉas novan redaktoron. Laŭ la anonco la taskoj de la redaktoro estas: elekti la ĉeftemojn, teni kontaktojn kun kontribuantoj kaj instigi ilin al verkado, kaj eventuale mem verki aŭ intervjui. Lian laboron helpos grafikisto, kiu respondecas pri la aspekto de la revuo. La redaktoro devas labori en sia hejmo, ĉar ne ekzistas aparta oficejo. La anonco ankaŭ diras, ke la redaktoro de Kontakto estu persono, kiu kun plezuro laboras per la lingvo.
Ŝi/li havu altan lingvonivelon en Esperanto. Akurata laborstilo, respekto de limdatoj, ĝustatempeco kaj elteno de laborintensaj periodoj estas kondiĉoj por sukcesa laboro. Ŝi/li havu bonan konon de la Esperanto-movado, kaj estu atenta observanto de mondaj kultura vivo kaj eventoj.
Kvankam ne estas nepraj kvalifikoj, tamen donas avantaĝon spertoj, akiritaj pli frue, kiel redaktoro aŭ ĵurnalisto, nacilingve kaj/aŭ Esperante. Oni devas sendi vivresumon, motivigleteron kaj ekzemplerojn de antaŭaj verkoj, artikoloj, redaktitaj revuoj kaj tiel plu al la oficejo de TEJO ĝis la dekvina de junio dumil dek.

****

1. **Milyen gyakran jelenik meg a folyóirat? (1)**

2. **Hogyan lehet hozzájutni a folyóirathoz? (2)**

3. **Milyen olvasóközönséget céloz meg a „Kontakto”? (2)**

4. **Milyen legyen az új szerkesztő? (5)**

5. **Mi a szerkesztő fő feladata? (5)**

6. **Mit kell beküldeni a jelentkezőknek és meddig? (5)**

6.

PRI JOHN BAŬER

John Baŭer naskiĝis en Jönköping en 1882. En tiu tempo la urboj estis malgrandaj kaj la arbaroj estis grandaj en Svedio.
Plaĉis al John vagadi en la arbaroj. Li plukis en siajn poŝojn ĉion: florojn, muskon, strangaspektajn ŝtonojn kaj stangetojn, kiujn li hejme desegnis.
En la profundaj arbaroj loĝis la troloj *(manók, koboldok).* Ili estas brunaj kaj verdaj kiel la arbaro mem. Granda ŝtono kun musko povus esti la kurba dorso de trolo.
John ne estis diligenta lernanto. Kontraŭe. Li dediĉis sin al desegnado de komikaj portretoj de siaj instruistoj en la matematika kajero. La samklasanoj ridis pro la desegnoj, sed la instruistoj malŝatis ilin.
16-jara li finis la lernejon kaj transloĝiĝis al Stokholmo, kaj tie li eniris pentrolernejon.
Baldaŭ oni povis vidi desegnojn de John Baŭer en gazetoj, kaj kiam li havis 19 jarojn li ilustris siajn unuaj fabelojn.
John vojaĝis al diversaj landoj, pentris kaj fariĝis pli sperta pentristo. Li edziniĝis al kurskamarado, kiu nomiĝis Ester. Ili ekloĝis en domo ĉe la lago Bunn en Smolando.
Estis ŝi, kiu pozis kiel modelo por preskaŭ ĉiuj liaj bildoj de fabelaj princinoj.
Oni multe laŭdis John pro siaj fabelaj pentraĵoj, tamen li imagis, ke la homoj malŝate rigardis lin, la pentriston, kiu pentris fabelojn.
Tial li intencis transloĝiĝi de Smolando al Stokholmo. Lia edzino ja ankaŭ pentris kaj en Stokholmo ambaŭ havus eblecon evoluiĝi, kaj tie John finus pentri trolojn.
Vespere la 22-an de novembro 1918 li enŝipiĝis sur ”Per Brahe” en Gränna kun sia 3-jara filo. La ŝipo havis pezan ŝarĝon − kudromaŝinojn de Huskvarna kaj bokalojn da fruktmarmelado de Gränna. Ŝtormegis, sed tamen la ŝipo komencis la vojaĝon kaj direktis sin norden sur la lago Vättern.
Ili neniam atingis havenon. En la malhela nokto en la forta vento la ŝipo renversiĝis, kaj iris al la fundo de la lago. Ĉiuj dronis.
****

Válaszoljon magyarul az alábbi kérdésekre:

1. Mit gyűjtött J. Bauer az erdőben és mit csinált vele? (6 pont)

2. Milyen színűek voltak a koboldok? (2 pont)

3. Milyen tanuló volt John, és mit csinált az iskolában? Hogyam viszonyultak ehhez osztálytársai és tanárai? (4 pont)

4. Mi történt 1918. november 22-én? (8 pont)

7.

La boatisto

Ĉi-loke la rivero estis malrapid-flua. La boatisto ĉiutage aŭrore aliris la bordon. Tiam ankoraŭ ne estis pasaĝeroj; li haltis antaŭ sia domo, rigardis unue supren al la kurbiĝo, poste suben, al la alia kurbiĝo de la rivero.

La urbo estis malproksima, la unuaj pasaĝeroj alvenadis antaŭtagmeze. Iuj perpiede, iuj bicikle. Kun pakaĉoj surdorse ili iris al la vendoplaco de la urbo.

La grandan boaton antaŭ nelonge konstruis la boatisto mem, kaj bone konis ĝin – ĉiun ĝian movon, kutimon li konis. Neniam li lasis la boaton subsune. Ĉiam li ligis ĝin al ombroj domaj arbegoj bordaj.

La homoj en tiu provinco estis malmultvortaj. Ili havis sunbrunigitajn haŭton, rapidemajn piedojn, kaj neniam ili iris kun malplenaj manoj. Portis ili korbojn, sakojn, puŝis biciklojn aŭ ĉareton. La boata vojo daŭiris nur kelkajn minutojn. La rivero ĉi tie ne estis larĝa.

Kontraŭborde sur ŝtona kolono pendis peco de relo kaj alĉenigita fero. Se alvenis iu pasaĝero, li devis gongi. La bruo sonis malproksimen super la akvo.

Dum fluo de jaroj la boatisto spertis la sonojn. Jam rekonis la gongadon de certaj konstantaj pasaĝeroj.

La pasaĝeroj tri jarojn pli frue la unuan fojon menciis la ponton. Ili rakontis, ke la estraro decidis: estu ponto inter la du bordoj, kiu kunligu ilin! Poste diris la pasaĝeroj: rande de la urbo oni jam eĉ signis la lokon de la ponto. Printempe, somere ĉiu pasaĝero menciis la ponton.

Oni jam konstruas al la ponto novan vojon. Aŭtune alvenis per aŭte du viroj, nigre vestitaj. La boatisto suspekteme rigardis ilin. La urbanoj estis oficistoj, kaj pridemandis lin. “Kiom da jaroj vi havas? Ekde kiam vi estas boatisto? Ĉu la boato apartenas al vi?”

Unu el la oficistoj notis ĉion sur papero. Poste ili diris: ”Nu, sinjoro boatisto, alvenis la tempo. Baldaŭ vi povos fini la boatadon, vi ricevos pension.“

“Jes, ja, printempe la ponto estos preta. Mi jam ne estos bezonata, mi povos ripozi.”

****

1. **Milyen volt a folyó? (1)**
2. **Mikor és hová ment a révész minden nap? (2)**

3. Hogyan érkeztek az utasok? (3)

4. Hová igyekeztek az utasok? (2)

5. Mi jellemezte a vidéki embereket? (8)

6. Miért épült a híd? (1)

7. Mit kérdeztek a révésztől a hivatalnokok? (3)

****

8.

Pri Lajos Kossuth

Juna, talenta kaj ambicia advokato, Lajos Kossuth estis fondinto de la nobela kasino. Li laboris kiel notario de Sátoraljaújhely.
Dum 1832-36 la hungara reforma, liberala opozicio unuafoje ekluktis por la burĝigo, kontraŭ la absolutisma politiko de la Habsburga imperio. Tiam Kossuth eldonis manskribaĵon „Parlamentaj Sciigoj", kaj sendis ĝin kiel privatan leteron al la abonantoj.
Post la fermo de la parlamento en 1836 li resumis la kunsidojn de departemento Pest. Tiu eldonaĵo funkciis kiel opozicia gazeto. En aprilo 1837 oni arestis Kossuth-on kaj juĝis lin je kvarjara prizono. En la prizono Kossuth analizis politikon, ekonomion, lernis lingvojn. Li liberiĝis en majo de 1840 pro amnestio, danke al Ferenc Deák.
Kossuth iĝis ano de tiu 100-membra parlamenta komisiono – elektita la 15-an de marto –, kiu kunportis postulojn al la Viena registaro. La leĝoj alportis ŝtatan sendependecon de Hungario, respondecan registaron kaj tujan servutulan liberigon. En la registaro de grafo Lajos Batthyány (la nova hungara ĉefministro), Kossuth ricevis ministerion pri financaj aferoj.
Komence de oktobro 1848 Kossuth organizis la hungaran kontraŭstaron, armeon, kiu batalis sukcese en printempo 1849.
Kiam la Rusa Imperio invadis Hungarion kaj nia lando estis preskaŭ tute venkita, Kossuth elmigris al Turkio.
Poste li rondvizitis Usonon kiel „gasto de la nacio" kaj kolektis monon por aĉeti armilojn.

1. Mit alapított Kossuth Lajos? (1)
2. Hol dolgozott, mi volt a foglalkozása? (2)
3. 1832 és 1836 között mi ellen fordult Kossuth Lajos? (1)
4. Mi volt a magyar címe kézzel írott újságjának? (1)
5. Mit csinált 1836-ban? (1)
6. Mikor tartóztatták le, és hány évi börtönre ítélték? (2)
7. Kinek a közbenjárására és mikor szabadult? (2)
8. Milyen parlamenti bizottságnak lett a tagja? (3)
9. Kinek a kormányában milyen megbízást kapott? (2)
10. Mit szervezett meg 1848 októberétől? (2)
11. Hová emigrált? (1)
12. Honnan és miért utazott az USA-ba? (2)

****

9.

Senhejmuloj

En nia lando senlaboreco estas granda problemo. Diversaj entreprenoj, fabrikoj, uzinoj havas financajn problemojn, kaj ili devas ĉesi. Iliaj laboristoj fariĝas senlaboruloj, kiuj ne ricevas perlaboron. Tamen ili devas pagi pro la elektro, hejtado, gaso, manĝaĵoj, vestaĵoj.
Inter senlaboruloj estas multaj, kiuj antaŭ kelkaj jaroj havis sufiĉe altan salajron. Ili ricevis krediton de bankoj por konstrui aŭ aĉeti domon. Nuntempe la familianoj ne povas pagi la kreditpartojn, kaj iliaj domoj, loĝejoj estas en „vivdanĝero". Bankoj reaĉetas ilin malkare.
Bankistoj diras, ke laŭ la inflacio kaj la bankokrizo ili devis altigi la interezojn kaj la bazan sumon, kiun oni kalkulis je svisaj frankoj, eŭroj, japanaj jenoj ktp.
Kio okazos poste? Neniu scias.

Senhejmuloj estas tre malriĉaj homoj, kiuj ne havas loĝejon. Ili devas vivi, loĝi en parkoj, arbaroj, dormi sur benkoj en parkoj, ŝtuparejoj, surstrate.
Vintre la afero estas pli koleriga, ĉar estas malvarmege. Laŭ mia opinio krom sociallaboristoj neniu volas kaj povas kompreni iliajn problemojn.
Sociallaboristoj laboras en diversaj helpinstitucioj (Ruĝa Kruco, fondaĵoj, ĉe familiaj helpantaj servoj). Ili transportas al senlaboruloj manĝaĵojn, varmegan teon, kovrilojn, dormosakojn.
Senhejmuloj ricevas vestaĵojn senpage.
Pro kio ili estas en senespera situacio?

- Krimuloj, mafioj postulis lin vendi sian loĝejon por kelkaj centmiloj da forintoj.
- Senhejmulo ne povas vivi kun aliaj pro diversaj kaŭzoj.
- Senhejmulo ne ŝatas labori. Li petaĉas, almozpetas monon por pano, kuraciloj, sed povas esti, ke li elspezas tiun monon por drinkaĵoj.
- Senhejmulo estas vestita malbone, li estas malbonodora, ĉar li ne povas bani sin, li estas malĝentila. Neniu volas helpi al li, ĉar neniu kredas, kion li parolas.
- Senhejmulo sidas sur la rando de vulkano, kiu povas eksplodi en iu ajn momento. Tio signifas, ke li estas malsana, kaj li povas morti en iu ajn tempo.
- Senhejmulo vivas sen perspektivoj, planoj.

Laŭ mia opinio nia ŝtato devus laborigi ilin kaj pagi por tiu laboro.

****

1. Mit mondanak a bankárok a kölcsönökkel kapcsolatban? (3)

2. Hol dolgoznak a szociális munkások? (3)

3. Miért válhat az ember hajléktalanná? Mi jellemzi őket? (14)

****

Olvasási készség ellenőrzése kiegészítéssel

A)

Az alábbi szöveget egészítse ki a megadott részekkel. A mondatok legyenek értelmesek! A 0 megoldás szolgál mintául. Két betű fölösleges.

Lazaro Ludoviko Zamenhof, la iniciatinto ....~~(0)~~ lingvo Esperanto, mortis la 14-an de aprilo 1917 en Varsovio. Tie troviĝas ankaŭ lia tombo en la tombejo ĉe la strato Okopova, kiu estas la plej granda .....(1) en Eŭropo.
Ĝi estis fondita en1806, kaj ĝi havas la areon de 33 hektaroj kaj entenas ĉirkaŭ ducentmil markitajn tombojn.

Zamenhof mortis dum la unua mondmilito. Post la milito li planis kunvoki kongreson por neŭtrale homa religio. Sed la milito ne volis ..... (2). Sur la manuskripton, kiun Zamenhof preparis por la kongreso, li skribis unue, ke la kongreso okazu „en la lastaj tagoj de decembro 1916 en Svisio". Poste li ..... (3) tion al „en la unuaj tagoj de aŭgusto 1917", kaj finfine li per tremanta mano skribis: „post la fino de la milito".

En printempo 1917 ..... (4) daŭris. En la lastaj ..... (5) de sia vivo Zamenhof pro siaj korproblemoj devis ..... (6) aŭ stari. En sia verko „Vivo de Zamenhof" Edmont Privat priskribas la ..... (7) de Zamenhof jene.

La lastaj vortoj, kiujn Zamenhof skribis, estis la jenaj: „Mi eksentis, ke eble la morto ne estas malapero, ke ekzistas iaj leĝoj en la naturo, ke io min .....(8)."

Li estis nur kvindek sep ..... (9) . Pro la milito la landlimoj estis fermitaj, kaj krom la familio nur varsoviaj esperantistoj ..... (10) la enterigon de Zamenhof.

Nur iom post iom la informo atingis la esperantistojn dise en la mondo.

A) de la internacia; **B) juda tombejo; C) ŝanĝis; D) la granda milito; E) finiĝi; F) lastajn momentojn; G) povis ĉeesti; H) gardas al alta celo; I) semajnoj; J) ne kuŝiĝi, nur sidi; K) jara; L) jardekoj; M) fine**

Írja be a megfelelő betűket a megfelelő helyre!

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
~~A)~~										

B)

Az alábbi szöveget egészítse ki a megadott részekkel. A mondatok legyenek értelmesek! A 0 megoldás szolgál mintául. Két betű fölösleges.

Mia .... ~~(0)~~ ŝatokupo estas legado de libroj. Mi preferas hungarajn verkistojn Mikszáth, Gárdonyi, Móricz, Kosztolányi kaj Magda Szabó. Jen estas kelkaj ..... (1): „Nero, la sanga poeto" de Kosztolányi, „Steloj de Eger" de Gárdonyi kaj „Estu bona ĝismorte" de Móricz.

La enhavo..... (2) „Abigél" de Magda Szabó estas la sekva historio. En 1943 riĉa familianino Gina devas lerni kaj loĝi en malproksima kalvinana kolegio. Lia patro estas generalo Vitay. Tio okazas hazarde, tuj, neatendite. ..... (3) estas por ŝi fremda, malĝoja, malgaja. La plej ofta vorto estas: tio estas malpermesita. Ŝiaj amikinoj revadas, pensadas pri mitologiaj herooj kaj ..... (4). Ili pensas, ke la statuo Abigél en la parko de la kolegio havas supernaturan forton. Ŝi helpas al ĉiuj. La patro de Gina ..... (5), ke li estas en danĝera situacio. Li estas ..... (6). Li estas opoziciisto.

En la kolegio estas iu, kiu zorgas pri ŝi. Ŝi devas obei. Poste la historio fariĝas pli interesa, ekscita kiel en krimromano.

Mi tre ŝatas tiun romanon de Magda Szabó, kiun oni surfilmigis, kaj montris kiel telefilmserion.

En la romano de Gárdonyi la ĉefheroo estas Gergely Bornemissza. Liaj junaj jaroj kun grandaj aventuroj, lia geedziĝo kun Éva Cecey apartenas ....(7). Jumurdĵak, turka janiĉaro, serĉas ringon kun verda ŝtoneto, ĉar li pensas, ke lia sorto (sorsa) kaj feliĉo dependas de ĝi. Li perdis ĝin, kaj serĉadas tiun ringon ĝis la fino de la romano. Jumurdĵak rabis la filon de Gergely en urbo Sopron, ... (8) interŝanĝe tiun ringon. En la romano estas veraj, historiaj ..... (9). La diversaj agadoj de la herooj renkontiĝas dum la sieĝo de la fortikaĵo Eger.

Antaŭ kelkaj jaroj en la Hungara Televido oni aranĝis la konkurson pri la plej bonaj libroj. La Steloj de Eger okupis.... (10)

~~*A) favorata;*~~ **B) la unuan lokon; C) por ke li ricevu; D) la vera amo; E) al la verkista fantazio; F) en vivdanĝero; G) de la romano; H) la vivo en la kolegio; I) klarigas al ŝi; J) kaj elpensitaj partoj; K) de la poemoj; L) el miaj ŝatataj romanoj; M) al la verkista kapo**

Írja be a megfelelő betűket a megfelelő helyre!

~~*0*~~	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
~~A)~~										

C)

Az alábbi szöveget egészítse ki a megadott részekkel. A mondatok legyenek értelmesek! A 0 megoldás szolgál mintául. Két betű fölösleges.

La konstruado .... ~~(0)~~ Parlamentejo komenciĝis en 1885, kaj jam meze de la sekva jaro kunsidis en ĝi la Parlamento, sed ĝi estis finkonstuita nur en 1906 kun surfaco 17 745 m2 . Ĝi estas 268 metrojn longa, 118 metrojn larĝa. La alteco de la kupolo estas 96 metroj, ĝi havas 27 pordegojn kaj 29 ŝtuparojn. La eksterajn murojn ornamas 88 elstaraj figuroj ..... (1)

Fine de la strato Andrássy troviĝas .... (2), la plej grandioza placo de Budapeŝto. Ĝian imponan aspekton donas tri artaj konstruaĵoj: Memorpalaco Mileneuma, Belarta Muzeo kaj Arta Halo.

Oni konstruis ilin en 1896 okaze de la miljara datreveno .... (3) . Meze ĉefanĝelo Gabrielo kun flugiloj staras .... (4) alta kolono. Sur la kvadrata altaĵo estas la statuoj de sep veziroj de nia patrujokupantoj. Tie viciĝas .... (5) de elstaraj hungaraj personoj de la reĝo Sankta Stefano ĝis Lajos Kossuth la gvidanto de liberecbatalo kontraŭ Habsburgoj en 1848-1849.

Insulo Margareta estas unu el la plej .... (6) de Budapeŝto. Ĝi estas atingebla ankaŭ de Margareta-ponto. Jam de la vojeto de la ponto oni povas aspekti du vidindaĵojn: la statuon de unuiĝo de Budapeŝto kaj malantaŭ ĝi la grandegan fontanon, kiun vespere .... (7) per diversaj koloroj.

.... (8) bela panoramo pri Budapeŝto ĝueblas sur la Monto Gellért. Ĝi estas relative .... (9) (235 m), sed vide de Pest, pro siaj rokoj kaj krudaj deklivoj ĝi ŝajnas pli alta ol ĝi estas vere. La monton kvazaŭ kronas Citadelo, ... (10) post la liberecbatalo en 1849 kiel kazerno.

~~*A) de la novgotika;*~~ **B) oni lumigas; C) malalta; D) la Placo de Herooj; E) sur 36 metrojn; F) la statuoj; G) vizitataj ripozlokoj; H) la plej; I) konstruita; J) de la hungara historio; K) de nia patrujokupo; L) konstruata; M) oni povas**

Írja be a megfelelő betűket a megfelelő helyre!

~~0~~ ~~A~~	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

D)

Az alábbi szöveget egészítse ki a megadott részekkel. A mondatok legyenek értelmesek! A 0 megoldás szolgál mintául. Két betű fölösleges.

La Loka Kongresa Komitato de la ĉi-jara Internacia Junulara Kongreso en Zakopane decidis revivigi malnovan tradicion kaj okazigi belec-konkurson .... ~~(0)~~ "Miss Esperantio". Lastfoje tia konkurso okazis en IJK en Debrecen, Hungario, en 1983.

La Internacian Junularan Kongreson en Zakopane .... (1) de la pola prezidento. La .... (2) estis la konkurso pri la plej bela kongresanino , ... (3).

„Pri tio mi persone ege ĝojas! La ideo organizi tiun konkurson dekomence estis fia" – opiniis la rusa kongresinto, Oleg Izjumenko.

Laŭ li, la cetera programo de la IJK estis tre bona, sed la planita konkurso estis tute .... (4)

„Tiaj konkursoj, pro tio ke ili fondiĝas sur patriarkiaj stereotipoj, ... (5) de virino kaj degenerigas kaj la partoprenantojn kaj la .... (6). Ja eblas konkuri en aliaj kampoj, kiuj estas ne malpli gravaj ol fizika allogeco, kaj ankaŭ viroj povas partopreni diversajn konkursojn kune kun virinoj, tiel ne substrekante .... (7) de nur unu trajto (nome de fizika aspekto) de tiu sekso" – opinias Oleg Izjumenko.

Kim Henriksen same ĝojis, ke la konkurso estis nuligita.

„Mi interparolis kun Vera de la LKK, laŭ ŝi oni rezignis pri la konkurso .... (8)... Cetere mi mem dum nia koncerto de Esperanto Desperado .... (9) kontraŭ la konkurso. Kiam ni kantis Aline ni ja en la fino kantas, ... (10)."

~~*A) sub la titolo;*~~ **B) malfermis salutvortoj; C) parolis; D) plej priparolata programero; E) pro tro da protestoj de okcidentuloj; F) ke ĉiuj estas belaj; G) kvankam ĝi ne okazis; H) neakceptebla; I) malaltigas la rolon; J) ke vi estas belaj; K) spektantojn; L) nur unu sekson aŭ gravecon; M) pro vi**

Írja be a megfelelő betűket a megfelelő helyre!

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
~~A)~~										

E)

Az alábbi szöveget egészítse ki a megadott részekkel. A mondatok legyenek értelmesek! A 0 megoldás szolgál mintául. Két betű fölösleges.

Ekde 1999 en multaj landoj oni studas laŭ .... ~~(0)~~ de Bologna. Ĝi havas du gradojn. Dum la unua periodo – dum tri studjaroj – la studentoj akiras bazajn .... (1). Post la diplomiĝo ili devas elekti. Ĉu komenci la laboron en diversaj institucioj, entreprenoj aŭ .... (2) en specialaj fakoj? .... (3) ili ricevas la titolon „majstro". Tio egalas .... (4) en la nuntempa sistemo. .... (5) signifas akiron de la doktora grado (titolo).

Dum la studado la studentoj .... (6) hungarajn kaj eksterlandajn universitatojn, ĉar tiu sistemo .... (7) en 30 landoj. Kompreneble .... (8) la studentoj povas labori en ... (9). Tio dependas de la fremda lingvoscio de la studentoj, de iliaj vivmaniero, ... (10) kaj aliaj favoraj eblecoj.

A) ~~*la instrua sistemo*~~*;* **B) post du jaroj; C) al la universitata diplomo; D) povas interŝanĝi; E) funkcias; F) monafera stato; G) la tria ŝtupo; H) post la diplomiĝo; I) tajpas; J) fakkonojn; K) finstudi la duan periodon; L) poste; M) iu ajn lando**

Írja be a megfelelő betűket a megfelelő helyre!

~~0~~ ~~A)~~	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

F)

Elektu la ĝustan vorton aŭ esprimon al ĉiu loko; skribu la literon/signon de la mankanta vorto/esprimo sur la lineo! (0) estas ekzemplo por vi. Du literoj estas superfluaj.

Dum la unua Universala Kongreso esperantistoj komencis vojaĝi per Esperanto por viziti unu ~~_____ (0)~~ kaj montri al surprizita mondo, ke la lingvo bone funkcias.

En 1903 grupo en Le Havre invitis esperantistojn al internacia kunveno kaj ___ (1) jaron oni kunvenis en Calais kaj Dover ĉe francaj kaj anglaj esperantistoj. Tie la franca advokato Michaux prenis sur _____ (2) por la venonta jaro 1905 aranĝi la unuan mondan kongreson en Bulonjo sur Maro. Unue Zamenhof ne volis veturi al Bulonjo, ĉar la vojaĝo estis longa, _____ (3) kaj ege multekosta kaj li ne estis persono, kiu ŝatis ekstari antaŭ granda publiko por paroladi. Tamen li ne volis _____ (4) la esperantistaron kaj li decidis vojaĝi.

La viziton al Parizo li trovis ĥaosa, sed deviga. Li estis ___ (5) de la urbestro, ricevis ordenon de la ministro pri publika instruado kaj en la Ejfela Turo li tagmanĝis kaj diskutis kun diversaj scienculoj de la lando. Pli hejmece li sentis sin en Bulonjo _____ (6) .

En sia festparolado, antaŭ 700 kongresanoj _____ (7) 30 landoj, li diris ke ĉi tie ne parolas francoj al angloj, poloj al rusoj, sed homoj al homoj en neŭtrala kaj komuna lingvo, per kiu ĉiuj estas egalaj gefratoj. _____ (8) rezignis ĉiujn rajtojn pri la lingvo kaj al ĵurnalistoj li ne parolis pri si mem, sed nur pri Esperanto.

Dum la kongresa laboro oni i.a. elektis la Lingvan Komitaton, kiu pli poste _____(9) la nuna Akademio de Esperanto. Oni ankaŭ decidis, ke la Esperanta flago estu verdkolora kun ____ (10) stelo sur blanka angulo.

(Forsman: L. Zamenhof)

****

Írja be a megfelelő betűket a megfelelő helyre!

~~*A) la alian;*~~ **B) kun novaj kaj malnovaj samideanoj; C) la sekvan; D) seniluziigi; E) min; F) sin; G) akceptita; H) laciga; I) el; J) li mem; K) fariĝis L) verda; M) akceptanta**

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
~~A)~~										

G)

Az alábbi szöveget egészítse ki a megadott részekkel. A mondatok legyenek értelmesek! A 0 megoldás szolgál mintául. Két betű fölösleges.

Oni diras, **.... 1** ĉiam kantas. Italio estas fama internacie pri sia muziko kaj kantado: kantoj kiel *O sole mio* kaj operaj arioj estas la plej famaj melodioj de**... 2**. Sed tio ne signifas, ke ĉiuj italoj kantas. Tamen ĉi tiu kliŝaĵo *(közhely)* metis tiom profundajn radikojn, ke estiĝis nerealaj kaj **.... 3** situacioj. En Venecio, celo de amasa turismado, oni proponas al eksterlandanoj ekskursojn per „gondolo" kun akompano de popolaj kantoj **....4** urbo Napolo, kiuj tute ne koncernas Venecion. La bildo de italoj kiel gajaj mallaboremuloj, ĉiam pretaj improvizi kantadon, estas nur stereotipo *(közhely, sztereotípia)* kaj la realo estas tute **.... 5**.
Same konata stereotipo estas, ke italoj manĝas nur makaroniojn. *Pasta* (pastaĵo) estas vera itala tradicio. Ĉefe la spagetoj, kun multegaj, plej diversaj saŭcoj, estas specialaĵo, kiun en aliaj landoj **.... 6** . Kliŝa diro asertas, ke oni kapablas kuiri la pastaĵon perfekte nur en Italio. Oni devas senakvigi la pastaĵon, kiam ĝi estas ankoraŭ iom malmola: ĝi ne devas esti tro kuirita. **.... 7** , ekzemple, ok minutoj da kuirado sufiĉas: unu plia minuto **.... 8**˙, kaj igus ilin nemanĝeblaj por italo. Multaj pensas, ke italoj ĉiam trinkas kafon. Fakte la kafo *espresso* (koncentrita) estas parto **.... 9**. Same *cappuccino* (laktokafo), ~~**.... 0**~~ , tamen, devas respekti specifan horaron: por italo estas strangaĵo trinki ĝin post la 11-a horo, kaj **....10** fini vespermanĝon per *cappuccino*.
****

A) ke italoj; B) preskaŭ groteskaj; C) de la suditala; D) por la spagetoj; E) damaĝus ilin; F) oni ne bone pretigas; G) alispeca; H) de ĉiutaga vivo de italoj; I) la mondo; J) estas vera hororaĵo; ~~K) kies trinkado~~; L) tute ne; M) tiu distrikto

Írja be a megfelelő betűket a megfelelő helyre!

~~0~~	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
~~K)~~										

C1

FELSŐFOK

FELSŐFOK (C1)	PONTOK
Szótár használható. Idő: 240 perc	
a) Magyar szöveg tömörítése eszperantóul (2000-2200 leütés)	15
b) Fordítás eszperantóról magyarra (1500-2000 leütés)	15
KÖZVETÍTŐI KÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 12 pont	
c) Levélírás (22-25 sor)	20
d) Vélemény írása (10-15 sor)	10
ÍRÁSKÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 12 pont	
e) Szövegértés magyar kérdésekkel, válaszokkal (4000-4200 leütés)	20
f) Szövegértés kiegészítéssel (1700-1800 leütés)	10
OLVASÁSI KÉSZSÉG MINIMUMA (40 %) 12 pont	
Összesen:	**90**

Megfelelt 60 százalékos teljesítmény esetén: 54 pont

****

KOMPLETT FELADATSOR

****

I. Olvasáskészség

Olvasáskészség 1 Maximális pontszám: 20

Hopiaj indianoj kaj maizo

Por Hopioj*, indiana gento loĝanta de pli ol 1000 jaroj en la nordo de sud-usona ŝtato Arizono, maizo estas ne nur baza ĉiutaga manĝaĵo, sed ankaŭ trezora donaco, heredigita al ili de Patrin-Tero kaj pro tio simbolo de la vivo mem.

Kiam aperas la lasta maizrikolto de la somero la hopiaj familioj bakas multe da sukermaizospikoj kaj ilin ankoraŭ surspike sekigas, por uzi ilin dum la longaj venontaj monatoj. Sciencaj eksperimentoj komprenigas ke, pli bone kaj pli efike ol alimaniere sekigita maizo, la hopia bakita maizo konservas valorajn mineralojn kaj vitaminojn. La hopia maizo konserviĝas prefere surspike dumvintre pro la kialo, ke malamikaj insektoj pli facile invadas provizojn de elspikigitaj maizograjnoj ol tiujn restintajn surspike.

Dum la viroj laboras en la kampoj aŭ sekigas la kolektitan maizon sur la domtegmentoj (necesas ofte turni la maizon por ke ĝi bone kaj egale sekiĝu), la virinoj plenumas aliajn primaizajn taskojn. Ili devas eligi la malnovan ankoraŭ neuzitan maizon el ĉiuj konservujoj por purigi tiujn lastajn kaj ilin ŝmiri per gipso antaŭ ol tien enigi la novan maizrikolton. Post plenigo de la konservujoj per la nova rikolto la virinoj aldonas supre la restaĵojn de la malnova rikolto celante eluzi ilin antaŭ ol komenci uzi la novan provizon.

Pro tio ke, en la tradicia kuirreceptaro multegas maizmanĝaĵoj, la hopiinoj devas disponi pri konstanta kaj abunda provizo de maizfaruno. Kutime ili mem ĉiutage dum longaj horoj permane mueladas maizgrajnojn, uzante paron da muelŝtonoj tiom valoraj kaj tiom alttaksataj, ke oni heredigas ilin de generacio al generacio. La unua ŝtono ('manŝtono') estas cilindroforma kaj pugnodimensia. Oni tenas ĝin en la mano kaj frotadas sub ĝia malsupra ekstremaĵo la muelotan maizon. La dua ŝtono ('kontraŭŝtono') estas longa, plata, tabulsimila ŝtono havanta meze de ĝia supraĵo malprofundan kavon, en kiun oni metas la maizon kaj kontraŭ kiu oni frotigas la manŝtonon, tiel pulvorigante la intere kuŝantajn grajnojn. La kontraŭŝtono staras ĝenerale surgrunde kaj la muelantino kaŭras surgenue antaŭ ĝi por efektivigi la malfacilan mueladon.

Kutime en hopiaj domoj tri diversaj kontraŭŝtonoj apude viciĝas: unua ŝtono por fajna faruno, dua por mezfajna faruno, kaj tria por preskaŭ kruda faruno. Avinoj komencas instrui al siaj nepinoj ekde la plej juna aĝo la scipovon farunigi maizon, por ke ili bone kaj taŭge kaj senhelpe mueladu okaze de iliaj seksmaturecaj ceremonioj kaj, por ke ili poste fariĝu bonegaj edzinoj kaj patrinoj.

Ne malofte maizmuelado fariĝas socia evento okaze de kiu pluraj knabinoj kunvenas por mueladi samtempe kaj samritme dum avo aŭ onklo kantas ritmajn folklorajn kanto-rakontojn. Kelkfoje apud la knabina laborejo troviĝas eta fenestro tra kiu kuraĝa amunto kapablas amindumi ŝatatan muelantinon dum ŝi laboras. Se plaĉas al ŝi la ampretendanto, ŝi konsentas iom babiladi kun li, sed se li malplaĉas, ŝi vidigas sian malaprobon ĵetante maizfarunon kontraŭ lin.

Ofte oni konstruas super la muelad-areo bretojn, sur kiuj oni konservas en korboj aŭ potoj la jam muelitan maizon. Kiam hopiaj familioj serĉas edzinkandidaton por ŝatata filo, ili ne forgesas juĝi la estontan laborvaloron de la knabino laŭ la kvanto de la surbrete konservita maizfaruno, pri kiu ŝi persone kaj propramane respondecas.

Hodiaŭ la situacio multe ŝanĝiĝas pro la komercaj kuiriloj kaj kuirprovizoj, kiuj tiom facile aĉeteblas kaj uzeblas. Flavan jam muelitan maizfarunon ekzemple Hopioj povas aĉeti ĉe sur- kaj eksterrezervejaj mangaĵvendejoj. Aliajn maizojn oni povas facile mueladi hejme per elektraj mueliloj kaj manĝaĵmiksiloj. Tamen la Hopiinoj ankoraŭ preferas manmueladi, per manŝtono kaj kontraŭŝtono, siajn proprajn blankan kaj bluan maizojn. Plurjarcentaj duonreligiaj kuirtradicioj ne facile anstataŭiĝas sur la tablomontoj de norda Arizono, kie de generacioj staras la ŝton-kaj-adobaj tavolvilaĝoj de la hopia gento.

Hopioj- hopik, Dél-Amerikában élő indián népcsoport*

1. Hogyan konzerválják a hopik a kukoricát?	**3 pont**
2. Mi az előnye ennek a tárolási módnak?	**2 pont**
3. Hová kerül aratás után a tavalyi kukorica és miért?	**4 pont**
4. Mit tudunk meg a kukorica őrléséhez használt második kőről?	**4 pont**
5. Hogyan történik az udvarlás kukoricaőrlés közben?	**4 pont**
6. Mi változott és mi maradt meg a házi őrlés hagyományából?	**3 pont**

Olvasáskészség 1 Maximális pontszám: 20

MEGOLDÁS

1. Hogyan konzerválják a hopik a kukoricát? **3 pont**

1. megsütik
2. szárítják
3. a kalászt/ a kalászon

2. Mi az előnye ennek a tárolási módnak? **2 pont**

4. megőrzi az ásványi anyagokat, vitaminokat
5. a kártevők kevésbé tudnak hozzáférni

3. Hová kerül aratás után a tavalyi kukorica és miért? **4 pont**

6. kiszedik a tároló edényekből,
7. hogy azokat megtisztítsák
8. az edény tetejére kerül,
9. hogy azt használják fel előbb

4. Mit tudunk meg a kukorica őrléséhez használt második kőről? **4 pont**

10. ellen-kőnek is nevezik
11. hosszú, lapos
12. táblaszerű kő
13. középen sekély/kis mélyedéssel (a kukoricának)

5. Hogyan történik az udvarlás kukoricaőrlés közben? **4 pont**

14. a lányok munkahelyén/ ahol összejönnek őrölni
15. van egy kis ablak, itt udvarolhat a fiú
16. ha a lánynak tetszik, az udvarló beszélget vele
17 ha nem tetszik neki, lisztet szór az udvarlóra

6. Mi változott és mi maradt meg a házi őrlés hagyományából? **3 pont**

18. a sárga kukoricaliszt készen kapható a boltokban
19. elektromos gépekkel is lehet őrölni otthon
20. kézzel őrlik még a fehér és kék kukoricát

Olvasáskészség 2 **Maximális pontszám: 10**

Olvassa el a hiányos szöveget figyelmesen, majd egészítse ki értelemszerűen a szöveg alatt található szavakkal / szóösszetételekkel! A megfelelő szó / szóösszetétel betűjelét írja a lap alján található táblázatba a számok alá! Felhívjuk figyelmét, hogy 2 betű fölösleges.

En la sidejo de la Eŭropa Komisiono oni solenis la lingvotagon ~~___0___~~ pri „la neceso lerni kaj praktiki fremdajn lingvojn en Eŭropa Unio". Oni prezentis la „plej multlingvajn tradukistojn" de la Komisiono, interalie la grekon *Ioannis Ikonomou*, ___1___.
Ĉeestis la konferencon ankaŭ *Seán Ó Riain*, ___2___ rakonti al la ĵurnalistoj pri la ambicia esperantista projekto Lingvolanĉilo, ___3___ por enkonduki infanojn al studado de fremdaj lingvoj. Jen lia resumo:
„Mi estis inter la kvar tiel-nomataj „poliglotoj", kiuj estis invititaj de la Komisiono prezentiĝi, ___4___ kaj povas traduki el aliaj ses. Pro tio, mi havis la okazon plurfoje mencii Esperanton. Ekzemple, la Ĝenerala Direktoro de la traduk-sekcio de EU, sinjoro *Lönnroth*, demandis al ni ___5___. Ni parolis pri la pola kaj pri Esperanto."
Anticipante la lingvotagon, la Eŭropa Komisiono eldonis 15-paĝan dokumenton pri multlingveco kiel „rimedo por Eŭropo kaj komuna sindevigo". Jam en la lingvotago, la 26-an de septembro, la respondeca komisionano *Leonard Orban* partoprenis forumon ___6___ en Francio. Dum la forumo oni diskutis pri la agado de la EU-ŝtatoj ___7___. Centra temo de la forumo estis la „pozitiva influo de multlingveco al evoluo, kresko kaj sento de komuneco".
La oficiala celo de la Eŭropa Tago de Lingvoj estas atentigi la ĝeneralan publikon ___8___, konsciigi ĝin pri la ekzisto kaj valoro de ĉiuj lingvoj parolataj en Eŭropo kaj aldone ___9___. Tamen mankas daŭre en la oficialaj strukturoj de la Eŭropa Unio komuna opinio pri tio, ___10___.

A) ĉar mi parolas sufiĉe flue ok lingvojn
B) kiu celas uzi Esperanton
C) kiu estis la plej malfacila kaj la plej facila lingvo, kiujn ni lernis
D) kiu kaptis la okazon
E) kiu parolas 32 lingvojn
F) kiujn lingvojn lernu eŭropanoj
G) kiu taŭgas por internacia komunikado
~~*H)* per gazetara konferenco~~
I) popularigi la tutvivan lingvolernadon
J) pri la graveco de lingvolernado
K) pri multlingveco en la universitato *Sorbonne*
L) por plibonigi la lingvoscion de la civitanoj
M) pro instruado de fremdaj lingvoj

~~*0*~~	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
~~*H*~~										

MEGOLDÁS

0	1	3	4	5	6	7	8	9	10
H	**E**	**B**	**A**	**C**	**K**	**L**	**J**	**I**	**F**

II. Íráskészség

Íráskészség 1 Maximális pontszám: 20

Írja le gondolatait idegen nyelven az <u>egyik témáról</u> úgy, hogy <u>minden irányítási szempontra</u> térjen ki! (Az irányítási szempontok sorrendjét nem kell betartania.) Fontos, hogy összefüggő szöveget hozzon létre. Tartsa be <u>a levél formai előírásait</u> (dátum, megszólítás, üdvözlő formula, aláírás)!
Terjedelem: 20-22 sor

Kérjük, hogy a feladat megoldása során – a titkos adatkezelés érdekében – ne használja saját adatait!

I.

Egyik barátja/barátnője nemrég plasztikai műtéten esett át: megoperáltatta az orrát, mert túl nagy-nak találta. Azóta sokkal jobban érzi magát a bőrében, valósággal kivirult. Ön nem érti igazán a döntését, úgy véli, hogy egyáltalán nem lett volna szükség erre a beavatkozásra. Most levélben szá-mol be a történtekről külföldi ismerősének.

Jelzi, hogy mi késztette Önt a levélírásra, és elmeséli az esetet.
Felidézi, hogy mivel indokolta az illető a döntését.
Elmeséli, hogyan fogadta a környezete, amikor megjelent az új arcával.
Leírja, mit szólna az Ön családja, baráti köre, ha megváltoztatná a külsejét.
Kifejti véleményét a manapság tapasztalható "szépségkultuszról".

II.

A TV5 műsorán látott egy riportot, amely a fiatalok körében tapasztalható erőszakról szólt. A jelen-ség napjainkban egyre aggasztóbb méreteket ölt, különösen a nagyvárosok külterületein. A riport végén a műsorvezető megadta az adás címét, arra kérve a tévénézőket, hogy írják meg a témával kapcsolatos véleményüket. Ön most levelet ír a műsor szerkesztőségének.
-- Utal az Ön által látott adásra, annak tartalmára.
-- Leírja, hogy Ön szerint mivel magyarázható az erőszak terjedése, milyen megnyilvánulásai vannak, kik az elkövetők, kik az áldozatok.
-- Elmesél egy olyan esetet, amikor közvetlenül szembesült az erőszakkal.
-- Megírja, hogy véleménye szerint hogyan lehetne megoldani ezt a problémát.
-- Javasol a szerkesztőségnek egy másik égető témát, amellyel érdemes lenne foglalkoznia.

Íráskészség 1 Maximális pontszám: 20

MEGOLDÁS

I.

Kara Suzana!

Mi havas tre interesan novaĵon por vi. Imagu, nia komuna amikino Tamara farigis beligan operacion! Vi ne povos rekoni ŝin. Nun ŝi havas pli malgrandan nazon kaj pli grandan buŝon. Vi certe memoras pri tio, ke ŝi longe vivis sola, kaj ŝi jam tre deziris ekhavi fianĉon aŭ almenaŭ amikon. Ŝi pensis, ke ŝi ne sukcesas trovi vivkunulon pro sia aspekto.

En la universitato ni ege ŝokiĝis pro ŝia nova aspekto. Mi ne pensas, ke nun ŝi estas pli bela, mi dirus, ke ŝi estas alia.

Imagu kion dirus mia familio kaj miaj geamikoj, se mi agus simile. Mia patro certe kolerus, kaj mia edzo eble eĉ forlasus min. Ne parolante pri la kosto de tiuspecaj operacioj.

Laŭ mia opinio la hodiaŭ spertebla "beleco-kulto" estas falsa afero. Ni, povraj virinoj devas ĉiam pensi pri nia pezo kaj frizaĵo. Samtempe la enviataj belulinoj suferas pro sia dieto kaj ekstrema maldikeco. Mi scias, ke mi neniam aperos sur titolpaĝo de modgazeto, sed almenaŭ mi povas manĝi kiam ajn pecon da ĉokolado. Tamen mi ofte havas konsciencriproĉon pro tio. Laŭ mi estus pli bone se la manekenoj estus normalpezaj, normalaspektaj virinoj. Tiam mi ne devus senti min dika.

Kion vi pensas pri tiu temo? Mi esperas, ke vi estas kontenta pri via aspekto.

Budapeŝto, la 16-an de marto 2017

Atendante novaĵojn pri vi, salutas vin: Monika

II.

Estimata Sinjoro!

Mi skribas al vi pro la programo prezentita la 2an de januaro en la kanalo TV5. Temis pri la perforto, kiu pli kaj pli disvastiĝas inter gejunuloj.

Laŭ mi la fenomenon kaŭzas la perfortoplenaj televidprogramoj kaj videoludoj. La hodiaŭaj gejunuloj verŝajne simple enuas kaj pro la manko de sekvinda modelo ili agas kiel la herooj en la falsa mondo de la filmoj. Mi aŭdis, ke la perforto disvastiĝas jam ankaŭ en la lernejoj. La pli grandaj geknaboj forprenas de la malfortaj ne nur iliajn manĝaĵojn, sed ankaŭ la poŝtelefonojn aŭ pli valorajn vestaĵojn.

Mia filo estis atakita jam en la infanvartejo. Verŝajne pro iu ludilo. Imagu, knabineto mordis lin. Li ekhavis sangantan vundon.

Mi eĉ imagi ne povas kiel eblas eviti tiajn konfliktojn. Certe mi ne donos al mia filo enviindajn kaj valorajn objektojn. Mi ŝatus, se mia filo ellernus ian defendosporton, ke li estu la pli forta en kazo de atako. Por pli bone kompreni la vidpunkton de la agresantoj necesus konsulti psikologojn kaj ellabori edukprogramon por la lernejoj. Necesas interesaj agadeblecoj por la gejunuloj por ke ili estu malpli impresataj kaj dependaj de la televido.

Alia grava problemo estas la surstrata sekureco. Ĉu oni povas lasi siajn infanojn trafiki solaj en la grandurboj?

Mi dankas vian atenton.

Sincere salutas vin:

Maria

Budapeŝto, la 16-an de marto 2017

Íráskészség 2 Maximális pontszám: 10

Olvassa el az alábbi állítást, majd fejtse ki a véleményét az állításról eszperantó nyelven 12-15 sor terjedelemben.

Nuntempe ekzistas ĉirkaŭ 3000 lingvoj. De jaro al jaro mortas etnaj lingvoj. Tio estas grava perdo por la homaro. Kio estas ties kaŭzo? Kiel eblas tion preventi?

MEGOLDÁS

Minoritataj lingvoj estas en danĝero, se ili ne estas oficialaj lingvoj de la ŝtato. Se oni rajtas uzi nur la „grandajn" lingvojn en oficejoj kaj lernejoj. Se la ŝtato malpermesas uzadon de etnaj lingvoj en publikaj lokoj. Se la parolantoj de la etna lingvo fine kredas, ke ilia lingvo estas malvalora. Se la gepatroj ne plu instruas sian lingvon al la sekva generacio, ĉar ili deziras integriĝi kaj ne diferenci. Se la gepatroj kredas, ke la infano estos pli sukcesa en la vivo, lerninte nur la lingvon de la ŝtato. Povas okazi, ke la minoritatajn lingvojn oni uzas hejme, sed la gejunuloj ofte translokiĝas por trovi pli bonan laboron kaj ne plu havas kontaktojn kun la komunumo, kiu parolas la endanĝeriĝantan lingvon.
Gravas, ke ŝtatoj, kie vivas minoritatoj anstataŭ perforta integrado, konsciu pri valoro de diversaj kulturoj, valoro de plurlingveco. Parolantoj de etnaj lingvoj ne hontu pri sia lingvo, sed provu transdoni kaj evoluigi ĝin. Se iun lingvon parolas nur maljunuloj oni devas klopodi transdoni ĝin al la sekvaj generacioj. Oni devus trovi personojn, kiuj notas kulturajn valoraĵojn transportatajn de la lingvo: fabelojn, popolkantojn, poemojn.

III. Közvetítési készség

Közvetítés 1 Maximális pontszám: 15

Foglalja össze az alábbi szöveget idegen nyelven – a megadott szempontok alapján – 8-10 sorban úgy, hogy összefüggő szöveget hozzon létre!

London reneszánsza

Addig-addig ismételgették tekintélyes külföldi újságok, hogy "London a világ legklasszabb városa", mígnem a metropolis lakói is lassan kezdik elhinni, hogy mindez igaz. És persze izgalomba jött a turizmus fellendítéséért felelős londoni idegenforgalmi tanács is, amely igyekszik minél jobban meglovagolni a nemzetközi hírverés keltette érdeklődést.
Becslések szerint 1997 és az ezredforduló között 4 milliárd fontot invesztálnak Londonban csak a tágan értelmezett szórakoztatásba. A harmadik évében járó nemzeti lottó bevételeiből 28 %-ot fordítanak nemes, kulturális célokra, ami soha nem álmodott lehetőségeket villantott fel a

műemlékvédelem, az építészet, a sport területén.
London az utóbbi években a világ egyik gasztronómiai központjává küzdötte fel magát. A jó étvágyú londoniak, akik a kulináris gyönyörök oltárán évi 17 milliárd fontot áldoznak, a bőség zavarával küszködnek. A gourmand-ok bibliája, a francia Michelin Kalauz lassan több londoni, mint párizsi étteremnek szavaz bizalmat, s Londonban ma már száz ország konyhaművészete képviselteti magát. Az éjszakai élet fellendüléséhez nagyban hozzájárult, hogy míg korábban a szigorú hatósági engedélyek miatt hétköznap este 11, vasárnap pedig már 10 óra után még egy pohár sörhöz is nehezen jutott hozzá a szomjas turista, mára jórészt feloldották ezeket a szigorításokat.
A város reneszánsza persze nemcsak kereskedelmi jellegű. London közismerten gazdag kulturális ajánlatában egy-egy este tucatnál is több komolyzenei koncert, két opera, csak a West Enden több mint negyven színházi előadás szerepel.
Nem volnának azonban önmagukhoz hűek a britek, ha nem rombolnák le számos újságcikkben a külföldi sajtó keltette illúziókat. Az Evening Standard például azzal riogat, hogy hasonlóan a hatvanas évekhez, a divatosságot ezúttal is "szörnyű másnaposság" követi majd. A cikk kíméletlenül sorolja a kellemetlenségeket, a forgalmi káoszt, a metróhálózat megbízhatatlanságát, a múzeumok zsúfoltságát, amelyek megoldása sokkal fontosabb lenne, mint a turizmusba való befektetések.

1. Hogyan vélekednek Londonról a külföldi újságok?
2. Kik és mennyit áldoztak a turizmus és kultúra fejlesztésére?
3. Milyen változások történtek a gasztronómia területén?
4. Milyen kulturális programokból választhatunk?
5. Milyen kellemetlenségeket említ a helyi sajtó?

Közvetítés 1 Maximális pontszám: 15

MEGOLDÁS

Gravaj eksterlandaj gazetoj opinias, ke Londono estas „la plej bonetosa urbo de la mondo”. La londona fremdultrafika komisiono investis ĉirkaŭ 4 miliardojn da fundoj en amuzindustrion, la nacia loterio ofertis 28 procentojn de sia gajno por kulturaj celoj.
Londono fariĝis gastronomia centro, la gvidlibro Michelin proponas pli da londonaj restoracioj ol parizajn. La kuirarto de 100 landoj reprezentas sin en la urbo. La severaj leĝoj pri nokta alkoholkonsumo estas nuligitaj.
Londono estas riĉa je kulturaj programoj: ĉiu vespere ni povas elekti el pluraj koncertoj, operoj, teatraj spektakloj.
Tamen la lokaj gazetoj atentigas pri kelkaj malagrablaĵoj: trafika kaoso, nefidebleco de la metrosistemo, la troa amaso en muzeoj, kies solvo estus pli grava ol investi en turismon.

Közvetítés 2 Maximális pontszám: 15

Fordítsa le az alábbi szöveget magyarra!

Kiam mi fariĝis esperantisto, mi estis junulo kun multe da amikoj en mia familia, profesia kaj hobiaj rondoj. Sed la amikecoj estis supraĵaj, ĉar en la fundo de mia koro mi malkonsentis kun la plimulto de ili. En la Esperanto-klubo en Antverpeno, mi trovis maljunulojn, sed ili lasis al mi agadi laŭplaĉe. Mi fondis junularan grupon, kies regulojn mi difinis, kaj mi ekgvidis kurson sen iu ajn kontrolo de pli sperta instruisto. Mi apenaŭ petis helpon aŭ konsilojn, sed mi ankaŭ ne ricevis klarajn instrukciojn.

La pli aĝaj membroj precipe kontentis, ke mi faras ion. Rerigardante al tiu periodo, mi

bedaŭras, ke okazis preskaŭ neniu transdono de la spertoj. Mi elspezis multan energion por refari la erarojn de la antaŭloj.

Kvankam Esperanto estas komunikilo por eviti miskomprenojn kaj devus konduki al pli da feliĉo, mi rimarkis, ke multaj aktivuloj ĉagreniĝas ĝuste pro sia agado. Kun multaj personoj mi interŝanĝis ideojn pri la eblaj kialoj de seniluziiĝo.

Iom post iom fariĝis klare por mi, ke la ĉefaj fontoj de ĉagreno estas la individualismemo, la nerealaj esperoj, kaj la neadaptiteco al la nuntempo. La aktivuloj devas alkutimiĝi al interkonsiliĝado pri ĉiuj siaj iniciatoj, al interŝanĝo de bonaj kaj malbonaj spertoj, kaj al la akcepto de komune ellaboritaj reguloj.

Közvetítés 2 Maximális pontszám: 15

MEGOLDÁS

1. Amikor eszperantista lettem, fiatalember voltam, sok barátom volt családom, szakmám és szabadidős tevékenységeim révén. **3p**

2. De a barátságok felületesek voltak, mert a szívem mélyén nem értettem egyet a többségükkel. **2p**

3. Az antwerpeni Eszperantó Klubban öregeket találtam, de ők hagyták, hogy tetszés szerint ténykedjek. **2p**

4. Ifjúsági csoportot alakítottam, amelynek a szabályait én határoztam meg, és elkezdtem tanítani, gyakorlottabb tanár felügyelete nélkül. **3p**

5. Alig kértem segítséget, vagy tanácsokat, de nem is kaptam világos instrukciókat. **2p**

6. Az idősebb tagok inkább örültek annak, hogy csinálok valamit. **2p**

7. Visszatekintve erre az időszakra, sajnálom, hogy szinte semmilyen tapasztalatátadás nem volt. **2p**

8. Sok energiám arra ment el, hogy megismételjem elődeim hibáit. **1p**

9. Habár az eszperantó olyan kommunikációs eszköz, amely arra szolgál, hogy elkerüljük a félreértéseket, s több emberi boldogsághoz kellene vezetnie, azt vettem észre, hogy sok aktivista éppen a tevékenysége miatt lesz bánatos. **4p**

10. Sokakkal folytattam eszmecserét az illúzióvesztés lehetséges okairól. **2p**

11. Apránként világossá vált számomra, hogy a bánat fő forrása az individualizmusra való hajlam, a valósághoz nem igazodó remények, és az hogy nem alkalmazkodunk a jelen körülményeihez. **4p**

12. Az aktivistáknak hozzá kell szokniuk minden kezdeményezésük megbeszéléséhez, jó és rossz tapasztalataik kicseréléséhez, és a közösen kidolgozott szabályok elfogadásához. **3p**

****

Magyar szöveg tömörítése eszperantó nyelven

SZÖVEGTÖMÖRÍTÉS (1.)

Édes élet

A helyszín Alba, egy kis olasz város, az időpont 1946. A helyi cukrászmester, Pietro Ferrero híján van a csokoládénak, az emberek pedig a pénznek, hogy a drága édességet megvegyék. A szükségből erény lesz, a mester a környék legendásnak mondott mogyoróját pirítja, majd őrli meg és keveri össze kakaóval, kakaóvajjal, növényi olajjal, tejporral, vaníliával és szójalecitinnel. A finom krémet üvegben árulja, amit a háziasszonyok az édesség elfogytával is hasznosíthatnak. A siker leírhatatlan, olyan tömegben vásárolják a mogyorókrémet, hogy a gyártó nem győzi buzdítani a környék gazdálkodóit a mogyorótermesztésre.

Három évvel később a Ferrero még kenhetőbbé, még ízletesebbé teszi a mogyorókrémet. A közönségsiker olyan átütő, hogy az olasz élelmiszerboltok új szolgáltatást vezetnek be: ha a gyerekek betér- nek egy karéj kenyérrel, rákenik a mogyorókrémet. Ferrero utóbb azt állította, azért találta ki a puha, csokis-mogyorós, kenyérre kenhető krémet, hogy a szigorú anyukák ne tudják eltiltani a gyermekeket az édességtől.

Pietro és testvére, akivel a mester együtt édesítette az olaszok életét, az ötvenes években meghaltak, s a vállalkozás az apjához hasonlóan ötletgazdag Michelére maradt. Ő ma, 77 esztendősen, még mindig vaskézzel irányítja az immár 13 ezer embert foglalkoztató, 1,7 milliárd euró forgalmú birodalmat. Maga a Ferrero família az olasz nagyvállalkozó-családok többségével -- a De Benedettikkel, a Barillákkal, a Benettonokkal, az Agnellikkel -- ellentétben szinte láthatatlan: sem a Forbes magazin gazdasági világlistájának 128. helyén szereplő atya, sem fiai, a harmincas éveik közepén járó Pietro és Giovanni nem jelennek meg fogadásokon, nem támogatnak futballcsapatokat és nem adnak interjúkat.

A nyilvánosság előtt 1994-ben tűntek fel először egy nagy árvíz után Albában, amikor története során első ízben átmenetileg be kellett zárni az ottani üzemet. Aztán újra elrejtőztek, állítólag Belgiumban élnek.

Tömörítse a szöveget eszperantóul kb. fele terjedelemben, az alábbi szempontok felhasználásával!

1. Mikor, hol, miért keletkezett a mogyorókrém?
2. Miből készült eredetileg, hogyan fejlesztették tovább?
3. Hogyan magyarázza Ferrero a krém keletkezését, milyen szolgáltatás "igazolja" ezt az indítékot?
4. A vállalkozás jellemzői számokban.
5. A tulajdonosok jellemzése.

Megoldás

Dolĉa vivo

En 1946 en iu malgranda itala urbo, Alba, la loka sukeraĵisto nomata Pietro Ferrero, suferis pro la manko de ĉokolada krudmaterialo. Alia problemo estis, ke liaj klientoj eĉ ne estus povintaj aĉeti multekostajn ĉokoladajn dolĉaĵojn. Tial li decidis anstataŭe utiligi rostitan avelon, famaĵon de la ĉirkaŭaĵo. Li miksis la muelitan avelon kun kakaopulvoro, kakaobutero, vegetaĵa oleo, laktopulvoro, vanilo kaj sojolecitino. En la sekva periodo oni igis la kremon pli ŝmirebla kaj gusto-riĉa. Pietro mem poste emis deklaradi, ke la vera kaŭzo de la estigo de tiu mola kaj bongusta kremo estis malebligi al la severaj patrinoj senigi siajn infanojn je dolĉaĵoj. Por altiri infanan klientaron, en nutraĵvendejoj oni proponis ŝmiri per avelokremo la kunportitajn pantranĉaĵojn. La fondinto mortis en la 50aj jaroj. Nun estras la entreprenon lia 77 jara filo. En la uzinoj estas dungataj 13 mil homoj, kaj la enspezoj atingas 1,7 miliardojn da eŭroj. La nuna familiestro troviĝas en la 128a loko en la ekonomia mondlisto de la magazino Forbes. La anoj de la familio evitas publikajn aperojn, ili vivas verŝajne en Belgio.

--- ---

SZÖVEGTÖMÖRÍTÉS (2.)

Új liturgikus nyelvek

A Második Vatikáni Zsinat után a liturgia nyelvévé váltak a latinon kívül a nemzeti nyelvek. Ott, ahol magyar nyelvű szentmisét nem tud mondani a pap, mert nem beszéli a nép nyelvét, kérhetnek latin vagy eszperantó (újlatin) nyelvű misét is. Az egyház, vagyis a pap köteles ilyen nyelvű misét mondani, ha kérik a hívek, van rá igény. A pap köteles beszerezni az eszperantó nyelvű misekönyvet, amelyet Pünkösd főünnepén, 1995. június 4-én adtak ki.

Ha egy magyar községbe a paphiány következtében szlovák ajkú pap kerül, a hívek megkérhetik, hogy ne szlovákul, hanem latinul vagy eszperantó nyelven mondja nekik a mise szövegét. Az olvasmányok, evangéliumok nyelve is lehet eszperantó, ha a pap nem tud magyarul. Előfordult már néhány városban, hogy a latin misék helyett eszperantó nyelvű miséket tartottak, eszperantó olvasmányokkal, evangéliumokkal a magyarral párhuzamosan. Az utóbbi időben a missziók, misszionáriusok nyelvévé is vált, vagyis egyre több hívő liturgikus közös nyelvévé.

Mivel az angol nyelv kiejtése nem fonetikus, használata nagyon nehéz, a katolikus egyházban nem tették világnyelvvé, helyette a latint és az eszperantót használják. Ez utóbbi különösen előnyös, mert Zamenhof varsói szemorvos által megalkotott nemzetközi nyelv az indoeurópai nyelvcsaládhoz tartozik, szókincse nemzetközi nyelvtana egyszerű, viszonylag könnyen elsajátítható. A nemzetközi találkozókon is egyre jobban előtérbe kerül.

A budapesti és más települések eszperantó nyelvű miséi, vagy Lengyelország nagyvárosaiban tartott nemzetközi istentiszteletek örömmel töltenek el minket. Az eszperantó mint élő nyelv több millió ember közvetítő nyelve az interneten, konferenciákon, kongresszusokon. Hazánkban az ELTE Origó Vizsgaközpontjának adatai szerint az angol és a német után a legnépszerűbb nyelv. A katolikus egyház alkalmazkodik a megváltozott világ elvárásaihoz, s így megőrizheti egységét. Ugyanis olyan liturgikus nyelvre van szüksége, amely nem egy nemzetet és annak nyelvét helyezi előtérbe, hanem összeköti a különböző nyelvű népeket a közös szertartás által.

Hogy az eszperantó mikorra szorítja ki a liturgikus nyelvhasználatból teljesen a latint? Ez a jövő titka, de a folyamat megindult.

A tömörítés feltétlenül tartalmazza az alábbiakat, és adjon választ a következő kérdésekre!

1. Hol is milyen körülmények között használhatják a papok az eszperantót?
2. Mi ennek az előnye?
3. Miért nem a latint vagy más nemzeti nyelvet használnak?
4. Írja le, létezik-e eszperantó nyelvű misekönyv (mikortól, ki szentesítette).
5. Milyen nyelv az eszperantó az angolhoz képest?

6¸. Fogalmazásában térjen ki arra is, hol használják (még) a nemzetközi nyelvet, népszerű-e Magyarországon, kiszoríthatja-e a latin nyelvet a liturgia nyelvhasználatából.

****

SZÖVEGTÖMÖRÍTÉS (3.)
Mire jó az eszperantó?

Közismert tény, hogy az Európai Unióban tolmácsolási és fordítási problémák vannak. Nézetem szerint a megoldást egy mindenki által könnyen megtanulható, közvetítő nyelv jelentené. Ezt a szerepet egyik uniós nemzeti nyelv sem tölthetné be, mert ily módon hallatlan előnyhöz jutna az az ország, kultúra, technika, amelyet e nyelv képvisel. Az eszperantó nemzetközi nyelv lehetne a megnyugtató megoldás. Egyesek szerint az eszperantó nem élő nyelv; ez téves információkon alapszik, éppen ezért nem állja meg a helyét. Az ilyen megállapítás prejudikáció, vagyis „a dolgok ismerete nélküli megítélés".

Az eszperantó az egész világon elterjedt, jelenleg kb. 20-30 millióan értik és beszélik, használják szóban és írásban. Lépést tart a világ rohamos fejlődésével, melyet a világhálón fellelhető számtalan eszperantó nyelvű honlap is bizonyít. Képzőrendszere oly mértékben rugalmassá teszi, hogy segítségével az emberi érzések legfinomabb árnyalatait, a folyamatosan keletkező új fogalmakat is meg lehet nevezni. A világirodalom remekműveit lefordították eszperantóra. Számos író, költő csak eszperantó nyelven alkot, mert közelebb érzi magát ennek a nyelvnek a lelki világához, mint anyanyelvét, vagy más idegen nyelvet.

Nekünk, magyaroknak (akik finnugor módra gondolkodunk, és szerkesztjük mondatainkat) az eszperantó megtanulása azért is igen hasznos lenne, mert első idegen nyelvként elsajátítanánk az indoeurópai nyelvek, szerkezetét, szókincsét és kifejezésmódját.

Az eszperantó mellett még egy fontos érv, hogy nem fenyegeti egyik nemzeti nyelv létét sem. Jelenlegi beszélői csak azt szeretnék, ha minden ember második nyelve lenne. S így a magyar gyermekek a Nemzeti dalt magyarul, az olaszok az Isteni színjátékot olaszul, a csehek a Švejket csehül, a finnek a Kalevalát finnül ismerhetnék meg. Más országokban viszont lehetséges, hogy még angolul sem ismerik meg a magyar irodalmat. Kínaira a Jánost vitézt eszperantóból fordították le. Sok kínai vers „szólalt meg" eszperantó közvetítéssel magyarul.

---

1 Mi bizonyítja, hogy az eszperantó élő nyelv?
2 Mi az eszperantó előnye?
3 Kiszorítja-e az eszperantó a többi nyelvet?
4 Ha az EU elfogadná közvetítő nyelvként az eszperantót, a magyar irodalmat is ezen a nyelven kellene tanulnunk?
5 Miért fontos az eszperantó a magyaroknak?
6 Hogyan fejlődik az eszperantó?

****

SZÖVEGTÖMÖRÍTÉS (4.)

Ki miért tanul eszperantóul?

Sajnos eszperantó nyelvből legtöbben csak azért tesznek államilag elismert nyelvvizsgát, mert diplomájuk megszerzéséhez elfogadják, illetve a középiskolások a felvételi pontszámaikat így növelhetik. Érdemes lenne egy olyan felmérést elvégezni, hogy ezt követően kik használják a nemzetközi kommunikációban a nemzetközi nyelvet.

Ezen a nyelvvel kapcsolatokat építhet ki a világ bármely országában, és mindenütt segítőkész barátokra fog találni. Levelezhet, csomagokat, könyveket, információkat küldhet és kaphat. Megismerkedhet más népek hagyományaival, életével, viselkedésével, kultúrájával.

Találkozókra, kongresszusokra, rendezvényekre utazhat, ahol mindig remek program és érdekes társaság várja.

A Pasporta Servo című kiadványban több ezer eszperantista címét találja meg, akiknél ingyen kaphat szállást, és minden útikönyvnél pontosabb információval szolgálnak a helyi szokásokról és a környékről.

Egyre több szakma fogadja el a nemzetközi információcserében az eszperantó nyelvet. Például a Nemzetközi Kibernetikai Szövetség 1980-ban az eszperantót is felvette az angol és a francia mellé munka- és publikációs nyelvnek. A kiadványaik mintegy húsz százaléka eszperantóul jelenik meg. Rendszeresen rendeznek nemzetközi egészségügyi kongresszusokat, ahol nincs egyetlen tolmács sem.

Az eszperantó gyakorlati alkalmazásának talán az a legfontosabb akadálya, hogy a rendkívül jól kiépített civil mozgalmi hálózat nem rendelkezik elegendő anyagi háttérrel (tőkével), nem- zetközi befolyással. Bármennyire logikus és helyes lenne, ha valódi nemzetközi nyelvvé válna, nincs mögötte olyan nagyhatalom, amely tekintélyével kiállna mellette.

Az eszperantó könnyűsége, logikája, egyszerűsége, humanizmusa nem elégséges azokkal szemben, akik el- fogultak, és saját anyanyelvüket helyezik előtérbe, illetve már eleve redesztinálják, hogy régóta van világnyelv: az angol. Ehhez társul még a német, francia, spanyol stb. Különben is az Európai Unióban minden ország anyanyelve hivatalos, nincsenek nyelvi korlátok. Arról azonban senki sem szól, hogy egy spanyol, olasz vagy francia földműves ugyanúgy nem beszél angolul, mint egy magyar. Az „egyszerű” emberek csak egyszerű idegen nyelven érthetik meg egymást.

---

1. Miért tesznek legtöbben eszperantóból nyelvvizsgát?
2. Mire használható az eszperantó a nemzetközi kommunikácóban?
3. Hivatalosan néhány helyen elismerik-e már az eszperantót? Tárgyalási nyelv-e?
4. Mire szolgál a Pasporta Servo?
5. Tud-e kommunikálni egymással egy spanyol és egy magyar földműves?
6. Az Európai Unió hivatalos ülésein folytatott kommunikáció és a valóságos élet pár-beszédei között mi a különbség?

****

SZÖVEGTÖMÖRÍTÉS (5.)

Lesz-e semleges közös nyelvünk?

Az emberiség régi vágya, hogy közös nyelven beszéljen. Mégsem alakult ki a világ országait összekötő, mindenhol elfogadott és hivatalos nemzetközi kommunikációs eszköz. Pontosab-ban: a világnyelvek már régóta betöltik a közös nyelv szerepét, de különösen a kisebb or-szágok érthetően kifogásolják ezt. Ugyanis amíg nekünk idegen nyelveket kell tanulnunk, addig az angolok, amerikaiak, ausztrálok, németek, franciák, spanyolok anyanyelvüket használhatják. Nem kell bemagolniuk ezerszámra szavakat, nyelvtani nemeket, szabályokat, kivételeket, és nem kell megállapítaniuk, hogy a befektetett évek energiáját nem koronázta elegendő siker.

Hol van itt az igazság? Nincs igazság! Látjuk, tudjuk, érezzük. Amíg az angol anyanyelvű országok diákjai, vezetői, tudósai idegen nyelvek tanulása helyett az emberiség számára maradandót alkothatnak, addig a kisebb nemzetek polgárai éveket töltenek nyelvük bemagolásával, és nem tudnak hasznosabb dolgokkal foglalkozni.

A nemzetközi kommunikációban birodalmi, vagyis az egykori gyarmatosító államok hivatalos nyelvét használják. Azoknak az országoknak, ahol ezeket a nyelveket a lakosság anyanyelvként beszéli, nem érdeke, hogy egyetlen közös nyelv szülessen. Ha mégis, akkor legyen angol, francia, német, spanyol, olasz – mondják –, attól függően, hogy ki milyen nemzetiségű. Az Európai Unió intézményeiben a tárgyalások leggyakrabban angolul, németül és franciául folynak. A tolmácsoktól elsősorban ennek a három nyelvnek az ismeretét követelik meg. A dokumentumokat leginkább angol nyelven fogalmazzák meg, a többi nyelvre való fordítás az angol eredeti alapján történik. Ez azt jelenti, hogy az Európai Unió népességének kb. tíz százalékát kitevő angolok első kézből, a többiek másodkézből jutnak hozzá az uniós információkhoz.

A fordítóknak a bővítés óta a dokumentumokat tizenegy helyett húsz hivatalos nyelvre kell átültetniük. Tavaly a bizottság fordítószolgálatának közel másfélmillió oldalt kellett lefordítania. A lemaradás jelenleg 70 ezer oldal körül mozog. Éppen ezért minden új uniós nyelvhez 150 fordítót rendelt a brüsszeli bürokrácia. Ennek ellenére a tíz csatlakozott országban még nem olvasható anyanyelven az unió teljes joganyaga.

A kibővített Unió 20-22 nyelvéből összesen 190 kombinációt lehet alkotni, és szinte lehetetlen olyan embereket találni, akik egyszerre tudnak például görögül, észtül, szlovénül és litvánul. A probléma megoldása érdekében a szövegeket először közvetítő nyelvre fordítják le, majd ezt használják fel az összes többi fordításhoz. A bizottság most úgy döntött, hogy a jövőben szigorúan csökkenti a közlemények terjedelmét, melyek nem lehetnek hosszabbak 15 oldalnál. A jelenlegi átlag 32 oldal, noha az illetékes brüsszeli biztos már 2001-ben arra kérte kollégáit: fogják rövidebbre mondandójukat, és egy közlemény ne legyen hosszabb 24 oldalnál. A gyakran más nyelvekre lefordíthatatlan szakzsargonban fogalmazó bürokrácia azonban képtelen volt betartani a terjedelmi korlátokat. Ez a tendencia folytatódott, ezért napjainkig megduplázódott a fordítók és tolmácsok száma.

Mindez rengeteg pénzt, időt és energiát emészt fel. Az EU fórumain azonban bárki felszólalhat saját anyanyelvén. Ezt nevezik demokratikus jognak. Bármely idegen szavak szótárában a demokrácia szó magyarázataként ilyesmit találunk: jogegyenlőség; a többség uralmának, az állampolgárok szabadságának és egyenjogúságának elismerése. Úgy vélem, át kellene írni a demokrácia fogalmát, mert a nyelvekre vonatkoztatva ez az Unióban nem érvényes. Például egy magyar turistának Spanyolországban némasággal vagy értetlenséggel honorálják azt a demokratikus jogát (egyenjogúságát!), hogy magyarul akar szót érteni. Mellesleg németül vagy franciául sem sikerül(het) neki. És mit jelent az EU-ban a többség uralma? Ki a többség? Szabad vagy-e, ha némaságra vagy kárhoztatva?

Különböző felmérések szerint a magyar lakosságnak csupán 10-15 százaléka beszél valamilyen idegen nyelvet, így az uniós országhoz képest a legutolsó helyet foglaljuk el. Amennyiben az Unió hivatalos nyelvét valóban a többség határozhatná meg, akkor a német lenne a vezető nyelv, 85 millióan beszélik, míg az angolt és a franciát 60-60 millió lakos.

---

1. Milyen előnyhöz jutnak a „nagy nyelveket” anyanyelvként használók?
2. Miért igazságtalan ez?
3. Mennyire demokratikus az EU-ban a nyelvek használata?
4. Gazdaságilag mennyire hátrányos a soknyelvűség?
5. A többség vagy a kisebbség uralma hogyan érvényesül az EU-s országokban a kommunikáció szintjén?

Fordítás eszperantóról magyarra

Szöveg (1.)

Kiel rekrei la bildon pri Esperanto?

Kiam mi fariĝis esperantisto, mi estis junulo kun multe da amikoj kaj multe da bonaj rilatoj en mia familia, profesia kaj hobiaj rondoj. La amikecoj estis supraĵaj, ĉar en la fundo de mia koro mi malkonsentis kun la plimulto de la homoj kun kiuj mi rilatis. En la Esperanto.klubo en Antverpeno mi trovis medion de maljunuloj (la meza aĝo estis 60-jara), sed ili lasis al mi la liberecon por kovri mian idealismon kaj tute laŭplaĉe provi ekpraktiki ĝin. Mi fondis junularan grupon, kies regulojn, mi mem difinis, kaj ekgvidis kurson sen iu ajn kontrolo de pli sperta instruisto. Nur multajn jarojn poste mi konsciiĝis, kiom individualisma mi estis. Mi apenaŭ petis helpon aŭ konsilojn. Sed mi eĉ ne ricevis klarajn instrukciojn. La pli aĝaj membroj precipe kontentis, ke mi volis fari ion. Kiam nun mi rerigardas al tiu unua periodo, mi bedaŭras forte, ke en unu el la plej renomaj kluboj en Eŭropo okazis preskaŭ neniu transdono de la tradicio. Mi elspezis preskaŭ mian tutan energion por ankoraŭfoje refari la samajn erarojn de multaj aliaj antaŭuloj.

Kvankam Esperanto estas komunikilo por eviti miskomprenojn kaj do devus konduki al pli da homa feliĉo, mi rimarkis, ke multaj aktivuloj – same kiel mi en la unuaj jaroj de miaj streboj por Esperanto – ekhavas ĉagrenon kaj spertas malfeliĉon ĝuste pro sia agado.

Mi interŝanĝis ideojn pri eblaj kialoj de seniluziiĝo kun multaj personoj. Iom post iom fariĝis klare por mi, ke la ĉefaj fontoj de ĉagreno estas la individualismemo, la nerealaj esperoj, kaj la neadaptiteco al la nuntempo. Malhelpi tion estas longdaŭra procezo. Necesas trarompi multjaran tradicion.

Eviti izolitajn agadojn iĝis mia konstanta zorgo. La aktivuloj devas alkutimiĝi al interkonsili- ĝado por ĉiuj siaj iniciatoj, al interŝanĝo de bonaj kaj malbonaj spertoj, kaj al la akcepto de komune ellaboritaj reguloj.

Megoldás

Hogyan alakítsunk ki új képet az eszperantóról?

Fiatalemberként lettem eszperantista, sok barátom volt, sok jó családi, munkahelyi és hobbikapcsolatom. A barátságok felületesek voltak, mert a szívem mélyén más véleményen voltam a velem kapcsolatban álló személyek többségével. Az antwerpeni eszperantó klubban öregek gyülekezetét találtam (az átlagéletkor hatvan év volt), de hagyták, hogy szabadon tárjam fel idealizmusomat, és rajtam állt, hogyan próbálom meg átültetni a gyakorlatba elképzeléseimet. Ifjúsági csoportot alakítottam, amelynek szabályait saját magam határoztam meg, és elkezdtem tanítani, gyakorlottabb tanár felügyelete nélkül. Csak jóval később tudatosult bennem, hogy mennyire önző voltam. Alig kértem segítséget vagy tanácsot. Nem kaptam egyértelmű utasításokat sem. Az idősebb tagok inkább örültek annak, hogy csinálni akarok valamit. Visszatekintve erre az első időszakra, nagyon sajnálom, hogy Európa egyik leghíresebb klubjában szinte semmilyen hagyomány-átörökítés nem létezett. Szinte minden energiám arra ment el, hogy megismételtem sok más elődöm hibáit.

Bár az eszperantó olyan kommunikációs eszköz, amely arra szolgál, hogy elkerüljük a félreértéseket, s ezáltal több emberi boldogsághoz jussunk, azt vettem észre, hogy sok aktivistát – akárcsak engem az eszperantóért történő ügyködésem első éveiben – éppen a tevékenysége folytán ér kudarc, és amiatt lesz bánatos.

Sokakkal folytattam eszmecserét az illúzióvesztés lehetséges okairól. Lassanként világossá vált számomra, hogy a bánat fő forrása az individualizmusra való hajlam, a valósághoz nem igazodó remények, és az, hogy nem alkalmazkodunk a jelen körülményeihez. Mindennek megelőzése hosszantartó folyamat. Sokéves hagyományt kell megtörni.

Állandó törekvésemmé vált, hogy elkerüljem az elszigetelt tevékenységet. Az aktivistáknak hozzá kell szokniuk, hogy minden kezdeményezésüket megbeszéljék egymással, kicseréljék jó és rossz tapasztalataikat, és hogy elfogadják a közösen kidolgozott szabályokat.

Szöveg (2.)
Memoro pri io bela

Por esti komprenata la cirkoarto ne postulas de la publiko iun ajn lingvon, tial ĝi estas inter la plej internaciaj el ĉiuj artoj. En la pasinteco oni ofte konsideris la cirkoarton kiel ion nenaturan, kiel ion misteran, kaj apartaj cirkanoj aŭ eĉ tutaj trupoj estis persekutataj pro tio, ke ili praktikis ion malklaran por la homoj. Nun la cirkoarto okupas gravan lokon en la kultura vivo de multaj popoloj. Preskaŭ ĉiu homo en sia infanaĝo revis estiĝi artisto en cirko, kvankam nur tiuj, kiuj kontaktas cirkanojn aŭ legas pri ili, ricevas impreson pri ties vivo.

En la naciaj literaturoj, same kiel en Esperanto, oni malofte havas okazon legi pri la cirkoarto; Sub cirkotendo estas eble la unua tiuspeca libro en la Esperanta literaturo. En ĝi la aŭtoro rakontas pri la vivo en iu ĉeĥa cirko antaŭ trideko da jaroj. La libro mem ne pretendas, ke ĝi prezentas la vivon en ĉiuj cirkoj kaj en ĉiuj tempoj, prave, ĉar la vivo en ĉiu cirko estas malsama kiel la homoj mem. Mi mem dum kelkaj jaroj laboris sub cirkotendo, kaj la libro memorigas min pri io bela, pri io mia.

Tamen Stan Bubeniĉ laŭ mi ne tute bone konas la vivon de la migrantaj artistoj. Nur kiam li ne plu povis praktiki sian laboron kiel juristo, li fariĝis cirka muzikisto, kaj kvankam en la cirko ĉiuj − la artistoj, muzikistoj, reĝisoroj – estas unu tuto, la aŭtoro faras ian diferencon inter la muzikistoj kaj la aliaj. Li fakte tute ne tuŝas la temon de la cirko kiel arto, kvazaŭ ĝi estus fremda al li, sed liaj herooj estas homoj el karno kaj sango, kaj iliaj travivaĵoj estas interesaj.

****

MEGOLDÁS
Emlékezés valami szépre

Ahhoz, hogy a cirkuszművészetet megértse a közönség, semmiféle nyelv nem szükséges - ezért aztán a cirkusz a legnemzetközibb művészeti ágak közé tartozik. Régen gyakran tekin- tették a cirkuszt valami természetellenes, misztikus dolognak és egyes cirkuszosokat vagy éppen egész társulatokat üldöztek azért, mert az emberek számára nem világos dolgokkal foglalkoznak. Napjainkban sok nép kulturális életében tölt be fontos szerepet a cirkusz. Szinte mindenki álmodozott arról gyerekkorában, hogy cirkuszi artista legyen, jóllehet csak azok kapnak benyomást a cirkuszosok életéről, akik kapcsolatban állnak velük, vagy olvasnak róluk.

A nemzeti irodalmakban, csakúgy, mint eszperantóul, ritkán van alkalom rá, hogy a cirkuszról olvashassunk; a Cirkuszi sátorban című mű talán az első ilyenfajta könyv az eszperantó irodalomban. Szerzője egy harminc évvel ezelőtti cseh cirkusz életéről mesél benne. A könyv nem vállalkozik minden cirkusz mindenkori bemutatására - joggal, hiszen az élet minden cirkuszban más, akárcsak maguk az emberek. Magam is dolgoztam néhány évig cirkuszi sátorban, és a könyv valami szépre emlékeztet, valamire, ami a sajátom.

Pedig Stan Bubenic szerintem nem ismeri egészen jól a vándorartisták életét. Amikor

nem végezhette jogászi munkáját, csak akkor lett belőle cirkuszi zenész, és noha a cirkuszban mindenki - az artisták, zenészek, rendezők - együtt alkotnak egy egységes egészet, a szerző valamiféle különbséget tesz a zenészek és a többiek között. Valójában egyáltalán nem érinti a cirkusz művészetének témáját, mintha távol is állna tőle, de hősei hús-vér emberek, és élményeik érdekesek.

****

Szöveg (3.)

Sur propra tereno estas propra preĝejo

La 42-jara litovo Pijus Stulginskis el la malgranda urbeto Vaiguva en la regiono de Kelme mirigis familianojn, najbarojn kaj ĉiujn loĝantojn, konstruante apud sia propra domo veran preĝejon. Malgraŭ tio ke li ne konsideras sian konstruaĵon preĝejo, sed nur kapelo, tamen ĝi aspektas kiel ververa preĝejo, tia, kian posedas preskaŭ ĉiu urbeto de Litovio.

La ideo de propra sanktejo naskiĝis antaŭ ses jaroj. Pijus rakontas, ke ekde sia infanaĝo li estas fervora kredanto."Mi ĉiam admiris la belecon de kapeloj, kaj hazarde eĉ mem ekpensis konstrui unu apud mia domo".

Post unu jaro estis preta la kapelo. Pijus instaligis en ĝi malgrandan altaron kun statuo de Sankta Maria. Fojfoje venadis pastro, kunvenis najbaroj kaj ĉiuj preĝis. Dek personoj povis libere eniri la kapelon. Dum ĝia inaŭguro kunvenis eĉ cent interesitoj.

Kiam la ideo estis realigita, Pijus decidis, ke tio ne estas sufiĉa. Li detruis unu muron de la kapelo, kaj komencis renovigi ĝin. La nova konstruaĵo jam estis multe pli granda kaj impona. Laŭ ĝenerala aspekto ĝi similas preĝejon. Ĝia areo estas 100 kvadrataj metroj. Preskaŭ ĉiujn laborojn Pijus faras mem, kelkfoje helpas najbaroj. Dum preskaŭ tri jaroj li jam faris ĉiujn plej gravajn laborojn, restis nur plibeligaj kaj ornamaj taskoj. Eksciinte pri la planoj de la viro el fora litova urbeto, pluraj personoj ekdeziris subteni la projekton: proponis senkoste konstrui pordegon, skulpti sonorilon, donacis monon. Demandinte, kiel reagis la edzino kaj aliaj familianoj al tio, kio okazis apuddome, Pijus ne klare respondas: „Ili scias, ke mi estas mi". En la urbeto la viro estis tuj titolita kiel strangulo. Neniu el la familianoj, nek la najbaroj laŭdis lin pro la ideo. Por ili ne estas kompreneble, kial viro ekkonstruis ne profitodonan restoracion aŭ diskotekon, sed preĝejon, kiu alportos neniun monon kaj eĉ elĉerpos la tutan familian buĝeton. Pijus konfesis, ke li eĉ timas kalkuli, kiom da mono li jam investis al la konstrulaboroj. Li ne volas tion scii por ne malfaciligi la vivon.

La strangulo el Litovio planas, ke lia preĝejo estos finkonstruita post ĉirkaŭ tri jaroj. Li ne planas, ke en la propra preĝejo estos ankaŭ propra pastro. „Eble ĉi tie povos okazi porokazaj mesoj aŭ religiaj festoj", revas la viro. Li eĉ ne troe dramigus, se la registaro postulus malkonstrui la kontraŭleĝan kreaĵon. „Ankaŭ Kristo suferis. Suferi por mi signifus bonfarti antaŭ Dio. Kredo neniam estis sensufera. Kredantoj ĉiam suferadis de ĉiuj registaroj", asertas la preĝejkonstruanto, ankoraŭ konfesinte, ke la konstruo de la preĝejo nun por li estas vera plezuro kaj vivsenco.

****

Szöveg (4.)

Biografio de Zamenhof

Kara Sinjoro!

Vi petas, ke mi donu al vi detalojn pri mi kaj pri mia vivo. Tre volonte mi tion ĉi faros, kiom mi povos, sed bedaŭrinde mi povos fari ne tre multe. Jen estas miaj kaŭzoj: por la estontaj generacioj mia biografio eble estos ne seninteresa, ĉar efektive mia tuta vivo, de la plej frua knabeco ĝis nun, prezentas konstantan kaj seninterrompan serion da diversaj bataloj.

A) Interne en mi konstante batalis reciproke diversaj idealoj kaj diversaj celadoj, kiuj ĉiuj egale estis por mi ordonaj, sed kiujn reciproke interkonsentigi estis treege malfacile, kaj tio ĉi multe min turmentadis.

B) Ekstere mi ofte devis bataladi kontraŭ diversaj malhelpoj, ĉar neniam miaj idealoj apartenadis al la idealoj en modo, kaj tial neniam mankis al mi mokantoj kaj atakantoj. Krom tio mi tre multe da jaroj havis grandajn kaj tre turmentajn klopodojn kun la akiro de mia pano, kaj tiu ĉi batalado pri la pano tre venenis mian vivon. En la lastaj jaroj mi fine atingis tion, ke pano jam al mi ne mankas: sed, ho ve, la longa batalado min tre lacigis, kaj nun, ne havante eĉ plenajn 46 jarojn, mi jam sentas min kiel homo 60 jara.

Mi naskiĝis en urbo Bialystok, la 15-an de decembro 1859. Mia patro (marĝene: kiu ankoraŭ vivas) kaj avo estis instruistoj de lingvoj. La homa lingvo estis por mi ĉiam la plej kara objekto el la mondo. Plej multe mi amis tiun lingvon, en kiu mi estis edukita, t.e. la ling- von rusan; mi lernadis ĝin kun plej granda plezuro; mi revis iam fariĝi granda rusa poeto (marĝene: en la infaneco mi skribis diversajn versaĵojn, kaj en la 10-a jaro de mia vivo mi skribis 5-aktan tragedion). Kun plezuro mi lernadis ankaŭ diversajn aliajn lingvojn, sed ili interesadis min ĉiam pli teorie ol praktike; kaj ĉar mi neniam havis la eblon ekzerciĝadi en ili, kaj ĉar mi ĉiam legadis nur per miaj okuloj, sed ne per mia buŝo, tial mi flue parolis, legadis nur en tri lingvoj (ruse, pole kaj germane); la lingvon francan mi legas facile, sed parolas ĝin tre malmulte kaj malbone; krom tio en diversaj tempoj mi lernis iom ankoraŭ ĉirkaŭ 8 aliajn lingvojn, kiujn mi konas tamen nur tre malmulte kaj nur teorie.

En mia infaneco mi amis tre pasie la lingvon rusan kaj la tutan rusan regnon; sed baldaŭ mi konvinkiĝis, ke mian amon oni pagas per malamo, ke ekskluzivaj mastroj de tiu lingvo kaj lando (malgraŭ ke mi kaj miaj avoj kaj praavoj naskiĝis kaj laboris en tiu ĉi lando), ĉiuj malamas, malestimas, kaj premegas miajn fratojn, mi vidis, ke ankaŭ ĉiuj aliaj rasoj loĝantaj en mia urbo sin reciproke malamas kaj persekutas… kaj mi multe suferis de tio, kaj mi komencis revadi pri tia feliĉa tempo, kiam malaperos ĉiuj naciaj malamoj, kiam ekzistos lingvo kaj lando apartenantaj plejparte al ĉiuj siaj uzantoj kaj loĝantoj, kiam la homoj ekkomprenos kaj ekamos unu la alian.

****

Szöveg (5.)

Resumo

Dum mia studado mia interesiĝo akcentis ĉefe la kreditpetadon de diversaj bankoj. Mi elektis la temon de mia diploma laboraĵo laŭ tiu principo. Precipe estis al mi interese, ke dum mia praktiko faka mi povis sperti la procezon de kreditdonanto, renkontiĝon de banka administrado kun prunteprenanto, kiu signifas la unuan paŝon de la kreditado.

Mi esploris per metodoj deduktivaj, tio estas mi proksimiĝis al konkretaj estaĵoj post la malkovro de ĝeneralaj aferoj. Nome mi esploris, kiel la elektita de mi banko, Komerca kaj Kredita Banko, uzas regulojn kaj dekretojn dum la kreditado per kurantaj bankkontoj.

Oni scias, ke la plej riska kaj plej malfacila tereno en la banka laboro estas kreditdonado, ĉar la riskoj koncernas ne nur interezon, se la kapitalon mem. Antaŭ kreditdono la banko devas atenti pri:

– sumo de kredito, ĝia celo, kuranta tempo, ĉu ili kunordiĝas aŭ ne,

– materiala (mona) situacio de prunteprenanto kaj lia repaga povo,

– ĉu per la proponitaj garantiaĵoj la kreditprenanto plimalgrandigas la riskon de la repago.

Evidentiĝas, ke la decido pri kredit-repagpovo estas ege signifa kaj grava. En nia ekonomia vivo estas ĝenerala malcerteco, kaj tiu karakterizas nian ekonomikon el vidpunktoj de financa kaj pagipova, do la bankoj devas esti tre singardemaj kaj antaŭzorgemaj.

Kiam oni tralegas mian analizon pri la banka kreditdonado, ĝia proceso, oni povas pensi, ke komence de mia laboraĵo mankas la leĝo de Murphy kiel devizo: „Vi ricevas krediton, se vi pruvas, ke vi ne necesas krediton.”

Irányított fogalmazás
Levélírás

Elérhető pontszám: 20

I.

Egy levelezőtársa látott egy statisztikát, amely szerint Magyarország élenjár az alkoholfogyasztásban. Azt kéri öntől, hogy írjon erről a témáról. Válaszában térjen ki az alábbi szempontokra:

- Az ön személyes tapasztalata szerint mennyire súlyos probléma az alkoholizmus Magyarországon? Mi vezethet alkoholizmushoz? Milyen szerepük lehet a társas kapcsolatoknak?
- Milyen károkat okoz ön szerint a túlzott alkoholfogyasztás?
- Az ön egyik ismerőse soha nem iszik alkoholt. Mi erről a véleménye?
- Mesélje el, ön hogy találkozott először szeszes itallal, s az ön életében milyen szerepe van az alkoholnak?

II.

Számoljon be külföldi ismerősének arról, hogy autót vásárolt!

- Miért vett autót, milyen változást hozott ez az életében?
- Hogyan választotta ki autóját?
- Mi tette lehetővé, hogy megvegye?
- Milyen anyagi terhet jelent ma Magyarországon az autó fenntartása?
- Mi a véleménye a hazai közlekedési morálról?

Megoldás

I.

Budapeŝto, la 27-an de novembro 2016

Kara Juan!

Estis tre interesa, kion vi skribis pri la indianaj kutimoj. Mi esperas, ke iam mi povos partopreni iun feston en Argentino.

Koncerne vian demandon pri alkoholismo en Hungario mi ne havas precizajn sociologiajn indikojn. Persone mi spertas, ke gejunuloj drinkas multe, mezaĝuloj same. Laŭ mia opinio, se somere tuttage oni trinkas du botelojn da biero, tio ne signifas, ke oni estas alkoholistoj.

Irante al la universitato mi pasas preter drinkejo, kie ekde frumateno ĉiam staradas grupeto da homoj en la korto, kiuj komencas ĉiun tagon tie (aŭ eble eĉ pasigas la tutan ta- gon) per trinkado de brando. Laŭ mi tiuj homoj – plejparte viroj – estas alkoholistoj, ja trinki grandan kvanton da alkoholo, kaj tio iĝis por ili ĉiutaga vivbezono. Ĝenerale ili ha- vas kontakton nur kun samsortuloj; alkoholismo kaj agresemo kunligiĝas, pro tio oni preferas malhavi ajnan rilaton kun tiaj personoj.

La sekvoj de alkoholismo estas do parte sociaj: ŝanĝiĝas la laborkapablo, kiu iom post iom povas finiĝi per senlaboriĝo; en la familia vivo la malekvilibrigo de la buĝeto (alkoholaĵoj estas multekostaj) kaj la jam menciita agresemo rapide forigas toleremon kaj amon. Alkoholulo povas trovi sin surstrate sen hejmo kaj laboro. Pro la malfortiĝo de la korpo ankaŭ psikaj kaj aliaj sanproblemoj povas aperi. Estas ofte ne facile distingi sekvon kaj kaŭzon: la supraj problemoj povas ekesti sen la influo de alkoholo kaj povas rezulti alkoholismon. Mi konas iun, kiu estas tute abstina. Eĉ dum festoj ŝi ne partoprenas tostadon. Mi pensas, ke al la eŭropa kulturo apartenas modera konsumado de alkoholaĵoj.

En mia familio miaj gepatroj dum festaj tagmanĝoj ĉiam trinketas vinon, okaze de naskiĝtagoj ni tintas per ĉampano, kaj mi ne memoras ekde kiu aĝo ankaŭ ni, infanoj rajtis gustumi tiujn trinkaĵojn. Unue la bieron mi trovis ege malbongusta! Nun mi trinkas ankaŭ tion por akompani manĝaĵon aŭ por malstreĉiĝi. Mi sufiĉe bone toleras la alkoholon, ĝis nun mi iĝis nur ebrieta kelkfoje.

Mi aŭdis, ke indianoj tre facile perdas eĉ konsciencon pro alkoholo. Ĉu tio veras?
Vi nenion skribis pri via nova laboro. Ĉu vi jam ekŝatis ĝin?

Tutkore mi salutas vin:

Kinga

II.

Bicske, la 17-an de novembro 2016

Kara Julia!

Pardonu, ke en la lastaj monatoj mi silentis. Mi sukcesis diligente labori pri mia disertaĵo kaj hieraŭ mi finis ĝin.

Eble vi memoras, ke mi plendis multe pri tio, ke ĉiutage mi veturas tri horojn inter mia laborejo kaj hejmo. Mi estis lacega, mi tute ne povis koncentriĝi pri la studaĵo. Sed okazis granda ŝanĝo antaŭ tri monatoj. Mi decidis aĉeti aŭtomobilon.

Ĉio komenciĝis per tio, ke ni sukcesis vendi la domon hereditan de mia onklino. Tiel mi akiris sumeton kaj esperis realigi mian revon. Jam kiel gimnazianino mi lernis stiradon, kaj je la unua provo mi trapasis ekzamenon. Kelkfoje mi rajtis ŝofori la familian aŭtomobilon, laŭvice kun aliaj kvar personoj. Intertempe miaj du fratoj aĉetis al si uzitajn aŭtomobilojn. Mi ne kuraĝis, ĉar mi tute ne kompetentas pri teknikaĵoj. Tiel mi devis atendi ĝis mi povis aĉeti novan.

Jen, mi sukcesis! Mi petis unu el miaj amikoj veni kun mi al la aŭtovendejoj. Unue ni informiĝis pri la tipoj, konsumado kaj rabatoj. Post du semajnoj mi decidis aĉeti helverdan aŭtomobilon. Estis grave, ke ĝi havu kvin pordojn kaj ne konsumu multe. Mi aĉetis ĝin kredite, proksimume kvaronon de mia salajro nun mi elspezas por la aŭtomobilo (banka repago, asekuro kaj benzino).

Mi estas tre feliĉa, ĉar mi ŝategas ŝofori, mi ŝparas multe da tempo kaj multe malpli mi laciĝas. Ĝenerale mi ne rimarkas agresemon aŭ malĝentilecon parte de aliaj ŝoforoj. De tempo al tempo mi vidas kelkajn, kiuj ne respektas la trafiklumojn, do mi estas prudenta ĉe la vojkruciĝoj. Cetere mi

aŭskultas miajn ŝatatajn diskojn dumvoje kaj dank'al mia bonhumoro mi kapablas labori eĉ vespere.
Dum la someraj ferioj mi volonte vizitus vin. Se ni iros kvarope, aŭtomobilo estos la plej malmultekosta trafikilo. Bonvolu skribi, kiu periodo estus taŭga por vi. Mi tre atendas nian novan renkontiĝon!

Mi deziras al vi ĉion bonan. Transdonu miajn afablajn salutojn al viaj familianoj!

Kun koraj salutoj

Brigitta

****

Levél (1.)

Írja le gondolatait a kiválasztott témáról úgy, hogy minden irányítási szempontra térjen ki. Fontos, hogy a fogalmazás egységes szöveget alkosson, ezért kérjük, hogy az egyes gondolatkörök közti átmenetet biztosítsa. A levélforma jellemzőit tartsa be! (Dátum, megszólítás, üdvözlő forma, aláírás.)
Terjedelem: 22–25 sor.

Írjon levelet barátjának az eddigi legrosszabb nyaralásáról. Térjen ki a következőkre:

a) mikor és hol történt ez a rossz üdülés, kivel volt ott; b) milyen kellemetlenségek érték;

c) mi alapján választotta azt a helyet; d) milyen tanulságot vont le az eseményekből;

e) mit fog másképp csinálni legközelebb.

Kara Amiko! Debrecen, la 2an de marto 2017

En januaro 2017 mi ripozis en Tenerife kun mia familio. Ni vojaĝis al la insulo per flugmaŝino. Kiam ni alvenis al la aerodromo de la insulo, la temperaturo estis malvarmeta kaj blovis. Ni pensis, ke la vetero pliboniĝos, la suno brilos. Ne, tute ne! Ni malvarmumis, ĉar ni ne kunportis varmajn vestaĵojn. Tage ĉirkaŭ la hotelo oni konstruis novajn hotelojn, kaj la laboro estis tre brua. En la najbara ĉambro loĝis gejunuloj, kiuj nokte amuziĝis laŭte: kriadis, dancadis, kantis, drinkis, ebriiĝis. Nek ni, nek niaj filoj povis dormi; ni havis kelkajn sendormajn noktojn. Ni estis tre lacaj, maltrankvilaj, maltoleremaj, nervozaj. La manĝaĵoj en la hotelo estis sengustaj kaj multekostaj. Hungaroj ne ŝatas manĝi ĉiutage la fruktojn de la maro kaj fiŝaĵojn. La akvo kaj en la baseno de la hotelo, kaj ĉe la bordo de la oceano estis frostmalvarma. La akvo ondumis. Ni ne povis baniĝi, naĝi, eĉ sunumi.

Hejme, en Hungario en la vojaĝoficejo oni montris al ni belegajn, altirajn fotojn. La pejzaĝo estis bela, kiel fabelo. La bordo estis kovrita de blanka sablo, kaj altaj palmoj kreskis ĉie. La ripozantoj surhavis bankostumojn, baniĝis, naĝis, sunumis. Sur la fotoj..., kompreneble. Ni luprenis aŭton, kaj veturis al la urbocentro. Kio okazis? Vi ne povas eĉ imagi! Gumdifekto! Ni devis atendi tri horojn en terure nervoza stato, ĉar la la aŭtoriparisto havis alian okupon. Kiam ni ŝipveturis sur la oceano, ni havis marmalsanon kaj vomemon. Ekzemple mi havis eĉ teruran migrenon. Nia filo, Petro malsaniĝis; li havis altan febron, nazkataron, gripon kaj anginon. Lia stomako kaj kapo doloris sin. Li prenis medikamentojn, kaj li devis kuŝi dum la tuta semajno. Ni estis nekredeble feliĉaj, kiam ni alvenis al Hungario, kiu estas la plej bela kaj maldanĝera en la tuta mondo.

Sekvontjare ni vizitos Kroation kun niaj geamikoj, kie ili kutimas ripozi ĉiusomere. Ili diris, ke tie mi ne povas ĉagreniĝi. Tamen mi kunportos varmajn puloverojn, eĉ palton, anstataŭ sunombrelon – pluvombrelon.

Mi esperas, ke vi ripozis kaj ripozos agrable.

Kun esperantistaj salutoj: Petro

Levél (2.)

Írjon levelet barátjának/barátnőjének arról, hogy Ön szerint miért kell egészségesen élnünk. Ennek érdekében Ön

*** rendszeresen sportol (mit, hol, hogyan?)**
*** étrendjében sok gyümölcs, rostot tartalmazó élelmiszer szerepel**
*** fagyasztott termékeket nem használ fel**
*** friss árukat vásárol (a biotermesztést előnyben részesíti)**
*** nem iszik, nem dohányzik, mértékletesen fogyaszt kávét**
*** gyakran iszik gyógyteát**
*** relaxál**
*** tud örülni az életnek**
*** másoknak (is) örömet szerez**

Kara Petro!

Kia novaĵo estas ĉe vi? Mi esperas, ke vi fartas bone.
Ĝenerale mi estis feliĉa, ĉar mi havas bonajn familianojn. Mi havas fidelan, diligentan edzinon, bonajn gefilojn. Laŭ mia opinio la plej grava valoro de la homa korpo estas la sano. Por vivi sane, mi sportas regule. Mi kutimas naĝi en la urba naĝejo kaj kuri en la proksima parko.
Vi scias, ke mi estas instruistino, kaj mi havas somerajn, aŭtunajn kaj vintrajn feriojn, kiam mi tre ŝatas ekskursi al la montoj kun miaj familianoj. Ni tre ŝatas promenadi en arbaroj. La beleco de arbaroj, silento, bonodoro kaj riĉaj koloroj trankviligas min.
Dufoje semajne mi vizitas trejnejon. Mi komencis trejni antaŭ du jaroj, ĉar tre ekplaĉis al mi la korpofortiga sporto. Mi fortigas la muskolojn de miaj brusto, bicepsoj, tricepsoj, ŝultroj, spino, ventro, femuroj. Diversaj ekzercoj formas la muskolojn de diversaj korpopartoj. Laŭ mi la sporto helpas resti sana.
Ĝenerale mi manĝas salatojn, legomojn, legomaĵojn, fruktojn, fibromanĝaĵojn (panon, bulkojn, kornobulkojn), biomanĝaĵojn (semerojn, legomojn, kapsikojn, tomatojn, pomojn). Neniam mi uzas frostigitajn produktojn. Vivu la freŝaj varoj! Mi ne trinkas alkoholaĵojn, ne fumas. Mi kuiras kafon malofte, ĉar mi havas sufiĉe da energio. Mi preferas trinki kuracteon (kamomilan, mentan, relaksigan) kaj freŝan akvon. Cetere mi relaksas ĉiutage. Tiam mi kuŝiĝas, trankviliĝas, fantazias pri belegaj regionoj, landoj, maroj, palmoj.
Mi estas ĝojplena, feliĉa, sed mi estas la plej feliĉa, kiam mi povas donaci ion kaj la donacito trovas plezuron en ĝi.
Skribu al mi, kiel vi vivas.

Debrecen, la 12an de novembro 2016

Kun koraj salutoj:

Johano

****

Levél (3.)

Számoljon be egy külföldi ismerősének házasságkötésükről, a magyar esküvői szokásokról.

- **Hol és mikor történt az esemény?**
- **Mutassa be vőlegényét/menyasszonyát!**
- **Milyen a magyar hagyományos lakodalom?**
- **Mit kaptak nászajándékba?**
- **Hogyan vélekedik a boldog házaséletről?**

Miskolc, la 12-an de aŭgusto 2016

Kara Monika!

Mi informas vin, ke mi kaj mia fianĉo geedziĝis. Vi ne konas lin. Mia Ferdinánd estas 23 jara komercisto, kiun mi amas ege. Li estas simpatia, diligenta, laborema, ĉarma, maldika. Li havas komercejon en nia vilaĝo. Li vendas diversajn manĝaĵojn kaj trinkaĵojn.

Ni havis nian geedziĝfeston la 11-an de julio 2014. Komence nia geedziĝa ceremonio okazis en la preĝejo de nia vilaĝo, poste ĝi daŭris en la vilaĝdomo.

Ni diris la feliĉigan jeson dufoje: ĉe la matrikulistino kaj antaŭ la pastro en la preĝejo. Ni kaj niaj 200 gegastoj estis feliĉaj kaj gajaj.

Tagmeze ni manĝis diversajn bongustajn manĝaĵojn (buljonon, paprikitan, stufitan porkaĵon – hungare: pörkölt), ŝafaĵon, farĉitajn brasikojn kaj sukeraĵojn, bakaĵojn. Ni trinkis bieron, vinon, refreŝigaĵojn, mineralakvon kaj aliajn alkoholaĵojn. Oni povis manĝi 14 diverspecajn bakaĵojn. Noktmeze ni distranĉis nian kelketaĝan vanilan torton. Ĉiuj gastoj povis manĝi el ĝi.

Noktomeze – laŭ hungaraj popolaj kutimoj – la nuptaj gastoj povis danci kun mi (kun la nova edzino) paginte pli-malpli grandan monsumon, por ke ni havu "kapitalon" por nia estonto.

Krome ni ricevis diversajn donacojn, ĉefe hungarajn forintojn en kovertoj. Krome la invititoj donacis lavmaŝinon, teler-lavmaŝinon, televidilon, meblaron, tapiŝojn, servicon, manĝilaron, poŝtelefonon, fridujon, gasfajrujon ktp.

Vi povas demandi min: kiel mi opinias pri la geedziĝa vivo, labordivido, infanoj.

Laŭ mia opinio oni devas fondi familion nur post serioza decido kaj longa pripensado. Se oni ne faras tion, povas naskiĝi tiuj infanoj, kiujn oni ne amas, ne estimas, ne vartas sufiĉe, kaj ili kreskas en malŝatata etoso. Se edzo kaj edzino devas disigi, tio kaŭzas gradan problemon en la vivo de infanoj. Estas tiuj infanoj, kiuj devas plenkreski, edukiĝi en diversaj hejmoj de nia ŝtato. Ofte infanoj restas sen gepatroj, ili estas orfoj. Bedaŭrinde en nia lando naskiĝas pli kaj pli malmulte da infanoj, ĉar nia ŝtato ne donas sufiĉe altan socian, materialan apogon al la gepatroj. Kiu havas malaltan vivnivelon, tiu havas pli malmulte da infanoj. Estas granda problemo, ke la geedzoj ne komprenas unu la alian, ili disputas multe, eĉ kelkfoje ili batalas, batas unu la alian. Vi povas imagi, ke en tiu malagrabla etoso infanoj ne povas esti sanaj, vivkapablaj. Multaj provas interkonatiĝi en specialaj kluboj por elekti unu la alian okaze de geedziĝo.

Mi ne pensas, ke ekzistas tiel nomataj idealaj taskoj (roloj) por edzo aŭ edzino, tamen kaj edzo kaj edzino devas toleri multe dum siaj geedzaj jaroj.

Mi esperas, ke ni etos ĉiam feliĉaj, ĉar ni komprenas unu la alian.

Mi deziras al vi ĉion bonan.

Kun koraj salutoj

via amikino
Rózsika

Levél (4.)

Barátja (barátnője) hamarosan megnősül (férjhez megy). Szeretné megtudni az ön véleményét arról, hol lakjanak az esküvő után – városon vagy falun. Írja meg erről a véleményét.

1. **Néhány szóval mutassa be, hol és milyen körülmények között lakik.**
2. **Sorolja fel lakóhelye előnyeit és hátrányait.**
3. **Hogyan jár be munkahelyére? Ez milyen költségekkel jár?**
4. **A baráti kör befolyásolhatja-e a helyes döntést?**

Kara Suzana!

Koran dankon por via longa letero kaj invito al via geedziĝfesto. Mi esperas, ke mi havas eblecon por partopreni en tiu belega festo.

En via lasta letero vi petis mian konsilon okaze de via decido pri via estonta loĝloko. Laŭ mia opinio la ĝusta respondo dependas de diversaj faktoj – ĉefe de avantaĝoj kaj malavantaĝoj de urbo(j) aŭ vilaĝo(j). Mi loĝas en vilaĝo, kie mi fartas tre bone. La aero estas freŝa kaj pura, la arboj elspiras utilan, puran oksigenon, eĉ la homoj vivas pli trankvile ol en urboj. Ni loĝas en granda familia domo kun ĝardeno. Nia domo konsistas el dek ejoj. Ni manĝas fruktojn kaj legomojn, kiuj kreskas en nia ĝardeno. Ni bredas kokinojn , anserojn, porkojn, tial ni ne devas zorgi pri aĉetado de viando. Bedaŭrinde mi devas veturi al mia laborejo kaj reen sume du horojn ĉiutage. Tio kostas ĉirkaŭ 20.000 forintojn per aŭtobuso kaj 25.000 forintojn per mia propra aŭto Suzuki. Eĉ mi devas pagi 150 forintojn po horo por parkado. Tamen la ebenaĵa, trankvila vivmaniero valoras ĉion.

Mi pensas, ke viaj geamikoj ĝojus, se vi restus en la ĉefurbo. Tiam via estonta bebo povus ricevi ĉiujn eblecojn, kiujn mi ne ricevis de miaj gepatroj (ekzemple kromhoroj pri la angla lingvo, libroj, muzikhoroj, balethoroj).

Memkompreneble la decido kie ni vivu – estas malfacila kaj grava. En Budapeŝto vi havas „urbajn" eblecojn por amuziĝo, pasigo de via libera tempo, aĉetado, laboro, studado ktp.

Pripensu tion atenteme. Mi proponas renkontiĝi antaŭ la geedziĝfesto. Tiam ni povus priparoli la aferon pli detale. Poŝtelefonu al mi, ĉu la sekvonta vendredo taŭgos al vi por nia renkontiĝo?

Nyírgelse, la 23-an de julio 2016

Mi deziras al vi ĉion bonan.

Kun amikaj salutoj

Eva

****

Levél (5.)

Írjon levelet eszperantista barátjának (barátnőjének).

1. **Számoljon be testvére 20. születésnapja alkalmából rendezett házi ünnepségről.**
2. **Sorolja fel, kik vettek részt a rokonok és a barátok közül.**
3. **Milyen ajándékokat kapott testvére?**
4. **Mit ettek, ittak, és mit csináltak ezt követően?**

Kara mia Amikino!

Mi petas vian pardonon pro mia longa silento, sed pasintsemajne mi estis tre okupita, ĉar mi kaj mia patrino aranĝis solenaĵon al mia pli juna fratino Anikó, kiu havis dudek jarojn. Ni presigis multkolorajn invitilojn, kiujn ni dissendis al niaj familianoj (gepatroj, geavoj, gekuzoj, geonkloj, baptopatrino), konatoj, samklasanoj de mia fratino. Ŝi lernas Esperanton, kaj ŝi dissendis invitilojn al siaj samkursanoj.

En nia ĝardeno kunvenis ĉirkaŭ 80 personoj! Ŝi ricevis multajn donacojn. Miaj gepatroj donacis al ŝi stebmaŝinon, ĉar ŝi tre ŝatas stebi, kudri, brodi, triki. Niaj gekuzoj aĉetis al ŝi brunan kateton, kiu nomiĝas Rebeka. Anikó ricevis de sia baptopatrino arĝentajn orelpendaĵojn kaj oran brakhorloĝon. Mi surprizis ŝin: ŝi ege ĝojis pri mia arĝenta kolĉeneto.

Nun en nia loĝejo estas libroj, diskoj, fotoalbumoj, floroj, pakaĵoj, paketoj kun diversaj malgrandaj donacaĵoj.

Nia najbarino estas profesia kuiristino, kaj ŝi laboris multe en nia kuirejo kun mia patrino. La gastoj povis elekti viandsupon (buljonon, fruktosupon kun dolĉa acida laktokremo), friti- tajn, gratenitajn fungojn, kokinbrustojn kun frititaj terpomspecoj, francan salaton, fiŝsupon. Fine ni surtabligis kazeitajn vualkukojn, fruktan torton kaj aliajn bakaĵojn.

La plej grandan sukceson havis la kvaretaĝa naskiĝtag-torto el persikoj. Sur ĝi staris kaj brulis 20 kandeletoj. Dume kaj poste ni kantis, ridis, interparoladis tre multe. Ni aŭskultis dancmuzikon kaj dancis. Pri kio ni babiladis? Pri fraŭlinoj, fraŭloj, filmoj, vojaĝoj, prezenta- doj, muziko, somero.

La 21-an de aŭgusto estos mia naskiĝtago. Mi invitas vin. Ĝis tiam mi deziras al vi fortan sanon, multe da ĝojo.

Debrecen, la 20-an de julio 2016

Kisetas vin:

Beatrix

****

Levél (6.)

Egy munkanap délelőtt váratlanul szabadidőhöz jut.

- **Sétálni indul a belvárosba.**
- **Meglepődve tapasztalja, hogy árleszállítás van.**
- **Nagyon megtetszik önnek egy kosztüm (öltöny). Bemegy az üzletbe, és felpróbálja.**
- **A választásban az eladó is segíti.**
- **Örül döntésének, mert a ruha jól áll önnek, és nem került sokba.**
- **Írja meg ezt édesanyjának!**

Kara mia Panjo!

Imagu, kio okazis al mi hieraŭ antaŭtagmeze! Mi ricevis du liberajn horojn de mia ĉefo, ĉar mi havis jam multe da kromhoroj. Mi havas bonan ĉefon, ĉu ne?

Mi enbusiĝis, kaj mi ekveturis al la urbocentro. Je mia granda surprizo, promenante mi povis rigardi riĉan asortimenton de varoj en la montrofenestroj. Vi scias, ke mi havas malaltan salajron, sed mi ekvidis varojn kun rabatoj. Tre ekplaĉis al mi bela, bruna, eleganta kompleto. Ĝi kostis nur 12.800 forintojn. Mi eniris la butikon, kaj mi petis tiun tajlorkostumon. Mi mezuris ĝin. La vendistino diris, ke tiu kostumo bone sidas al mi. (Ŝia nomo estas Andrea. Evidentiĝis, ke ni estis samklasaninoj!) Dank' al Dio laŭ mia vidpunkto ĝia mezuro taŭgis al mi, tial mi aĉetis ĝin.

Mi opinias, ke mi povos porti ĝin vintre, ĉar ĝi estas farita el varma materialo. Ĉu laŭ via opinio ĝi valoras sian prezon? Mi esperas, ke via respondo estos „jes".

Dimanĉe, kiam ni renkontiĝos, mi transdonos al vi mian surprizon, kiun mi aĉetis al vi okaze de via naskiĝtago.

Ĝis tiam mi deziras al vi ĉion bonan!

Debrecen, la 22-an de julio 2016

Kun esperantistaj salutoj:

Maria

Levél (7.)

1. **Hétvégére kirándulást terveztek barátaival a hegyekbe. (Hogyan képzelte el a napot?)**
2. **Szombaton elromlott az idő.**
3. **Vasárnap délelőtt írt egy levelet ismerősének, aki nem akart önökkel kirándulni. Írja le a részleteket.**
4. **Változott a program. Színházba mentek. Ön vette meg a jegyeket.**
5. **Hogyan sikerült a nap?**

Kara Helena!

En via lasta letero vi demandis, kiel mi pasigis mian liberan tempon semajnfine. Tiu demando estas aktuala ankaŭ nuntempe. Mi sidas en mia ĉambro. Estas la 11-a horo antaŭtagmeze.

Sabate kaj dimanĉe mi volis ekskursi kun miaj geamikoj. Vi scias, ke la realiĝo de tiu programo dependas de la vetero. Ekpluvis kaj ni ne povis efektivigi nian planon. Ni estus dezirintaj veturi al la montaro Bükk. Ni estus grimpintaj montpintojn, manĝintaj en restoracio, apud kiu troviĝas fiŝlageto. Miaj geamikoj ŝatas fiŝhoki, promenadi, ĝui la naturon. Endre kutimas fiŝhoki grandajn silurojn kaj ezokojn.

Rigardante tra la fenestro mi vidas, ke la ĉielo estas griza kaj pluvas senĉese. Pasintsemajne ni prokrastis tiun ekskurson, kaj ni volus efektivigi ĝin sekvontsemajn-fine. Sabate matene mi interparolis kun miaj geamikoj pertelefone, kaj ni konstatis kun malĝojo, ke ni devos ŝanĝi nian programon.

Ni decidis rigardi teatraĵon en la Teatro Pesti. Mi mendis ok biletojn por la 19-a horo. Tiam komenciĝis la dramo „Hamlet” de Shakespeare. Ni renkontiĝis je la sesa kaj duono en la teatro. Poste ni vespermanĝis en la restoracio „Pallas”. Tie oni kuiras kaj fritas bone. (Mi konas persone la ĉefkuiriston de la restoracio. Iam li estis la plej bona amiko de mia patro.)

Ni pasigis neforgeseblajn horojn kune – sen ekskurso.

Mi deziras al vi bonan veteron, por ke vi povu pasigi vian liberan tempon sub la ĉielo.

Debrecen, la 23-an de junio 2016

Ĉion bonan deziras al vi

via amikino
Annamária

Levélírási témák

1. Házuk lakói nevében írjon egy panaszos levelet a polgármesteri hivatal szabálysértési osztályának.
   – Az önök melletti épületet több hónapja renoválják.
   – Szóban és írásban többször kérte az építésvezetőt, hogy a járdán lévő építőanyagot (deszkákat, köveket, sódert) távolítsák el.
   – Mivel a járdából legalább 80 métert lezártak, ezen kívül 20 méter hosszan építőanyagot tárolnak, nem lehet ott közlekedni.
   – Az ott lakók – elsősorban idős emberek – arra kényszerülnek, hogy az úttesten menjenek a buszmegállóig. Ez pedig veszélyes, mert nagy a forgalom.
   – Kérjen helyszíni szemlét és azonnali intézkedést.

2. Ön külföldi és Magyarországon autót szeretne bérelni. Barátjától levélben érdeklődjön.
   – Milyen típusú kocsit érdemes bérelni és miért?
   – Mennyi a napi bérleti díj, kilométerpénz, biztosítás?
   – Mennyibe kerül az üzemanyag?
   – Kinek kell javíttatnia a kocsit, ha meghibásodik?
   – Kérdezze meg, jár-e kedvezmény, ha hosszabb időre bérli az autót.

3. Írja meg panaszát egy külföldi utazási irodának.
   – Az idegenvezető programváltozást jelentett be.
   – Kifogásolja, hogy önt nem érdekli a városi múzeum, hajókirándulásról volt szó.
   – Arra fizetett be.
   – Ne elégedjen meg azzal, hogy az utazási iroda visszatéríti a kirándulás árát.
   – Kérjen kártérítést, vagy egy újabb lehetőséget a hajókirándulásra.
   – A múzeumi belépő és a hajókirándulás költsége, élménye között óriási eltérés van.

4. Külföldi ismerőse megírta önnek, hogy kislánya elvesztette az aranygyűrűjét, amit születésnapjára kapott.
   -- Azzal bünteti a gyereket, hogy nem engedi el az osztálykirándulásra.
   – Megfenyegette, hogy soha többet nem vesz neki ajándékot.
   – Önt mindez felháborítja. Vegye védelmébe a gyermeket.
   – Érveljen a helyes nevelés mellett.

5. Német barátjának a fiát, Gustavot jól ismeri.
   – Javasolja neki, hogy érettségi után jelentkezzen az orvosi egyetemre, mert ön szerint kiváló orvos lehetne.
   – Érvei között szerepeljen az, hogy jól tudja a biológiát és a fizikát.
   – Szeret gondoskodni a gyengébbekről, a betegekről.
   – Gyermekkora óta mindenkin segített, aki erre rászorult, sőt egy természetgyógyász tanfolyamot is elvégzett.

6. Egy hónappal ezelőtt jelentkezett egy bébiszittert kereső hirdetésre. Nem kapott választ.
   – Röviden utaljon előző írásbeli jelentkezésére (írjon magáról adatokat).
   – Udvariasan kérdezzen rá, miért nem kapott választ.
   – Kérdezze meg, mi alapján döntöttek vagy döntenek.

7. Egy híres angol szemorvosnak ír levelet.

- Az orvos különleges eljárását a napokban mutatták be a tévében.
- Rövidlátókat operál, akik a műtét után könnyen és gyorsan gyógyulnak meg.
- Az egyik családtagjának hasonló műtétre lenne szüksége. Kérdezze meg a feltételeket (ár, időtartam stb.).
- Milyen leleteket kell beszerezni előzetesen?

****

1. **Elektu unu el la subaj du temoj kaj skribu laŭ ĝi leteron.**
   Via letero enhavu ĉiun postulitan informon. Ne forgesu la formalaĵojn de la letero (alparolo, saluto, dato, subskribo).

   A) Vi deziras korespondi kun eksterlandanoj, tial vi aperigis anoncon. Vi ricevis mallongan leteron
   el Kubo. Respondu al tiu letero. En via respondo

   - prezentu vin kaj vian familion
   - skribu pri tio, kie vi laboras / studas
   - prezentu mallonge vian loĝlokon
   - skribu pri viaj ŝatokupoj
   - demandu, kio interesas vin pri via nova korespondamik(in)o.

   B) Skribu leteron al via amik(in)o pri tio, ke via filo havis naskiĝtagon. En via letero skribu,

   - kiam kaj kie okazis la festo
   - kion li petis de vi kaj kion li ricevis fine
   - kial - kiujn vi invitis,
   - kial - kio estis la programo kaj la menuo
   - kiel via familio kutimis festi vian naskiĝtagon en via infanaĝo.

2. **Elektu unu el la subaj du temoj kaj skribu laŭ ĝi leteron.**
   Via letero enhavu ĉiun postulitan informon. Ne forgesu la formalaĵojn de la letero (alparolo, saluto, dato, subskribo).

   A) Via amik(in)o venos al via lando. Vi tre ĝojas pri tio, sed bedaŭrinde en la tempo, kiam li/ŝi alvenos, vi ne estos libera. Skribu al via amik(in)o,

   - kial vi ne povos atendi lin/ŝin en la stacidomo
   - kiu atendos lin/ŝin anstataŭ vi, kiel aspektas tiu persono
   - kaze de problemo kiel li/ŝi povas atingi vian loĝejon
   - kiajn vidindaĵojn li/ŝi povus viziti sola kaj kiajn komunajn programojn vi planas.

   B) Via korespondamik(in)o demandis vin pri via libertempo. En via respondo skribu,

   - kiom da liberaj tagoj vi havas dum la jaro
   - kiam kaj kie vi kutimas pasigi vian libertempon
   - kiam, kiel vi volus pasigi viajn feriojn ĉi-jare/aŭ sekvontjare
   - kiel, kun kiu(j) vi pasigis la lastan someron
   - se vi havus pli multe da mono / tempo, kie vi ripozus.

****

Vélemény, információ közlése

1.

Fejtse ki véleményét az eszperantóval kapcsolatos előítéletekről.

- Az eszperantó nem nyelv. Ha mégis, háttérbe akarja szorítja a többi nyelvet.
- Nincs országa, politikája, hadserege, hatalma. Mégis erőszakosan terjesztik. Ezért kell inkább a világnyelveket tanulni.
- Nem használható semmi másra, csak arra, hogy a hallgató egy sikeres nyelvvizsga után megkaphassa a diplomáját.
- Nem természetes nyelv, egy ember alkotta meg ezt a műnyelvet.
- Akkor inkább már használjuk az „eszperente” nyelvet! Az legalább magyarul van, és nálunk mindenki megérti.
- A vizsgázókon kívül aligha beszélik mások a nagyvilágban, tehát nem alkalmas a kommunikációra: nincs irodalma, tévécsatornája.

MEGOLDÁS

Esperanto ne estas tia lingvo, kia ekzemple la angla, germana kaj la itala. Ili povas esti gepatraj lingvoj. La Internacia Lingvo ŝatus esti nur la dua lingvo de ĉiu homo en la tuta mondo. Esperanto havas avantaĝon kaj malavantaĝon: ĝi ne havas memstaran ŝtaton, politikon, armeon, ekonomian potencon. Tiuj karakteroj estas ĝiaj kontraŭdiraj kvalitoj. Certe, oni ne povas kaj ne volas plivastigi ĝin perforte. Esperantistoj reprezentas la pacon, interamikiĝon, kompremon inter la homoj de diversaj nacioj. Ili ne volas batali. Tiu lingvo estas uzebla en ĉiu tereno de la vivo: oni povas rigardi tovon, aŭskulti informojn, rigardi hejmpaĝojn, viziti konferencojn, kongresojn, vojaĝi eksterlanden, interparoladi kun alilandanoj.

Tiun lingvon verkis Ludwig Zamenhof, pola kuracisto, sed dum sia ekzisto (dum 130 jaroj), ĝi evoluiĝis tiel, kiel la naciaj lingvoj, do ĝi fariĝis viva lingvo. Oni diras, ke ĝi estas artefarita lingvo. Verŝajne ĝi estis artefarita lingvo, sed nun ĝi evoluas: ĝia gramatiko estas tre simpla, en ĝi estas multe da internaciaj vortoj, ĉefe el la latinaj lingvoj. Ĝi estas belsona kaj oni povas esprimi ĉion en tiu lingvo.

En la tuta mondo Esperanto estas parolata de ĉirkaŭ kvin milionoj personoj. Ĝi havas propran literaturon, radiostaciojn kaj televidkanalojn.

Ofte okazas, ke hungaroj ne povas ellerni la anglan lingvon dum 6-7 jaroj, sed en Esperanto ili sukcesas jam dum 4-6 monatoj. Tio estas granda diferenco. Ankaŭ mi

lernas (lernis) tiun lingvon. Nun mi povas legi romanojn, poemarojn, ĵurnalojn, gazetojn. Dufoje mi renkontiĝis kun eksterlandaj esperantistoj, kaj mi havis belegajn impresojn.

Oni eldonis en Esperanto amasoj da libroj, gazetoj, magazinoj. Ĉiuj povas elekti el ili en grandaj mondaj bibliotekoj, en la interreto. En Ĉinio „Johano la Brava" (János vitéz) estis tradukita ne el la hungara, sed el la Esperanta lingvo.

Esperanto fariĝas pli kaj pli populara ankaŭ en Hungario, ĉar la studentoj povas ekzameniĝi pri ĝi, kaj tiel ili povas akiri sian diplomon en la universitatoj, altlernejoj. Ili scias jam, ke pere de tiu lingvo ili povas vojaĝi multe, legi fakliteraturon, partopreni fakkonferencojn ktp.

****

2.

Használja fel az alábbi irányítási szempontokat!

Magyarországon igen sokan válnak el. Ennek számos oka lehet.
Részletezze ezeket az okokat konkrét példákkal!
Házasság előtt és után a fiatalok nem ismerik meg egymást eléggé.
Kiabálnak, veszekednek, ritkán beszélgetnek stb..
Olykor italozásba menekülnek; jobban kedvelik baráti társaságukat, mint családtagjaikat.
Előfordulnak nézeteltérések a szülőkkel. (Két különböző nemzedékről van szó.)
Lakás (hitelfelvétel, törlesztés, együttélés a szülőkkel stb.)
Egyéb megjegyzés, észrevétel a témával kapcsolatban.

Debrecen, la 1-an de februaro 2017

Kara Anna!

Pardonu, ke mi ĝenas vin. Mi esperas, ke vi ricevis mian lastan leteron, kvankam vi ne respondis longe.
Ofte oni povas aŭskulti en la televidado, ke multaj eksgeedziĝas, eksgeedziĝis dum la lastaj jaroj. Laŭ mia opinio la familio estas la plej grava afero en la vivo, kiu konsistas el edzo, edzino kaj gefiloj.
Mi estas edziniĝinta jam de deknaŭ jaroj, kaj mi havas du filojn.
Laŭ mia opinio, la kaŭzoj de la eksgeedziĝoj estas sekvaj.
Ofte la familianoj ne komprenas unu la alian. Granda problemo estas, ke la edzo aŭ la edzino estas malfidela. Se la gepatroj devas disigi, tio kaŭzas grandajn problemojn en la vivo de infanoj.
Oni devas fondi familion nur post serioza decido kaj longa pripensado. Gejunuloj devas ekkoni unu la alian profunde antaŭ la geedziĝo, poste ili ne havas grandajn

problemojn, kiujn rezultus eksgeedziĝon.
Junuloj ŝatas vojaĝi, ili ŝatas ĝui la vivon, viziti amuzejon, kinejon, diskotekon, trinkadi alkoholaĵon, malŝpari monon. Gepatroj havas multe da vivsperto, tial ili atentigas siajn gefilojn.
Se du aŭ tri generacioj vivas kune, tiam ili devas esti toleremaj, paciencaj kaj paciĝemaj. Grava faktoro estas komunaj havaĵoj (posedaĵoj) ĉe la eksgeedziĝo. Antaŭ ekonomia krizo multe de homoj ricevis krediton. Bedaŭrinde okazas ofte, ke ili ne povas pagi partopagojn.
Mi opinias, ke la plej granda feliĉo estas en la tuta mondo, kiam oni havas feliĉan, pacajn familiojn.
Mi esperas, ke antaŭ vi konsentas kun mia opinio.
Bonvolu, transdoni miajn salutojn al viaj gepatroj.
Mi finas mian leteron, se vi havos eblecon tiam reskribu al mi.

Kun amikaj salutoj:
Petro

****

1. Viaj familianoj volus ripozi ĉe Balatono en julio. Tiu plano ne plaĉas al vi, ĉar vi libertempis ĉe la hungara maro minimume dekfoje. Proponu ripozon eksterlandan. Nomu la landon, urbon. Kial vi volus ripozi tie? Priskribu la detalojn de via ferio.

2. Esti feliĉa -- tio estas unu el la plej grandaj valoroj de la homo. Kiam kaj kie vi estis la plej feliĉa en via vivo?

3. Kion vi pensas pri la medioprotektado? Kion vi povas fari konkrete por protekti la naturon?

4. Via konato plendas pri sia filo, ĉar li kondutas malbone, malĝentile. Ofte la patro batas sian filon. Opiniu pri tio!

Szövegértést ellenőrző feladatok magyar kérdésekkel

Szöveg (1.)

A fenti szöveget nem kell lefordítani, csak az alatta lévő kérdésekre kell válaszolni. Fordítást mégis elolvashatjuk. Ez a gyakorlást és a megértést egyaránt szolgálja.

Biografio de Zamenhof

Kara Sinjoro!

Vi petas, ke mi donu al vi detalojn pri mi kaj pri mia vivo. Tre volonte mi tion ĉi faros, kiom mi povos, sed bedaŭrinde mi povos fari ne tre multe. Jen estas miaj kaŭzoj: por la estontaj generacioj mia biografio eble estos ne seninteresa, ĉar efektive mia tuta vivo, de la plej frua knabeco ĝis nun, prezentas konstantan kaj seninterrompan serion da diversaj bataloj.

A) Interne en mi konstante batalis reciproke diversaj idealoj kaj diversaj celadoj, kiuj ĉiuj egale estis por mi ordonaj, sed kiujn reciproke interkonsentigi estis treege malfacile, kaj tio ĉi multe min turmentadis.

B) Ekstere mi ofte devis bataladi kontraŭ diversaj malhelpoj, ĉar neniam miaj idealoj apartenadis al la idealoj en modo, kaj tial neniam mankis al mi mokantoj kaj atakantoj. Krom tio mi tre multe da jaroj havis grandajn kaj tre turmentajn klopodojn kun la akiro de mia pano, kaj tiu ĉi batalado pri la pano tre venenis mian vivon. En la lastaj jaroj mi fine atingis tion, ke pano jam al mi ne mankas: sed, ho ve, la longa batalado min tre lacigis, kaj nun, ne havante eĉ plenajn 46 jarojn, mi jam sentas min kiel homo 60 jara.

Mi naskiĝis en urbo Bialystok, la 15-an de decembro 1859. Mia patro (marĝene: kiu ankoraŭ vivas) kaj avo estis instruistoj de lingvoj. La homa lingvo estis por mi ĉiam la plej kara objekto el la mondo. Plej multe mi amis tiun lingvon, en kiu mi estis edukita, t.e. la lingvon rusan; mi lernadis ĝin kun plej granda plezuro; mi revis iam fariĝi granda rusa poeto (marĝene: en la infaneco mi skribis diversajn versaĵojn, kaj en la 10-a jaro de mia vivo mi skribis 5-aktan tragedion). Kun plezuro mi lernadis ankaŭ diversajn aliajn lingvojn, sed ili interesadis min ĉiam pli teorie ol praktike; kaj ĉar mi neniam havis la eblon ekzerciĝadi en ili, kaj ĉar mi ĉiam legadis nur per miaj okuloj, sed ne per mia buŝo, tial mi flue parolis, legadis nur en tri lingvoj (ruse, pole kaj germane); la lingvon francan mi legas facile, sed parolas ĝin tre malmulte kaj malbone; krom tio en diversaj tempoj mi lernis iom ankoraŭ ĉirkaŭ 8 aliajn lingvojn, kiujn mi konas tamen nur tre malmulte kaj nur teorie.

En mia infaneco mi amis tre pasie la lingvon rusan kaj la tutan rusan regnon; sed baldaŭ mi konvinkiĝis, ke mian amon oni pagas per malamo, ke ekskluzivaj mastroj de tiu lingvo kaj lando (malgraŭ ke mi kaj miaj avoj kaj praavoj naskiĝis kaj laboris en tiu ĉi lando), ĉiuj malamas, malestimas, kaj premegas miajn fratojn, mi vidis, ke ankaŭ ĉiuj aliaj rasoj loĝantaj en mia urbo sin reciproke malamas kaj persekutas… kaj mi multe suferis de tio, kaj mi komencis revadi pri tia feliĉa tempo, kiam malaperos ĉiuj naciaj malamoj, kiam ekzistos lingvo kaj lando apartenantaj plejparte al ĉiuj siaj uzantoj kaj loĝantoj, kiam la homoj ekkomprenos kaj ekamos unu la alian.

Zamenhof életrajza

Tisztelt Uram!

Arra kér, hogy írjak magamról és életemről néhány részletet. Szívesen megteszem, amit kíván, de sajnos nem írhatok nagyon sokat. Íme az okaim: a jövendő generációk számára életrajzom nyilván érdektelen lesz, mert egész életem valójában – kisgyermekkoromtól mostanáig – különböző küzdelmek folyamatos és állandó sorozata volt.

A) Bensőmben szünet nélkül különböző ötletek és célok küzdöttek egymással, amelyek számomra egyforma mértékben normálisnak tűntek, de amelyeket összeegyeztetni gyakran rettenetesen nehéznek bizonyult, s emiatt sokat gyötrődtem (szenvedtem).

B) A külvilágban gyakran kellett felvennem a harcot különböző akadályokkal, mert elképzeléseim sohasem tartoztak a nagyvilág által elfogadott ideálok közé, s így mindig jelen volt életemben a gúnyolódás és a támadás. Ezenkívül nagyon sok éven át kenyerem megszerzéséért nagy és kegyetlen harcot folytattam, és ez a küzdelem a kenyérért megmérgezte az életemet. Az utóbbi időben ténylegesen sikerült elérnem, hogy kenyerem már nem hiányzik, de ó, jaj (istenem) e hosszú küzdelem kifárasztott, és most, amikor még 46 éves sem vagyok, 60 éves embernek érzem magam.

Bialystokban születtem 1859. december 15-én. Apám (zárójelben: még él) és nagyapám nyelvtanárok voltak. Az emberi nyelv számomra a világon mindig a legkedvesebb tárgy volt. Legjobban azt a nyelvet szerettem, amelyen felneveltek, vagyis az orosz nyelvet; nagy örömmel tanulmányoztam; arról álmodoztam, hogy egyszer híres orosz költő leszek (mellesleg: gyermekkoromban különböző verseket és 10 éves koromban egy ötfelvonásos tragédiát írtam). Nagy gyönyörűséggel tanultam más nyelveket is, de mindig inkább elméleti, mint gyakorlati vonatkozásaik érdekeltek; s mivel sohasem volt lehetőségem gyakorlásukra, s mivel csak szememmel olvasgattam, nem a számmal, ezért folyékonyan csak három nyelven beszéltem (oroszul, lengyelül és németül), franciául könnyedén olvastam, de beszélni keveset és rosszul tudtam; ezenkívül különböző idő alatt tanultam még nyolc más nyelvet, amelyeket csak nagyon rosszul és csak elméletileg ismerek.

Gyermekkoromban szenvedélyesen szerettem az orosz nyelvet és az egész orosz birodalmat; de hamarosan meggyőződtem arról, hogy szeretetemért, gyűlölettel fizetnek, hogy ennek a nyelvnek és országnak kivételes mesterei ugyan embereknek nevezik magukat, de bennem egy jogfosztott idegent látnak (annak ellenére, hogy én és nagyapáim, dédapáim ebben az országban születtek és éltek), mindenki gyűlölt, megvetett, és elnyomta testvéreimet; láttam, hogy a városomban lakó összes más nemzetiségű kölcsönösen gyűlöli és üldözi egymást… és én sokat szenvedtem ettől, és elkezdtem ábrándozni arról a boldog időről, amikor eltűnnek a nemzeti gyűlölködések, amikor egy olyan nyelv és ország létezik majd, amely nyelv használói és ország lakói legnagyobbrészt összetartoznak, amikor megértik és megszeretik egymást.

1. *Miért írt életéről Zamenhof?* Azért, mert megkérték erre.
2. *Hány éves volt a levél megírásakor?* A levél megírásakor Zamenhof 46 éves volt (de megpróbáltatásokkal teli élete miatt 60 évesnek érezte magát).
3. *Hol és mikor született Zamenhof?* Zamenhof Lengyelországban, Bialystokban született (1859. december 15-én).
4. *Melyik három nyelvet beszélte legjobban?* Zamenhof a következő három nyelvet beszélte legjobban: orosz, lengyel és német.
5. *Mitől szenvedett Zamnhof kora ifjúságától kezdve?* Attól szenvedett, hogy szülővárosa különböző ajkú lakói gyűlölték egymást. Noha ő az orosz birodalomban nőtt fel őseivel együtt, mégis másodlagos állampolgárnak tekintették, gyűlölték, és az orosz állam képviselői egy jogfosztott idegent láttak benne. Elnyomták a lengyel népet.

Szöveg (2. A, B, C)
INFANLUDOJ

A) Perdita paradizo

Antaŭ kelkaj tagoj, promenante inter mia domo kaj la loka tombejo, mi rimarkis ion, kion (se mia memoro fidindas) mi laste vidis, kiam mi estis knabo. Temis pri kvadrataj fakoj krete desegnitaj sur la trotuaro. Evidente, infano aŭ infanoj ilin kreis pro ja antikva distraĵo, nome paradizludo, kiun PIV tiel difinas: „Ludo en kiu oni devas, starante sur unu piedo, puŝi ŝtoneton tra la fakojn de surtera desegnita plano ĝis la lasta nomata paradizo."

Mi ne scias, en kiom da landoj estas konata la paradizludo, sed ĝi havas nomon en diversaj eŭropaj lingvoj (france: *marelle* [marél]; hispane: *coxcojilla* [kokskoĥilja]; irlande *cleas na bacóide*; angle: *hopscotch* [hopskoĉ], ktp). Angla-nederlanda vortaro donas ekvivalenton *hinkelspeel* [hinklspil] por la angla nomo, kiu ne estas uzata en Skotlando, kie ĝi nomiĝas *peever* [piver]. Vidante la kretmarkojn sur la trotuaro, mi estis tuj nostalgie reportata al la (bedaŭrinde nun tre foraj) jaroj de mia juneco, kiun, pro konstanta migremo de miaj gepatroj, mi pasigis en diversaj eŭropaj landoj. Samtempe, tiuj kvadratoj estigis en mi ankaŭ iom da milda plezuro. Permesu, ke mi klarigu.

---

1. Mit látott a járdán a szerző?
2. Hogyan kell játszani az elveszett paradicsom nevű játékot?
3. Hogyan viszonyult a szerző ehhez a játékhoz?

B) Terapio

Pasintjare, kaj refoje ĉi-jare, mi estis malvolonte enkarcerigita pro grava okulo-malsano en oftalmologia malsanulejo. Malgraŭ tio, ke mia ĝenerala sano estis bona, mia terapio postulis masivajn dozojn da steroidoj. Ĉiu, kiu legis aŭ aŭdis raportojn pri misuzo de tiaj drogoj fare de atletoj, scias, ke steroidoj dumtempe nenormale plialtigas fizikan kapablecon. Ili igis min hiperaktiva, instigante min konstante piediri, eĉ dumnokte. Mi ne povis resti en mia ĉambro kaj nur dum kelkaj horoj de la nokto en mia lito.

La malsanulejo estas malgranda, sen lokoj por promeni krom en koridoroj. Post kelkaj semajnoj, mi konis preskaŭ ĉiun kahelon de la hospitala planko. Iun tagon mi renkontis en la koridoro alian pacienton, maljunan virinon, kiu, kiel mi, trovis malmultan distraĵon dum teda, kvankam feliĉe provizora, duonblindeco. Mi rimarkigis al ŝi, ke la plankokaheloj memorigas min pri la paradizludo, kaj tiel ekis konversacio pri infanludoj. Ni kune bedaŭris, ke laŭŝajne la tradiciaj infanaj amuzaĵoj ne plu estas praktikataj kaj ke oni ne plu vidas (almenaŭ en nia mondoparto) gajajn infanojn ludantajn sur la strato. La kialoj estas evidentaj: danĝera kaj ĉiam kreskanta trafiko kaj la minaco de infanŝtelado kaj seksatencoj.

Kontraste, la mondo de mia infaneco ŝajnis sekura kaj senzorga. Infanoj ne timis ludi sur la strato aŭ vagi longe ekster la vido de siaj gepatroj. Knabinoj ludadis paradizludon aŭ ŝnursaltis, kaj ofte dumlude kantis aŭ recitis rimaĵojn. Laŭsezone, knaboj ludis per rulringoj, turboj aŭ kajtoj.

---

1. Milyen betegségben szenvedett a szerző a múlt évben?

2. Mit mondott a szerző annak a nőnek, akivel a kórház folyosóján találkozott?

3. A szerző gyermekkorában hogyan (mit) játszottak a lányok?

C) Magio

Sed jam de jardekoj oni nek vidas tiajn ludojn nek aŭdas tradiciajn ludkantojn. La malaperinta aŭ malaperanta mondo de la paradizludo neniam estis paradiza, sed ĝi posedis sian simplan ĉarmon, kiu mankas en la nova malnaiva infanmondo de elektronikaj ludiloj, komputilaj ludoj, komercaĉigita popmuziko kaj poŝtelefonoj: plene forestas la magio de la pasinteco. Ni vivas en mirinda mondo, sed ĝi ne plu estas la mondo de *Alico en Mirlando*.

Nia socio ekonomie riĉiĝis – almenaŭ tie, kie mi nun loĝas – sed ĝi profunde malriĉigis la homan spiriton, forigante la kapablecon trovi plezuron en simplaj, senkostaj amuzaĵoj. Sendube, en ĉiu epoko la maljuniĝantaj generacioj plendas pri riproĉinda „hodiaŭa" socio, sopirante je „bonaj pasintaj tempoj", kiuj neniam estis tiom bonaj – ofte kruelaj kaj mizeraj. Tamen oni ne ĉesis sonĝi pri la oraj tagoj de perdita infaneco. Aŭ ĉu mi estas nur stulta maljuna babilanto?

---

1. Milyen játékokat játszanak mostanában a gyerekek?

2. A szerző miért sajnálkozik gyermekkora elmúlása miatt?

****

Szöveg (3.)

La rolo de lingvoj ĉe la pensado

Antaŭ ses jaroj mi ĉeestis prelegon de profesoro Balabán pri la diferenco inter la pens- kaj esprim-manieroj en la greka kaj hebrea lingvoj. La prelego estis tre interesa. Tamen por ni, kiuj ne regas la hebrean, restis pluraj neklaraĵoj, kiuj instigis al plua serĉado.

Iom da prilumo venis per trastudo de la verko de Balabán: *La hebrea pensmaniero* (1993). Spite tion, tiu problemo sekvis min dum jaroj. Venis al mi la demando, kial, dum tutaj jarcentoj, neniu provis transpontigi tiun abismon? (Poste mi konstatis, ke pluraj tion ja provadis.) Aperis ankaŭ la ideo, ke la kreinto de Esperanto estis laŭ-naske hebreo, studis en „latinaj" lernejoj, tiel ke en lia kapo kunpuŝiĝis ambaŭ tiuj fluoj de pensado kaj esprimado, kaj tio devas speguliĝi en lia ĉefa verko – en Esperanto.

Mi legis la libron de itala filozofo Umberto Eco *La serĉado de la perfekta lingvo en la eŭropa kulturo*. Fine de siaj pripensoj Umberto Eco venas al la konkludo, ke plej verŝajne oni ne trovos perfektan lingvon, sed al la perfekta lingvo pleje, tiusence, proksimiĝas ĝuste Esperanto, ĉar ĝi enhavas la gravajn elementojn de ambaŭ menciitaj fluoj, el la hebrea precipe la kreivan kunagadon de la uzanto en kreado de esprimoj, kaj la eblon esprimi per unu vorto eĉ tutan ideon, kaj samtempe precize esprimi la nociojn laŭ la greka principo.

Enirante la vojon de proksimiĝado de kristanoj kaj hebreoj, oni komencis serĉi la fontojn kaj la evolu-manierojn de la malharmonio inter la hebreoj kaj kristanoj, kaj kiamaniere tio povis atingi la teruran kulminon – la t.n. holokaŭston. Eĉ se oni ne prezentas tion kiel la ĉefan kaŭzon, tamen ĉiuj agnoskas, ke unu fonto estas ankaŭ la principa diferenco en pensado de hebreoj kaj kristanoj. Eble valorus la penon fake prijuĝi kiomgrade la ŝato kaj admiro pri la greka kaj romia retoriko flanke de Goebbels influis lian sintenon al la judoj. Tio estas du mondoj, esprimiĝis profesoro Balabán en siaj prelego kaj verko.

Eble ĉiuj sentas, ke kun la nova jarmilo ni eniris alian pensmanieron. Vidante la pasintan jarmilon plena de malakordoj, disiĝoj, militoj kaj malamikeco, ni vidas nun ĉie strebadon pri sintezo, proksimiĝado kaj unuigado. Kiel la fendado religia, nacia kaj eĉ atoma estas malbonaj, tiel la sintezo ĉiudirekte estas prospera. Ne nur ajna-forma miksaĵo, sed prudenta komuna strebado pri bono.

La multe pridiskutata, laŭdata, sed ankaŭ malbenata tutmondigo estas ankaŭ certa-forme ia sintezo. Sed la unusola akceptebla formo de tiu tutmondigo estas laŭeble ekvilibra evoluo de la *tuta* globo, en spirito de solidareco. Unueco en plureco kaj diverseco.

Mi volas, ke tiu ĉi atentigo estu plejeble konciza, tial nur kelkaj mencioj: La historiistoj, penetrante profunden en la historion, venis ĝis Sumero. De tie oni supozas la migradon de nia kulturo – tra Asirio kaj Babilonio, Grekio kaj Romia Imperio – ĝis la nuna Eŭropo. Tiu ĉi kulturo uzis, precipe en la epoko de la antikvaj grekoj kaj romianoj, lingvojn, kiuj esprimadis la pensojn dismembrigitaj en vortojn kun precize limigita signifo. Tial nia terminologio baziĝas sur la greka-latina fundamento. Sed el la regiono de Sumero eliris ankaŭ Abrahamo kun sia tribo.

Dum lia vagado ekestis la hebreaj lingvo kaj skribo, kun pluraj specialaĵoj, certe sub influo de la religie perceptata ĉiutaga vivo kaj de la konscio pri la devoj de la elektita popolo.

En la hebrea estis verkita la biblio, la promesoj kaj instruoj de la Eternulo. Profesoro Balabán diras: „La hebrean pensmanieron ne eblas difini, t.e. meti al ĝi ekzaktajn limojn, ĉar ne eblas ĝisvidi la finon aŭ la finan formon.” Kiam aperis la bezono traduki la biblion el la hebrea en la grekan, tiam estiĝis la Septuaginto.

---

1. Milyen gondolkodásmód tükröződik az eszperantóban?
2. Umberto Eco ezzel kapcsolatban milyen következtetésre jutott?
3. Mi a 21. század egyik legjellemzőbb tulajdonsága az országoknak egymáshoz való közeledése terén?
4. Lehet-e a héber nyelvet (nyelvi gondolkodást) más nyelvek alapjának tekinteni? Miért igen? Miért nem?
5. Balaban professzor előadásában mit jelent a két világ?

****

Olvasási készség ellenőrzése kiegészítéssel

A)

Az alábbi szöveget egészítse ki a megadott részekkel. A mondatok legyenek értelmesek! A 0 megoldás szolgál mintául. Két betű fölösleges.

La Loka Kongresa Komitato de la .... (1) Internacia Junulara Kongreso en Zakopane decidis .... (2) malnovan tradicion kaj okazigi belec-konkurson .... (3) "Miss Esperantio". Lastfoje tia konkurso okazis en IJK en Debrecen, Hungario, en 1983.

La Internacian Junularan Kongreson en Zakopane malfermis salutvortoj de la... (4). La plej priparolata programero estis la konkurso pri la plej bela kongresanino – kvankam ĝi ne okazis.

„Pri tio mi persone ege ĝojas! La ideo organizi tiun konkurson dekomence estis fia" – opiniis la rusa kongresinto, Oleg Izjumenko.

Laŭ li, la cetera programo de la IJK estis tre bona, sed la planita konkurso... (5).

„Tiaj konkursoj, pro tio ke ili fondiĝas sur patriarkiaj stereotipoj, malaltigas la rolon de virino kaj degenerigas kaj la .... (6) kaj la spektantojn. Ja eblas konkuri en aliaj kampoj, kiuj estas ne malpli gravaj ol fizika allogeco, kaj ankaŭ viroj povas .... (7) diversajn konkursojn kune kun virinoj, tiel ne substrekante nur unu sekson aŭ gravecon ~~.... (0)~~ (nome de fizika aspekto) de tiu sekso" – opinias Oleg Izjumenko.

Kim Henriksen same ĝojis, ke la konkurso estis .... (8).

„Mi interparolis kun Vera de la LKK, laŭ ŝi oni rezignis pri la konkurso pro tro da protestoj de okcidentuloj... Cetere mi mem dum nia koncerto de Esperanto Desperado .... (9) la konkurso. Kiam ni kantis *Aline,* ni jam en la fino kantas, ke .... (10)."

Írja be a megfelelő betűket a megfelelő helyre!

A) ĉi-jara; B) sub la titolo; C) estis tute neakceptebla; D) partopreni; E) parolis kontraŭ; F) ĉiuj estas belaj; G) renovigi; H) nuligita; I~~) de nur unu trajto~~; J) revivigi; K) parolis en; L) partoprenantojn; M) pola prezidento

~~0~~	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
~~I~~										

B)

Az alábbi szöveget egészítse ki a megadott részekkel. A mondatok legyenek értelmesek! A 0 megoldás szolgál mintául. Két betű fölösleges.

Post la diplomiĝo ~~.... (0)~~ partopreni praktikan laboron, kaj fine ....(1). La prezidento de Hungara Respubliko el ili .... (2) juĝistojn. Ministro pri justicaj aferoj nomumas prokuratorojn kaj notariojn. ... (3) samtempe estas notarioj kaj anoj de ĉambro. .... (4) juristoj-konsilistoj, ... (5) reprezentas entreprenojn, firmaojn.

Juĝistoj apartenas al la Ĉambro de juristoj. Juĝisto estas homo, kiu okupas postenon en tribunalo, kaj faras tie decidojn pri juraj aferoj.

Li decidas ekzemple
- en civilaj procesoj pri kvereloj pri posedaĵaj aŭ financaj .... (6)
- en kriminalaj procesoj pri kondamno de akuzito,
- en administraj procesoj pri ĝusteco de administraj agoj.

.... (7), senpartia persono. En la trovo de la decidoj li estas ligita al leĝoj, la konstitucio, al sia konscienco kaj la homaj .... (8) .

.... (9) estas advokato, kiu konstante kaj jure reprezentas la interesojn de procesanto aŭ akuzato .... (10).

Írja be a megfelelő betűket a megfelelő helyre!

A) ~~*juristo devas,*~~ **B) advokatoj; C) postuloj; D) juĝisto estas neŭtrala; E) prenita juristo; F) en ĵuĝejo; G) havi fakekzamenon; H) rajtoj; I) ekzistas; J) kiuj; K) nomumas; L) el sablo; M) tajpistoj**

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
~~A~~										

C)

Az alábbi szöveget egészítse ki a megadott részekkel. A mondatok legyenek értelmesek! A 0 megoldás szolgál mintául. Két betű fölösleges.

~~.... (0)~~ 1999 en multaj landoj oni studas laŭ la instrua sistemo de Bologna. Ĝi havas .... (1). Dum la unua periodo – dum tri studjaroj – la studentoj .... (2) . Post la diplomiĝo ili devas elekti.

Ĉu komenci .... (3) en diversaj institucioj, entreprenoj .... (4) la duan periodon en specialaj fakoj. .... (5) ili ricevas la titolon .... (6). Tio egalas al la universitata diplomo en la nuntempa .... (7) . La tria ŝtupo signifas akiron de la doktora grado (titolo).

.... (8) la studentoj povas interŝanĝi hungarajn kaj eksterlandajn universitatojn, ĉar tiu sistemo .... (9) en 30 landoj. Kompreneble post la diplomiĝo la studentoj povas labori en iu ajn lando. Tio dependas de la fremda lingvoscio de la studentoj, de iliaj vivmaniero, monafera stato kaj .... (10) .

Írja be a megfelelő betűket a megfelelő helyre!

A) ~~ekde;~~ B) „majstro”; C) akiras bazajn fakkonojn; D) post du jaroj; E) dum la studado; F) funkcias; G) aliaj favoraj eblecoj; H) aŭ finstudi; I) sistemo; J) du gradojn; K) la laboron; L) alispecaj; M) akiro

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
~~A~~										

D)

Az alábbi szöveget egészítse ki a megadott részekkel. A mondatok legyenek értelmesek! A 0 megoldás szolgál mintául. Két betű fölösleges.

Ni havis nian geedziĝfeston la 11-an de julio 2014. Komence nia geedziĝa ceremonio .... ~~(0)~~, poste ĝi daŭris en la vilaĝdomo.

Ni diris la feliĉigan "jes" dufoje: ĉe la matrikulistino kaj antaŭ la pastro en la preĝejo. Ni kaj niaj 200 gastoj estis feliĉaj kaj gajaj.

.... (1) (buljonon, perkelton, ŝafaĵon, farĉitajn brasikojn, tortojn, sukeraĵojn, bakaĵojn). Ni trinkis bieron, vinon, refreŝigaĵojn, mineralakvon kaj alkoholaĵojn.

.... (2) nian kelketaĝan vanilan torton. Ĉiuj gastoj povis manĝi el ĝi.

Noktomeze – laŭ hungaraj popolaj kutimoj – la nuptaj gastoj povis danci kun mi (kun la nova edzino) paginte pli-malpli grandan monsumon, ... (3).

Krome ni ricevis diversajn donacojn, ... (4). La invititoj donacis lavmaŝinon, teler-lavmaŝinon, televidilon, meblaron, tapiŝojn, servicon, manĝilaron, poŝtelefonon, fridujon, gasfajrujon ktp.

Vi povas demandi min: kiel mi opinias pri la geedziĝa vivo, labordivido, infanoj.

Laŭ mia opinio oni devas fondi familion nur .... (5). Se oni ne faras tion, povas naskiĝi tiuj infanoj, kiujn oni ne amas, ne estimas, ne vartas sufiĉe, kaj ili kreskas en malŝatata etoso. Se edzo kaj edzino devas disigi, tio kaŭzas grandan problemon en la vivo de infanoj. Estas tiuj infanoj, kiuj devas plenkreski, ... (6).

Ofte infanoj restas sen gepatroj, ... (7). Bedaŭrinde en nia lando naskiĝas pli kaj pli malmulte da infanoj, ĉar nia ŝtato ne donas sufiĉe altan socian, materialan apogon al la gepatroj. Kiu havas malaltan vivnivelon, tiu havas pli malmulte da infanoj. .... (8) ne komprenas unu la alian, ili disputas multe, eĉ kelkfoje ili batalas, batas unu la alian. Vi povas imagi, ke en tiu malagrabla etoso .... (9) vivkapablaj. Multaj provas interkonatiĝi en specialaj kluboj por elekti unu la alian por geedziĝo.

Mi ne pensas, ke ekzistas tiel nomataj idealaj taskoj (roloj) por edzo aŭ edzino, tamen kaj edzo kaj edzino devas toleri multe dum siaj komunaj jaroj.

Mi esperas, ke ni estos ĉiam feliĉaj .... (10).

Írja be a megfelelő betűket a megfelelő helyre!

-

~~*A) okazis en la preĝejo de nia vilaĝo;*~~ **B) ĉar ni komprenas unu la alian; C) estas granda problemo, ke la geedzoj; D) post serioza decido kaj longa pripensado; E) tagmeze ni manĝis diversajn bongustajn manĝaĵojn; F) noktomeze ni distranĉis; G) por ke ni havu "kapitalon" por nia estonto; H) ĉefe hungarajn forintojn en kovertoj; I) por ke ni ne havu "kapitalon"; J) edukiĝi en diversaj hejmoj de nia ŝtato; K) ili estas orfoj; L) infanoj ne povas esti sanaj; M) ni ne komprenas**

~~0~~	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
~~A~~										

FELHASZNÁLT IRODALOM ÉS FORRÁSOK

Dr. Szerdahelyi István: Kevés szóval eszperantóul. Tankönyvkiadó, Bp. 1987.

Eszperantó szöveggyűjtemény a Kossuth Lajos Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának hallgatói részére. Szerkesztette: dr. Salga Attila. Debrecen 1989.

Pricz Oszkár: Eszperantó nyelvkönyv. Magyar Eszperantó Szövetség, Bp. 1990.

Eszperantó írásbeli nyelvvizsga. Szerkesztő: Salomonné Csiszár Pálma. Akadémiai Kiadó, Bp. 2010.

Princz Oszkár -- Vizi László: Felkészülés az eszperantó nyelvvizsgára. Magyarországi Eszperantó Szövetség, Bp. 2003.

Dr. Salga Attila: Eszperantó nyelv kezdő szinttől az államilag elismert nyelvvizsgáig. Debrecen 2012.

Dr. Salga Attila Eszperantó társalgó az államilag elismert nyelvvizsga témaköreiből. Debrecen 2014.

Dr. Salga Attila: Eszperantó írásbeli vizsga alap-, közép- és felsőfokon. Debrecen 2012.

Idegennyelvi Továbbképző Központ honlapja.
www.itk.hu

Origó Nyelvi Centrum honlapja.
www.onyc.hu

TARTALOMJEGYZÉK (ENHAVO)

Általános tudnivalók.....3
Vizsgakövetelmények.....4
Írásbeli erősítő (1. rész).....7
Írásbeli erősítö (2. rész).....9
Írásbeli erősítő (3. rész).....12
Írásbeli erősítő (4. rész).....15
Írásbeli erősítő (5. rész).....18
Írásbeli erősítő (6. rész).....21
Írásbeli erősítő (7. rész).....24
A tárgyeset használatáról.....27
A magyar -ra, -re, -n, -on, -en, -ön ragok fordítása.....31
A magyar -ra, -re, -n, -on, -en, -ön ragok fordítása (feladatlap).....33
Az eszperantisták 12 pontja.....36

ALAPFOK

Komplett feladatsor.....38
Szövegértés
Szövegértés (1.).....44
Szövegértés (2.).....45
Levélírás
Levél (1.).....46
Levél (2.).....47
Levél (3.).....48
Levél (4.) 48
Levél (5.).....49
Levelezési témák (feladatok).....50
Vélemény, információ közlése 55
Közvetítői készség vizsgálata
Közvetítői készség (1.).....55
Közvetítői készség (2.).....56
Közvetítői készség (3.).....57
Közvetítői készség (4.).....58
Közvetítői készség (5.).....59
Közvetítői készség (6.).....60

KÖZÉPFOK

Komplett feladatsor.....62
Fordítás eszperantóról magyarra
Rövid szövegek kulccsal.....68
Teljes szövegek
1. La “prienergetikaj Oscar-premioj”.....74
2. Ekspozico trovis novajn speciojn da flaŭro kaj floro en Nov-Gvineo.....74
3. Adriatika maro.....75
4. La rolo de la germana lingvo en la internacia komunikado.....76
5. La svisa modelo.....76
6. Lingva identeco.....77
7. Enmigrado anta kaj inta.....77
8. Kio estas la Universala Esperanto-Asocio (UEA)?.....78

Irányított fogalmazás (Levélírás)
Bevezetés..... 78
Befejezés..... 78
Levél (1.)..... 79
Levél (2.)..... 80
Levél (3.)..... 81
Levél (4.)..... 82
Levél (5.)..... 83
Levél (6.)..... 83
Levél (7.)..... 84
Levél (8.)..... 85
Levélírási témák..... 85
Vélemény, információ¸írása
1-14 89
Szövegértést ellenőrző feladatok
1. La fino de Vincent van Gogh..... 91
2. Kalocsay kaj Baghy en Ĉinio..... 92
3. Mia profesio estas stenografo..... 94
4. Parolas Pekino..... 96
5. Pri la revuo "Kontakto"..... 97
6. Pri John Baŭer..... 98
7. La boatisto..... 99
8. Pri Lajos Kossuth.....100
9. Senhejmuloj.....101
Olvasási készség ellenőrzése
A) -- G) 102

FELSŐFOK

Komplett feladatsor..... 110
Magyar szöveg tömörítése eszperantóul
1. Édes élet 118
2. Új liturgikus nyelvek..... ..119
3. Mire jó az eszperantó?..... ..120
4. Ki miért tanul eszperantóul?..... ..120
5. Lesz-e semleges közös nyelvünk?..... ..121
Fordítás eszperantóról magyarra
1. Kiel rekrei la bildon pri Esperanto?..... ..123
2. Memoro pri oi bela..... ..124
3. Sur propra tereno estas propra preĝejo..... ..125
4. Biografio de Zamenhof..... ..125
5. Resumo.....126
Irányított fogalmazás, levélírás
Levél (1.).....129
Levél (2.).....130
Levél (3.).....131
Levél (4.).....132
Levél (5.).....132
Levél (6.).....133
Levél (7.).....134
Levélírási témák.....135
Vélemény, információ közlése..... 137
Szövegértést ellenőrző feladatok kérdésekkel
Szövegek (1-3.) 140
Olvasási készség ellenőrzése kiegészítéssel
A) -- D) 145